

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Stockholm 2017-03-08

D nr 00436/2016

Enligt sändlista

REMISS

Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd, till den 15 januari 2018

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), översänder härmed förslag till ändring av föreskrifter och allmänna råd om statligt tandvårdsstöd.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 15 januari 2018.

Samråd har skett med Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket.

Synpunkter på förslaget ska vara Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket tillhanda senast den **18 april 2017**.

Skicka gärna ert yttrande med e-post till registrator@tlv.se. Vi är tacksamma om ni kan skicka ert yttrande i Word-format för att underlätta vårt sammanställningsarbete. Om ni önskar kan ni även skicka en pdf-fil eller ett undertecknat exemplar per post. Var vänlig och ange vårt diarienummer i svaret.

Frågor under remisstiden kan ställas till berörda kontaktpersoner, se konsekvensutredningen.

På Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets vägnar

Leif Lundquist
Chefsjurist

Bilagor:

- Konsekvensutredning rörande förslagen ändring i TLVFS 2008:1
- Separat konsekvensutredning för respektive förslag, bilaga 1
- Förslag till omtryckt föreskrift med markerade ändringar, bilaga 2

Sändlista

Datainspektionen	datainspektionen@datainspektionen.se
Föreningen svensk dentalhandel	fsd@branschkansliet.se
Försvarsmakten	exp-hkv@mil.se
Försäkringskassan	huvudkontoret@forsakringskassan.se jan.bouveng@forsakringskassan.se
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	registrator@ivo.se
Handikappförbundens samarbetsorgan	hso@hso.se
Konsumentverket	konsumentverket@konsumentverket.se
Läkemedelsverket	registrator@mpa.se
Myndigheten för vårdanalys	registrator@vardanalys.se
Odontologiska högskolor	
Institutionen för odontologi Göteborg	registrator@gu.se
Institutionen för odontologi Stockholm	registrator@ki.se
Institutionen för odontologi Umeå	umea.universitet@diarie.umu.se
Tandhygienistutbildningen Jönköping	registrator@ju.se
Tandhygienistutbildningen Karlstad	registrator@kau.se
Tandhygienistutbildningen Kristianstad	info@hkr.se
Tandvårdshögskolan Malmö	registrator@mah.se
Privattandläkarna	info@ptl.se
PRO	info@pro.se
SKL	info@skl.se
Socialstyrelsen	socialstyrelsen@socialstyrelsen.se Par.Odman@socialstyrelsen.se
Specialistföreningar:	
Svensk förening för bettfysiologi	anders.wanman@odont.umu.se
Svensk Förening för Cariologi	ulrika.funegard@vll.se
Svensk förening för odontologisk radiologi	gullixray@gmail.com
Svensk förening för oral protetik	victoria.stenport@odontologi.gu.se
Svensk käkkirurgisk förening	mikael.magnusson@akademiska.se
Svenska Endodontiföreningen	charlotte.uln@vregion.se
Svenska ortodontiföreningen	heidrun.kjellberg@gmail.com
Svenska Parodontologföreningen	bjorn.klinge@ki.se
Sveriges Privata Specialisttandläkare	info@spst.se
SPF	info@spfseniorerna.se
Statens beredning för medicinsk utvärdering	registrator@sbu.se
Strålsäkerhetsmyndigheten	registrator@ssm.se
Svensk Förening för Orofacial Medicin	bengt.hasseus@odontologi.gu.se
Svensk samhällsodontologisk förening	warnberg.gerdin@gmail.com
Svenska tandsköterskeförbundet	exp@svetf.se
Sveriges folktandvårdsförening	bent.petersen@vgregion.se
Sveriges Konsumenter	info@sverigeskonsumenter.se

Sveriges tandhygienistförening	info@tandhygienistforening.se
Sveriges tandläkarförbund	kansli@tandlakarforbundet.se
Sveriges tandteknikerförbund	cecilia.karlsson@dentallab.se
Tandläkare - Egen verksamhet TEV	info.tev@stlf.se
Tjänstetandläkarna	kansliet@tjanstetandlakarna.se
Vårdföretagarna	info@vardforetagarna.se

För kännedom till systemleverantörerna

Datum

Diarienummer

2017-03-02

00436/2016

Konsekvensutredning rörande ändring i Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd, ikraftträdande 15 januari 2018

INLEDNING	3
KONTAKTPERSONER VID FRÅGOR	3
AVSNITT A – REDOVISNING ENLIGT 6 § FÖRORDNING (2007:1244) OM KONSEKVENsutREDNING VID REGELGIVNING	4
1. EN BESKRIVNING AV PROBLEMET SAMT VAD TLV VILL UPPNÅ MED FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	4
<i>Översyn av området för tandreglering (ortodonti)</i>	4
<i>Ändringar inom övriga odontologiska områden</i>	6
Åtgärder för borttagande av tandsten som förebyggande behandling återinförs	6
Åtgärd 301–303 för sjukdoms- eller smärtbehandling justeras och ytterligare en ny åtgärd 304 tillförs..	7
Åtgärd 521 tydliggörs och en ny åtgärd 520 för akut endodontisk behandling tillförs.	7
Tillstånd för undersökning och diagnostik förtydligas avseende rubricering och tillämpliga tandvårdsåtgärder.	7
Vid mer omfattande röntgenundersökningar ska skäl för undersökning noteras i journalen	7
Övriga ändringar, exempel	8
<i>Förtydliganden med anledning av nytt regeringsuppdrag</i>	8
<i>Språklig översyn</i>	9
<i>Samråd för att få fram bra ändringsförslag</i>	10
<i>Om föreskriften</i>	10
Behov av övergångsregler	10
Referenspriser och beloppsgränser	11
2. EN BESKRIVNING AV ALTERNATIVA LÖSNINGAR FÖR DET TLV VILL UPPNÅ OCH VILKA EFFEKTERNA BLIR OM NÅGON REGLERING INTE KOMMER TILL STÅND.	11
3. UPPGIFTER OM VILKA SOM BERÖRS AV REGLERINGEN	12
4. UPPGIFTER OM DE BEMYNDIGANDEN SOM TLV:S BESLUTANDERÄTT GRUNDAR SIG PÅ	12
5. UPPGIFTER OM VILKA KOSTNADSMÄSSIGA OCH ANDRA KONSEKVENSER REGLERINGEN MEDFÖR OCH EN JÄMFÖRELSE AV KONSEKVENSERNA FÖR DE ÖVERVÄGDA REGLERINGSALTERNATIVEN	13
Kostnadsmissiga konsekvenser för anslagen ram avseende tandvårdsstödet	13
Andra konsekvenser för företagen	13
Andra konsekvenser för andra berörda parter såsom andra myndigheter	14
Andra konsekvenser för patienten	14
<i>Miljömässiga konsekvenser</i>	15
<i>Sociala konsekvenser – konsekvenser för tandhälsan</i>	15
6. BEDÖMNING AV OM REGLERINGEN ÖVERENSSTÄMMER MED ELLER GÅR UTÖVER DE SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV SVERIGES ANSLUTNING TILL EUROPEISKA UNIONEN	16
7. BEDÖMNING AV OM SÄRSKILDA HÄNSYN BEHÖVER TAS NÄR DET GÄLLER TIDPUNKTEN FÖR IKRAFTTRÄDANDE OCH OM DET FINNS BEHOV AV SPECIELLA INFORMATIONSSATSER	16
AVSNITT B – FÖRETAG (7§)	17
AVSNITT C – KOMMUNER ELLER LANDSTING (8 §)	17

Inledning

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) arbetar fortlöpande med att utveckla regelverket för det statliga tandvårdsstödet. TLV får i dialog återkoppling ifrån vårdgivare och behandlare inom tandvården med såväl synpunkter på att något är otydligt, eller behöver ändras, som förslag till förbättringar. Regelverket ska följa de av Socialstyrelsen framtagna nationella riktlinjerna för vuxentandvård, men även den utveckling som sker vad avser metoder och materialval.

I denna remiss har TLV:s förslag till ändring av föreskriften till stor del tagits fram tillsammans med arbetsgrupper med externa sakkunniga ifrån tandvården och andra myndigheter. Ändringsförslagen rör främst tandreglering, men även mer vanlig behandling som tandstensborttagning, annan sjukdomsbehandling och diagnostik. De flesta förslagen i remissen är förtydliganden som avser göra det enklare att förstå och tillämpa regelverket.

Förslagen inom de olika odontologiska ämnesområdena har även stämts av med sakkunniga personer inom respektive område som inte deltagit i arbetsgrupperna. TLV har även informerat företrädare för tandvården om förslagen och bitt om synpunkter redan i början av december 2016 för att kunna ha med dem i det slutliga färdigställandet.

Beslut om föreslagna ändringar är planerat till vecka 22-23, 2017. Föreskriften planeras vara tryckt och utlagd på TLV:s webbplats i mitten av juni månad. Datum för ikraftträdande är den 15 januari 2018. Detta datum gäller för såväl ändringar i regelverket som referenspriser.

Nedan följer en övergripande sammanfattning av de ändringar som föreslås i föreskriften. I bilaga 1 till denna konsekvensutredning presenteras varje ändringsförslag mer ingående med en särskild konsekvensutredning för varje förslag. Bilaga 2 innehåller föreskriften i sin helhet med dess föreslagna ändringar.

Kontaktpersoner vid frågor

Odontologisk kontaktperson	Anna Hägglund	anna.hagglund@tlv.se
Odontologisk kontaktperson	Barbro Hjärpe	barbro.hjarpe@tlv.se
Odontologisk kontaktperson	Marja Engstrand	marja.engstrand@tlv.se
Juridisk kontaktperson	Marie Forssell	marie.forssell@tlv.se
Juridisk kontaktperson	Katarina Zackrisson Persson	katarina.zackrisson-persson@tlv.se
Ekonomisk kontaktperson	Anneli Lindström	anneli.lindstrom@tlv.se

Avsnitt A – redovisning enligt 6 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning

1. En beskrivning av problemet samt vad TLV vill uppnå med föreslagna ändringar

Redogörelsen nedan följer inte föreskriftens ordningsföljd. Ändringarna presenteras istället i olika grupper, oavsett deras placering i föreskriften. För att se respektive ändringsförslag i föreskriften mer i detalj hänvisas till konsekvensutredningens bilaga 1 och 2.

Bilaga 1 till denna konsekvensutredning innehåller en konsekvensutredning för varje enskilt ändringsförslag med en förklaring till vad problemet är och vad TLV vill uppnå med förslaget samt vad konsekvenserna kan bli ur olika aspekter.

Bilaga 2 är ett utkast av föreskriften TLVFS 2008:1 som nytt omtryck med synlig ändringsmarkering.

Översyn av området för tandreglering (ortodonti)

TLV har under 2016 åter gjort en översyn av tandregleringsbehandling inom det statliga tandvårdsstödet. Den senaste översynen av området skedde 2009-2010 och TLV har sett behov av att åter se över området av följande skäl:

- Ytterligare förtydliganden behövs för att villkoren ska bli enklare och tydligare att tillämpa.
- Översyn av om nya metoder som används vid ortodontisk behandling bör inrymmas inom tandvårdsstödet.
- Åtgärdernas innehåll och antal kan behöva utvecklas.
- Behov av restriktioner mellan ortodontiåtgärderna.
- Behov av enhetlighet med övriga ersättningsregler inom högkostnadsskyddet.

TLV har gjort översynen med en arbetsgrupp med fyra kliniskt verksamma ortodontister från offentlig tandvård, privat tandvård och lärosäte. Förslagen har under arbetets gång stämts av med företrädare och ortodontisk verksamma personer från tandvården och slutligen med TLV:s vetenskapliga råd i ortodonti.

En utgångspunkt för vilken tandvård som staten ska lämna tandvårdsersättning för finns 3 § i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd "portalparagrafen":

Statligt tandvårdsstöd lämnas för:

1. Förebyggande tandvård, och
2. Tandvård som patienten behöver och som syftar till att åstadkomma
 - frihet från smärta och sjukdomar,
 - förmåga att äta, tugga och tala utan större hinder, eller
 - ett utseendemässigt godtagbart resultat.

*Tandvården ska så långt det är möjligt bevara munnens vävnader.
Behandlingens kvalitet och hållbarhet ska vägas mot kostnaderna.*

Det finns bettavvikelser och tandpositionsavvikelser som kan ge såväl funktionella problem (äta, tala, tugga) som utseendemässiga. Det är komplicerat att sätta gränsen för vilken ortodontisk behandling som staten ska ersätta gällande ett utseendemässigt godtagbart resultat.

I propositionen (2007/08:49) om statligt tandvårdsstöd beskrivs vad som bör anses vara ett "utseende godtagbart resultat". Där framgår att behandlingar av rent kosmetiska skäl inte ska ersättas men också att *En tandvårdsåtgärd som syftar till att t.ex. avhjälpa en tandlucka som är väl synlig och inte utseendemässigt godtagbar, ska således kunna berättiga till ersättning även om tandluckan varken ger smärta eller svårigheter att äta, tugga eller tala.*

Skälen för att utföra en ortodontisk behandling är i flera fall till övervägande del kosmetiska. Villkoren för ortodontisk behandling inom tandvårdsstödet blir, för vissa tillstånd, därför mer stränga än i andra delar av regelverket. Rent kosmetisk tandvård är inte ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet. Detta kan jämföras med byte av fula fyllningar eller fula protetiska konstruktioner där tandvårdsersättning inte lämnas.

Även inom hälso- och sjukvården görs liknande prioriteringar; exempelvis korrigerings av utstående öron eller stor näsa utförs inte inom ramen för den landstingsfinansierade vården.

Tandreglering är oftast vävnadsbesparande vilket stämmer med portalparagrafens intentioner. Behandlingen ger oftast ett permanent resultat vilket gör den kostnadseffektiv. Det skulle därför vara önskvärt med mer fokus på ortodonti som ett behandlingsalternativ vid viss bettrehabilitering. Här har landets ortodontister en viktig roll att fylla för att ge mer information till övriga tandvården om alternativa behandlingsmetoder.

En grund för arbetsgruppens översyn av ersättningsreglerna för behandling med ortodonti har varit att villkoren som anges för när behandling ersätts bör vara tydliga och objektivt mätbara. Det är viktigt att såväl behandlaren som Försäkringskassan kan se och mäta på samma sätt. Framför allt är det viktigt att behandlaren är trygg med att veta om en behandling ersätts inom tandvårdsstödet eller inte. Annars finns risk för att man inte "vågar" utföra behandlingen inom tandvårdsstödet och därmed går enskilda patienter miste om statlig ersättning som de är berättigade till.

Översynen har resulterat i förslaget att gränserna för när behandling ersätts inom det statliga tandvårdsstödet justeras för flera tillstånd. TLV bedömer att tandregleringsbehandling kommer bli ersättningsberättigande för något fler patienter än tidigare. Villkoren görs också mer tydliga. Översynen har inte resulterat i förändringar vad gäller antal tillstånd. Respektive tillstånd kan tillämpas för i stort sett samma bettavvikelser som tidigare.

En ny åtgärd för en kortare, mindre omfattande tandregleringsbehandling föreslås, vilket även har efterfrågats av ortodontister.

Under översynen har TLV tillsammans med arbetsgruppen med sakkunniga ortodontister också tittat på nya metoder som används inom ortodontin. Bland annat fanns inledningsvis intentionen att införa åtgärder för temporära förankringsimplantat. Under utredningen har dock slutsatsen dragits att det ännu inte finns tillräcklig evidens för dessa behandlingar. Se vidare i särskilt avsnitt i bilaga 1.

I handboken för statligt tandvårdsstöd planeras ett nytt avsnitt för ortodontisk behandling inom tandvårdsstödet. Här kan såväl kliniska exempel som beskrivning av hur mätning ska ske ytterligare tydliggöra regelverket för tandregleringsbehandling inom tandvårdsstödet.

Det utförs drygt 1 000 tandregleringsbehandlingar per år inom tillstånd 5903 – 5914 samt 40 ortodontisk slutning av entandslucka med utbytesåtgärd 940 – 941 per år. Eftersom antalet behandlingar är få är det TLV:s sammantagna bedömning att ändringarna för tandregleringsbehandling inom tandvårdsstödet inte kommer att påverka anslaget för stödet.

Ändringar inom övriga odontologiska områden

Myndigheten har även utrett andra ändringsförslag, vanligen efter synpunkter från tandvården eller från tillämpande myndighet Försäkringskassan.

I konsekvensutredningens bilaga 1 och bilaga 2 redovisas ett antal förslag. Några nya åtgärder tillkommer som bör förenkla tillämpningen av regelverket. De övriga förslagen innebär endast mindre ändringar som även de har för avsikt att göra regelverket mer tydligt och enklare att tillämpa. Ändringarna kommer också att underlätta för behandlare att ge tydlig information och kostnadsförslag till patienterna, vilket i sin tur är en tidsbesparing och ökar patientens förståelse.

Exempel på föreslagna ändringar är:

Åtgärder för borttagande av tandsten som förebyggande behandling återinförs.

Tillsammans med Socialstyrelsen och sakkunnig från framtagandet av de nationella riktlinjerna har TLV kommit fram till att borttagande av tandsten vid tänder eller implantat bör vara ersättningsberättigande inom det statliga tandvårdsstödet även om patienten inte har någon sjukdom. Tandsten försvårar åtkomligheten och därmed möjligheten för att patienten ska kunna rengöra tänderna/implantaten och därmed hålla sig frisk. Det är alltså själva tandstenen som är risken, och ett nytt tillstånd föreslås bland 2000-tillstånden för *Hälsofrämjande insatser*. Det nya tillståndet föreslås få tre ersättningsberättigande åtgärder för borttagande av tandsten; en mindre omfattande åtgärd motsvarande den som tandvården redan idag ofta använder genom att sänka priset på åtgärd 341, en åtgärd med lite större omfattning och till sist en särskilt tidskrävande åtgärd för behandling av patienter som har omfattande supragingival tandsten. Se även vidare under rubrik *Sociala konsekvenser – konsekvenser för tandhälsan*.

De nya åtgärderna föreslås även omfattas av särskilt tandvårdsbidrag.

Åtgärd 301–303 för sjukdoms- eller smärtbehandling justeras och ytterligare en ny åtgärd 304 tillförs.

Förslaget innebär en uppdelning av åtgärd 303 där de mest omfattande sjukdoms- och smärtbehandlingarna placeras i en ny åtgärd 304 med tillhörande nytt allmänt råd om vad som kan anses vara en tidskrävande behandling vid trauma. Viss omflyttning sker även avseende vilka behandlingar som ingår i respektive åtgärd.

Åtgärd 521 tydliggörs och en ny åtgärd 520 för akut endodontisk behandling tillförs.

För åtgärd 521 föreslås ett förtydligande i rubriken att den endast är ersättningsberättigande för akut trepanation och kavumextirpation.

En ny åtgärd 520 tillförs för akut endodontisk behandling hos annan behandlare än den som ska utföra rotbehandlingen. Den kan användas såväl om en tand trepaneras som om den måste rensas akut.

I åtgärd 301–303 framgår att dessa åtgärder för sjukdoms- och smärtbehandling inte är ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Dessa kan således inte tillämpas istället för åtgärder för rotbehandling i 500-serien.

Den nya åtgärden 520 för akut endodontisk behandling som inte är begränsad till enbart trepanation och kavumextirpation och texten i åtgärd 301–303, gör regelverket mera tydligt för vilka åtgärder som ersätts vid endodontisk behandling.

Tillstånd för undersökning och diagnostik förtydligas avseende rubricering och tillämpliga tandvårdsåtgärder.

De mer omfattande röntgenologiska undersökningarna tas bort ur tillstånd 1001 för basundersökning och 1301 för mindre omfattande undersökning. Mer omfattande undersökning, utredning, biopsi och laboratoriekostnader tas bort ur tillstånd för basundersökning, 1001. Rubrikerna förtydligas samtidigt för tillstånd 1301 och 1302.

Vid mer omfattande röntgenundersökningar ska skäl för undersökning noteras i journalen

För mer omfattande röntgenundersökningar föreslås att skäl för att utföra undersökningen ska noteras i journalen för att åtgärden ska vara ersättningsberättigande. Detta dels av strålhygieniska skäl eftersom varje röntgenundersökning ska vara indicerad för att utföras, men framför allt för att tandvårdsstöd för större röntgenundersökningar endast ska lämnas när skälen till den omfattande undersökningen finns noterade i patientjournalen. Att skälet för undersökningen ska dokumenteras i patientjournalen är redan en del av patientdatalagens krav och därtill hörande författningar och det är således inte frågan om någon ytterligare

dokumentation än den som idag redan ska utföras.¹ Förslaget har tagits fram efter samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten.

Övriga ändringar, exempel

- Åtgärder för tomografi förtydligas och gränserna mellan de olika åtgärderna blir mer stringent.
- Ett nytt tillstånd för traumatiserande ocklusion införs.
- En ny regel E.3 införs för tandstöd protetik som tydliggör när en tandstöd bro kan utsträckas till tandposition 8 när tand 6 finns men tand 7 saknas.
- Förtydligande om vad som avses med konsultationsåtgärd.

Ändringsförslagen syftar till att regelverket ska bli enklare att tillämpa och mer tydligt. TLV har i utredningsarbetet utgått från frågor som har ställts till myndigheten där man inte helt förstått regelverket. Vidare har TLV tagit del av resultaten från Försäkringskassans efterhandskontroller för att se vad som kan förtydligas. Många av förslagen är således rena förtydliganden utan ändring i sak.

Samtliga förslag till ändring har en konsekvensutredning som framgår av bilaga 1 och 2.

Det finns utöver föreslagna ändringar ett pågående samarbete med Försäkringskassan för att se över regelverket för omgörning. Arbetet har dock ännu inte resulterat i konkreta ändringsförslag att remittera.

Förtydliganden med anledning av nytt regeringsuppdrag

TLV har i december 2016 fått i uppdrag att etablera en webbaserad prisjämförelsetjänst för tandvård.² Denna tjänst beskrivs bland annat på följande vis:

Prisjämförelsetjänsten ska vara objektiv, konkurrensneutral, icke-diskriminerande och fri från kommersiella intressen. Den ska öka möjligheten för allmänheten att få en bild av prisnivåerna inom tandvården och möjliggöra jämförelser mellan olika vårdgivare. Informationen ska vara lättillgänglig och lätt-begriplig. Vidare ska prisjämförelsetjänsten finnas tillgänglig på webb-platser där annan relevant information för patienter och allmänheten presenteras. Prisjämförelsetjänsten ska innehålla prisnivåer för såväl offentliga som privata tandvårdsgivare samt vara anpassad för att kunna inkludera indikatorer på patientbedömd kvalitet för såväl offentliga som privata tandvårdsmottagningar.

¹3 kap 6 § patientdatalagen (2008:355) och 3 kap 6-7 §§ Socialstyrelsens föreskrifter (2008:14) om informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården

²Regeringsbeslut S2016/07424/FS, Uppdrag att etablera en prisjämförelsetjänst för tandvård, 2016-12-01

För att en sådan tjänst ska fungera anser TLV att det är viktigt att det tydligt framgår vad de olika åtgärderna i tandvårdsstödet innehåller eller inte innehåller, så att det för patienten blir en korrekt jämförelse mellan olika vårdgivares priser.

Enligt 15 § förordning (2008:193) om statligt tandvårdsstöd ska vårdgivarens pris för utförd åtgärd för den aktuella patienten rapporteras till Försäkringskassan, det vill säga det totala priset för åtgärden oavsett val av metod och inklusive all materialkostnad.

För en och samma åtgärd kan det finnas stora variationer, både avseende metod och material. Detta gäller framför allt protetiska åtgärder där det skiljer hur den protetiska konstruktionen framställts. För denna åtgärdsgrupp finns ofta även tandtekniska kostnader som i sin tur delas upp på den tandtekniska fakturan. Under framtagandet av det nuvarande tandvårdsstödet ansåg regeringen att alla material skulle ingå i priset för åtgärderna, något undantag skulle inte göras för ädelmetaller eller nya dyrare material eller metoder.³ Eftersom prissättningen är fri kan vårdgivaren sätta sina egna priser på de olika produkterna inom samma åtgärd. Det åtgärdspris som rapporteras till Försäkringskassan ska dock innehålla den totala kostnaden. Det innebär att alla olika delar på den tandtekniska fakturan ska adderas till åtgärdspriset om de inte redan ingår där.

Inledningstexterna till protetiken, men även till övriga åtgärdsserier, bör därför tydligt ange vad som ingår, men också vad som inte ingår, i åtgärderna. Även för vissa enskilda åtgärder föreslås förtydliganden i detta avseende. Förslag till förtydliganden framgår av bilaga 1 och 2.

Språklig översyn

Det pågår ett arbete internt inom myndigheten med att ensa språket i föreskriften för att öka dess tydlighet vid tillämpning. Flera års bearbetning har medfört ett varierande språkbruk, som inte till alla delar är enhetligt.

I denna remiss föreslås ändring av ett fåtal begrepp genom hela föreskriften. Synonymer i föreskriften ska ersättas med ett fåtal tydliga uttryck. Ett exempel på detta är begreppet *innefattar*, vars innebörd i föreskriften haft delvis olika innebörd. Begreppet ändras därför till *ingår*, *tillämpas för* eller *är endast ersättningsberättigande för*, beroende på dess betydelse i det enskilda fallet.

Därutöver har språkbruket i sin helhet setts över i de tillstånd och åtgärder i föreskriften där annan ändring i sak föreslås i denna remiss. I övrigt kommer arbetet med den språkliga översynen av hela föreskriften att fortsätta kommande år.

³ Prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd, sid 64 f.

Samråd för att få fram bra ändringsförslag

Förslagen som nu remitteras har diskuterats vid flera samråd under hösten 2016 och vinter 2017 med Försäkringskassan och Socialstyrelsen samt stämts av med Läkemedelsverket. Möte har även hållits med Strålsäkerhetsmyndigheten.

De senaste åren har TLV i ett tidigt utredningsskede och före remittering kontaktat Privattandläkarna, Sveriges Folk tandvårdsförening, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges tandhygienistförening, Tandläkare- Egen verksamhet (TEV) samt Tjänstetandläkarna. Kontakten har sökts för att få en avstämning med tandvården avseende tänkta förslag med verksamma personer som använder tandvårdsstödet i sin vardag. Förslagen presenterades och diskuterades med representanter från dessa organisationer vid ett gemensamt möte i början av december 2016. Deltagarna har även getts möjlighet att i efterhand komma in med synpunkter på förslagen.

I början av februari 2017 inbjöds ytterligare företrädare för tandvården då förslagen till förtydliganden i föreskriften med anledning av uppdraget att etablera en prisjämförelsetjänst presenterades och diskuterades.

TLV hoppas kunna utveckla samarbetet med tandvården så att fler konkreta synpunkter på myndighetens arbete kommer TLV tillhanda i ett tidigt utredningsskede för ett förbättrat slutresultat.

Om föreskriften

Från och med 1 juli 2015 är TLV en av sju myndigheter inom området hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel och folkhälsa som ger ut sina författningar i en gemensam författningssamling. Den nya författningssamlingen benämns *Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.* vilket förkortas HSLF-FS. Socialstyrelsen är utgivare. Det är alltså TLV som ansvarar för regelverkets innehåll och ändringar. Föreskriften är såsom tidigare nåbar på TLV:s hemsida antingen för utskrift av pdf, alternativt beställas i tryckt format via länk till Wolters Kluwer.

TLV väljer att göra ett omtryck av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket förfrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd och inte ett ändringstryck, som bara redovisar de delar där ändring sker. Detta för att förenkla för behandlarna som använder föreskriften som ett stöd i det dagliga arbetet. Ändringstryck bedöms göra den praktiska hanteringen komplicerad, eftersom föreskrifterna bygger på sifferserier i tillstånd- och åtgärdsförteckning.

Behov av övergångsregler

Eftersom tiden från det att den beslutade föreskriften kungörs till dess den träder i kraft uppgår till mer än 6 månader, blir behovet av övergångsregler mindre. Möjlighet finns att i god tid ta reda på vilka regler som kommer att gälla framgent.

Övergångsregler föreslås för de behandlingar som påbörjats enligt tidigare gällande lydelse av tillstånd 5913 och 5914 samt regel E.15. Föreslagen övergångsregel avseende tillstånd 5913 och 5914 är skriven med hänsyn till att patienter ska få slutföra sin påbörjade behandling med tandvårdsstöd enligt tidigare lydelse, samtidigt som nya patienter direkt ska kunna dra fördel av de lägre ställda kriterierna. I övrigt föreslås inga övergångsregler.

Referenspriser och beloppsgränser

Som ett resultat av översynen av regelverket, för åtgärder inom 900-serien för ortodonti, åtgärd 301 – 304 för sjukdoms- och smärtbehandling samt åtgärd 520 för akut endodontisk behandling, kommer referenspriserna för dessa åtgärder att kvalitetssäkras. Dessutom har en översyn gjorts av vilket material de protetiska åtgärderna bör beräknas på. Denna innebär att beräkningen för åtgärd 800, permanent tandstött krona kommer att beräknas på helkeramik istället för metallkeramik.

Därutöver kommer en omräkning av referenspriserna att göras till den föreskrift som träder i kraft den 15 januari 2018. Omräkningen har hittills baserats på index framtagna av SCB. En översyn av metoden för indexomräkning avseende arbetskostnad pågår.

Vad gäller beloppsgränserna föreslås ingen ändring.

2. En beskrivning av alternativa lösningar för det TLV vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.

Tandvården är under kontinuerlig förändring, den tekniska utvecklingen sker i snabb takt. Bland annat har nya tekniker tillkommit för att framställa tandtekniska produkter såsom 3D-teknik i stället för gjutning och fräsning av broskelett. Det är därför av vikt att detaljerna inom tandvårdsstödet ses över så att åtgärder inom stödet inte exkluderar nya tillförlitliga tekniker. Samtidigt ska stöd endast lämnas för tandvård inom vetenskap och beprövad erfarenhet. Forskning finansieras inte genom det statliga tandvårdsstödet.

Regelverket för det statliga tandvårdsstödet beslutades av riksdag och regering och infördes vid halvårsskiftet 2008. TLV har i uppgift att utveckla och förbättra tandvårdsstödet utifrån de intentioner som regering och riksdag har beskrivit i bland annat prop. 2007/08:49 om statligt tandvårdsstöd. TLV bedömer att förslagen som nu presenteras är i linje med dessa intentioner. TLV har inte bemyndigande att förändra grunderna i tandvårdsstödet och det finns därmed inte något alternativ till att utveckla det befintliga regelverket utanför de ramar som framgår av överordnad författning.

Varje förslag till ändring som utretts har jämförts mot alternativet att låta regelverket förbli intakt. Det är endast de förslag som myndigheten bedömt vara mer ändamålsenliga än reglerna i dagens föreskrift som gått vidare till remittering. TLV:s bedömning av effekter om förslagen i denna remiss inte genomförs är följande:

- TLV uppfyller inte ställda krav på myndigheten om att effektivt bedöma vilka behandlingar som ska ersättas och under vilka förutsättningar det ska ske,

- patienter kan gå miste om det tandvårdsstöd som de annars vore berättigade till,
- vårdgivare kan förlora tandvårdsersättning för en patient vid en efterhandskontroll på grund av att vårdgivaren inte förstått regelverket.

Mot denna bakgrund bedömer TLV att det inte finns någon alternativ lösning till de föreslagna ändringarna.

I bilaga 1 finns även information om frågor som utretts, men där TLV inte föreslår någon ändring i föreskriften. I år gäller det för förankringsimplantat vid tandreglering.

Under våren 2017 lämnar regeringen en proposition rörande ändringar av det statliga tandvårdsstödet. Till grund för propositionen är ett betänkande av utredningen om ett förbättrat tandvårdsstöd; SOU 2015:76 Ett tandvårdsstöd för alla – fler och starkare patienter. Vad propositionen kommer att innehålla är ännu inte offentliggjort.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Alla vårdgivare inom tandvården, såväl offentliga (21 landsting och 900 mottagningar) som privata (2 000 vårdgivare och 3 500 mottagningar), bedöms i någon mån bli berörda av de föreslagna förändringarna. Tabellen nedan omfattar kliniskt verksam personal.

Regi	Tandläkare	Specialisttandläkare	Tandhygienist
Offentlig regi	4 156	651	2 439
Privat regi	3 621	234	1 738
Totalt	7 777	885	4 177

Hälsa- och sjukvårdspersonal, 2013, Socialstyrelsens statistikdatabas

Eftersom föreskriften reglerar villkoren för vilken tandvård som omfattas av det statliga högkostnadsskyddet berörs även de enskilda patienterna. De remitterade förslagen till ändringar kan beröra relativt många patienter, även om ändringarna i regelverket som sådana är av mindre omfattning. Antalet unika patienter som besökt tandvården har de senaste åren i snitt legat på 4,3 miljoner.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som TLV:s beslutanderätt grundar sig på

Enligt 2, 5 och 22 §§ förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd har TLV ansvar för att besluta om utformningen av det statliga tandvårdsstödet.

Myndighetens bemyndigande innefattar att meddela föreskrifter om vilka tandvårdsåtgärder som är ersättningsberättigande vid olika tillstånd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna (villkorade regler). TLV har även möjlighet att besluta om när förhandsprövning kan ske i andra fall än de som framgår av överordnad lagstiftning.

Bemyndigandet innebär vidare att TLV får föreskriva om (1.) vilket belopp som patientens sammanlagda tandvårdskostnader under en ersättningsperiod ska överstiga för att tandvårdsersättning ska kunna lämnas, samt (2.) med vilken andel av kostnaderna överstigande det nämnda beloppet som tandvårdsersättning ska lämnas (högkostnadsskyddets procentsatser och gränser). TLV föreskriver även om referenspriser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärderna.

De föreslagna ändringarna är inom det givna bemyndigandet.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Enligt 6 § 5 p. förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska förvaltningsmyndigheter under regeringen, innan beslut om föreskrifter fattas, utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser.

Konsekvenser per föreslagen ändring finns angivna i bilaga 1 till denna konsekvensutredning.

Föreslagna ändringar bedöms inte generellt påverka handels- och investeringsflöden, innovation och forskning, internationella relationer eller makroekonomisk miljö.

Kostnadsmässiga konsekvenser för anslagen ram avseende tandvårdsstödet

Förslagen bedöms ha försumbara effekter på den av riksdagen anslagna ramen för tandvårdsstödet. Några av ändringarna beräknas innebära en marginell ökning av kostnaderna, medan andra beräknas innebära en marginell kostnadsminskning. Detta medför att effekterna i stort tar ut varandra.

Andra konsekvenser för företagen

De föreslagna ändringarna görs främst för att förbättra och förenkla tillämpningen av tandvårdsstödet. Några nya åtgärder tillförs som kommer att tillämpas dagligen av många behandlare. Bedömningen är dock att detta kommer att gå snabbt och vara enkelt för behandlarna att sätta sig in i. För övriga ändringar bedömer TLV att behandlarna inte behöver lära mycket nytt, utan kommer endast att se att vissa delar blivit tydligare och enklare att hantera. Behandlare som arbetar med tandreglering kommer initialt att behöva sätta sig in i de ändrade tillstånden och åtgärderna. Bedömningen är dock att förslagen är lätta att ta till sig och tillämpa.

Flertalet av de ändringar som föreslås har sin grund i synpunkter och frågor från behandlare och vårdgivare avseende regelverket och dess innehåll. Det är TLV:s ambition att föreslagna ändringar ska underlätta för behandlarna när det gäller såväl terapiplanering men även att upplysa patienter om ersättningsregler och därmed minska den administrativa arbetsbördan. Konsekvenser för behandlarna av de föreslagna ändringarna redovisas i bilagan under respektive förslag.

För behandlare och företag innebär förslagen bland annat att det blir

- något ökade möjligheter för behandling med tandreglering inom tandvårdsstödet genom såväl ändrade, som mera tydliga villkor,
- fler åtgärder av olika omfattning för tandstensborttagning,
- bättre anpassade åtgärder för sjukdoms- och smärtbehandling,
- ett tydligare regelverk, exempelvis genom förtydliganden av vissa tillstånd och åtgärder och enhetliga inledningstexter för samtliga åtgärdsgrupper.

Andra konsekvenser för andra berörda parter såsom andra myndigheter

Vissa av de föreslagna ändringarna medför programmering i Försäkringskassans IT-system, och vissa förslag medför en redigering av rubriktexten. Andra förslag såsom ändrade inledningstexter till åtgärdsserier medför inte någon extra hantering i Försäkringskassans IT-system. Däremot förenklas tolkningen av föreskriften exempelvis vid information till tandvården och vid efterhandskontroller.

Försäkringskassan har sedan september 2016 vid ett flertal samrådsmöten fått information om de ändringar som TLV planerar.

Beroende på hur datajournalleverantörernas olika system är uppbyggda kan även justering i programmering behövas för deras del. Årets föreslagna ändringar påverkar dock inte datajournalleverantörerna i någon nämnbar omfattning. Något särskilt möte för att gå igenom samtliga ändringsförslag bedöms därför inte behövas detta år.

De förtydliganden som görs med anledning av införandet av en prisjämförelsetjänst bör inte heller påverka journalleverantörernas arbete. Frågan om inrapportering av priser reglerades redan vid införandet av statligt tandvårdsstöd 2008.

Remissen skickas för kännedom till samtliga journalleverantörer.

Andra konsekvenser för patienten

Föreslagna ändringar har i varierande grad konsekvenser för patienten. Regelverket i sin helhet syftar till att säkerställa att patienter får tandvårdsstöd för den vård som behövs i förebyggande hänseende, samt för att åstadkomma en frihet från smärta och sjukdomar, en förmåga att äta, tugga och tala utan större hinder, eller ett utseendemässigt godtagbart resultat. Detta i enlighet med portalparagrafen till tandvårdsstödet.⁴

⁴ 1 kap 3 § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

De föreslagna ändringarna innebär bland annat att

- något fler patienter kan få tandvårdsstöd för tandregleringsbehandling,
- patienter med större mängd supragingival⁵ tandsten kan få behandling inom tandvårdsstödet,
- behandlings- och kostnadsförslag till patienterna blir lättare att uppfatta, eftersom behandlaren tydligare kan se vad som ingår i respektive åtgärd,
- patienten lättare kan förstå vad som ingår i en åtgärd.

Konsekvenser för patienten av samtliga föreslagna ändringar redovisas i bilagan 1 under respektive förslag.

Miljömässiga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha någon påverkan på miljön.

Sociala konsekvenser – konsekvenser för tandhälsan

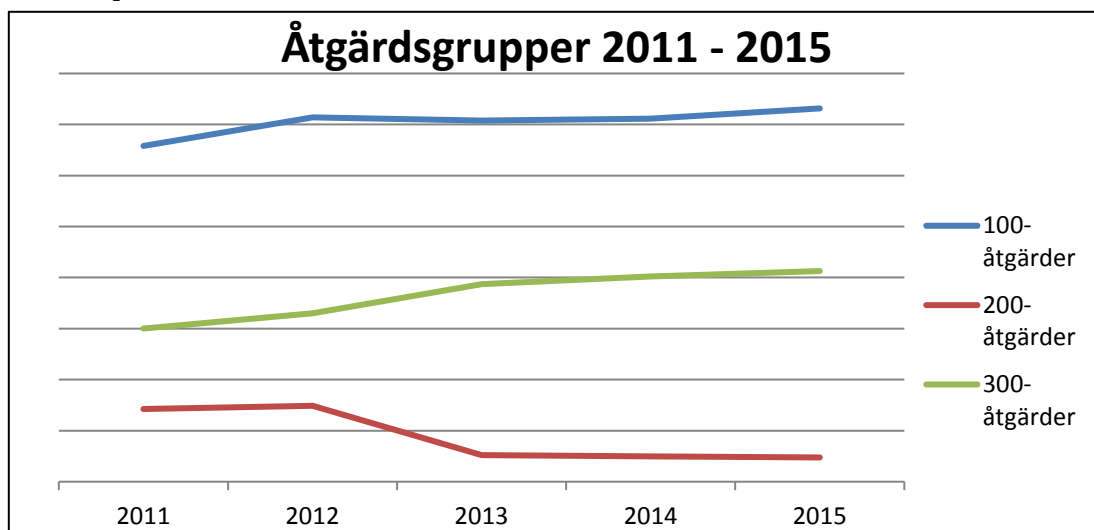
Tandhälsan utgör en viktig del av individers livskvalitet och välbefinnande. Under de senaste åren har tandhälsan i Sverige blivit bättre. Denna bild bekräftas i Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät "Hälsa på lika villkor" där frågor om den självupplevda tandhälsan ställts. Av de tillfrågade i enkäten från 2016 anger 77% att de har en bra tandhälsa. Motsvarande siffra från 2004 var 71%. Att den självupplevda tandhälsan blivit bättre är ett mönster som syns hos alla oavsett ålder.⁶ Att den tandhälsan förbättrats syns även Socialstyrelsens Tandhälsoregister. Bland annat kan ses att antalet intakta tänder har ökat från i genomsnitt 14 till 16 tänder för den vuxna befolkningen mellan år 2010-2015.⁷

⁵ Belägen ovanför tandköttsranden (Odontologisk ordbok, Stig Edward)

⁶ Nationella folkhälsoenkäten 2016, Folkhälsomyndigheten
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/nationella-folkhalsoenkaten/tandhalsa/>

⁷ Tandhälsoregistret, Socialstyrelsen
<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/tandhalsa>

Åtgärdsstatistik och uppföljning av tandvårdsstödet visar att tandvården numera utför betydligt mindre förebyggande vård (200-serien) medan sjukdomsbehandling ökat (300-serien), se diagram nedan. TLV kan se att i stort sett hela ökningen av de sjukdomsbehandlande åtgärderna beror på att åtgärd 341 används istället för 200-åtgärder. Troligen är det samma vård som tandvården erbjuder och utför. Statistiken kan dock ge fel information eller signaler om vilken behandling tandvården utför. TLV har även fått frågor om vad just dessa ändringar i kurvorna beror på av såväl tandvårdsutredningen som senast vid diskussion om statistik med SCB och Socialdepartementet.

Med den föreslagna ändringen om förebyggande åtgärder för avlägsnande av tandsten kan på sikt en bättre uppfattning fås om hur mycket förebyggande tandvård som utförs för att minska risk för sjukdom, och hur många patienter som behandlas på grund av sjukdom.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen rörande det statliga tandvårdsstödet är en nationell angelägenhet och rör inte frågor som är reglerade i EU-rätten.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Datum för ikraftträdande föreslås till den 15 januari 2018. Föreskriften beräknas bli tryckt före den 1 juli 2017, vilket ger vårdgivarna, Försäkringskassan samt journalleverantörerna en tid för förberedelse på mer än 6 månader.

Remissen publiceras på myndighetens hemsida och de mottagare som valt att prenumerera på nyhetsutskick informeras via e-post. Tandläkartidningen brukar varje år i en artikel informera om de remitterade ändringarna och därmed när de ut till många behandlare inom tandvården. Det finns därmed möjlighet för berörda i

tandvärden att uppmärksamma och på ett tidigt stadium ta del av de föreslagna ändringarna samt även att inkomma med synpunkter på ändringsförslagen.

Efter TLV:s beslut kring föreslagna ändringar skickas ett meddelande ut till berörda målgrupper enligt framtagen kommunikationsplan och TLV:s webbplats tydliggör de beslutade ändringarna.

Avsnitt B – Företag (7§)

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i 7 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

I enlighet med 2 § förordning (2011:0118) om myndigheters inhämtande av yttrande från Regelrådet ska myndigheten ge Regelrådet inom Tillväxtverket tillfälle att yttra sig över den konsekvensutredning som legat till grund för föreslagna ändringar. Något yttrande behöver dock inte inhämtas om föreslagna ändringar inte bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Något yttrande från Regelrådet enligt 2 § har därmed inte inhämtats vid denna remittering.

Avsnitt C – Kommuner eller landsting (8 §)

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting utöver vad som följer av tidigare redovisning i avsnitt A ovan. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av i enlighet med 8 § 1 st. förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regleringen bedöms inte innebära förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive påverka grunderna för kommunernas eller landstingens organisation eller verksamhetsformer. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning i enlighet med 8 § 2 st. förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bilaga 1 till konsekvensutredning för förslag till ändringar i föreskriften om statligt tandvårdsstöd TLVFS 2008:1 till den 15 januari 2018

INLEDNING	3
ÖVERSYN AV TANDREGLERINGSBEHANDLING (ORTODONTI) INOM TANDVÅRDSSTÖDET	4
<i>Inledning och bakgrund</i>	4
<i>Regel E.10</i>	6
<i>Tillstånd 5903 Ansikts-och käkmissbildning</i>	6
<i>Tillstånd 5905 Sagittal bettavvikelse</i>	7
<i>Tillstånd 5906 Vertikal bettavvikelse</i>	8
<i>Tillstånd 5907 Funktionell eller transversell bettavvikelse</i>	9
<i>Tillstånd 5908 Vävnadsskadande bettavvikelse</i>	10
<i>Tillstånd 5909 Tandpositionsavvikelse, trångställning</i>	11
<i>Tillstånd 5910 Tandpositionsavvikelse, glesställning</i>	13
<i>Tillstånd 5911 Tandpositionsavvikelse, felställning</i>	13
<i>Tillstånd 5912 Tandpositionsavvikelse tandretention</i>	13
<i>Tillstånd 5913 Tandpositionsavvikelse avvikande frambrott</i>	14
<i>Tillstånd 5914 Bett- och tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom. Bettavvikelse eller behov av tandpositionsförändring i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov...</i>	15
<i>Åtgärd 901–908 för tandreglering samt utbytesåtgärd 940–941 för ortodontisk slutning av entandslucka</i> .	17
<i>Regel E.15, Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om</i>	20
<i>Övriga åtgärder vid ortodontisk behandling</i>	21
<i>Övriga förslag inom ortodontiområdet som utretts men där inga ändringar föreslås</i>	22
<i>Temporära förankringsimplantat</i>	22
ÖVRIGA ÄNDRINGAR I ERSÄTTNINGSGREGLER OCH ÅTGÄRDER	22
<i>4 § Definition av utbytesåtgärd</i>	22
<i>Tillstånd 1001–1302, Undersökning och diagnostik</i>	23
<i>Åtgärd 131 – 134 för tomografiundersökning</i>	26
<i>Tandstensborttagning, nytt tillstånd 2031, nya åtgärder 207–209, ändring i 6 § om STB</i>	27
<i>Tillstånd 3046, 3111 och 3161</i>	30
<i>Nytt tillstånd 3152 för traumatiserande ocklusion</i>	31
<i>Tillstånd 5005, Partiell tandlöshet oavsett antal tänder... och nytt tillstånd 5006, Lucka med en eller flera tänder utan kron del</i>	33
<i>Tillstånd 5020, Tandlöst område inom tandposition 6-6 med otillräcklig benvolym</i>	34

<i>Antal stöd och deras placering vid tandstödd protetik.....</i>	<i>35</i>
<i>Tillstånd 5037 och kopplad konstruktion.....</i>	<i>37</i>
<i>Tillstånd 5071 och 5072, Dysfunktionell ocklusion, och Regel E.0, Dokumentation</i>	<i>38</i>
<i>Regel E.1, Undantag rotbehandlingsåtgärder</i>	<i>41</i>
<i>Åtgärd 301 – 303 samt ny åtgärd 304 för sjukdoms- eller smärtbehandling</i>	<i>41</i>
<i>Åtgärd 322 Stegvis exkavering.....</i>	<i>48</i>
<i>Åtgärd 521 för akut endodontisk behandling, ny åtgärd 520</i>	<i>49</i>
FÖRTYDLIGANDEN I ERSÄTTNINGSGREGLER OCH ÅTGÄRDER	51
<i>Regel D.2 – åtgärd 541 och 542 tas bort</i>	<i>52</i>
<i>Regel D.4, E.4 och E.14 för utbytesåtgärder</i>	<i>52</i>
<i>Åtgärd 101, 111 och 112, Basundersökning</i>	<i>54</i>
<i>Inledningstext till åtgärder för konsultation, åtgärd 115 och 116 samt språklig justering av åtgärderna</i>	<i>55</i>
<i>Åtgärd 480, Kontroll av koagulation.....</i>	<i>56</i>
<i>Ny inledningstext för åtgärd 541 och 542.....</i>	<i>56</i>
<i>Åtgärd 606 Motorisk aktivering</i>	<i>57</i>
<i>Inledningstext till åtgärd 845–848 Övriga åtgärder i samband med protetisk behandling.....</i>	<i>58</i>
<i>Förttydligande av rubriken för åtgärd 881 Reparation av implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande.....</i>	<i>59</i>
<i>Inledningstexter och åtgärdstexter till åtgärdsserie 100 – 700.....</i>	<i>59</i>
<i>Inledningstexter och åtgärdstexter åtgärd 800 – 839, Tandstödd och avtagbar protetik.....</i>	<i>62</i>
<i>Åtgärd 850 – 889 Inledningstexter och åtgärdstexter vid implantatprotetik,</i>	<i>64</i>
<i>Inledningstexter och åtgärdstexter för utbytesåtgärder</i>	<i>67</i>
SPRÅKLIG ÖVERSYN AV FÖRESKRIFTEN OCH DESS BILAGOR	70
ÖVERGÅNGSREGLER.....	72

Inledning

Denna bilaga innehåller en konsekvensutredning för varje enskilt ändringsförslag med en förklaring till vad problemet är och vad TLV vill uppnå med förslaget samt vad konsekvenserna kan bli ur olika aspekter. I bilagan presenteras förslagen enligt följande:

- Översyn av tandregleringsbehandling inom tandvårdsstödet
- Övriga ändringar i ersättningsregler och åtgärder
- Förtydliganden i ersättningsregler och åtgärder
- Språklig översyn av föreskriften och dess bilagor
- Övergångsregler

I varje del presenteras förslagen i den ordning de kommer i föreskriften.

Till varje konsekvensutredning finns aktuell föreskriftstext med ändringsmarkering. Dessa föreskriftsutdrag innehåller det slutliga förslaget med samtliga ändringar införda. Det innebär att en del markeringar i föreskriftstexten inte förklaras i den aktuella konsekvensutredningen, men om det gäller ändring i sak finns hänvisning till var den förklaras. Många av de markerade ändringarna beror på den språkliga genomgången av föreskriften inklusive rena förtydliganden.

För att se hur den färdiga föreskriften planeras att se ut, se vidare bilaga 2.

Översyn av tandregleringsbehandling (ortodonti) inom tandvårdsstödet

Inledning och bakgrund

TLV har under 2016 åter gjort en översyn av tandregleringsbehandling inom det statliga tandvårdsstödet. Den senaste översynen av området skedde 2009-2010. Efter den förra översynen förtydligades många villkor med exempelvis millimeter (mm) och grader för att det skulle vara möjligt att objektivt avgöra när tandregleringsbehandling ersätts i det statliga tandvårdsstödet. Tidigare angavs exempelvis *utseendemässigt eller funktionellt tydligt störande överbitning...., påtagligt störande trångställning i överkåkens främre del... eller extrem trångställning i underkåkens främre del...* Från 2010 har över- och underbett liksom trångställning angivits i mm överbitning respektive mm platsunderskott.

Det har nu gått sju år sedan den förra översynen och TLV såg behov av att åter se över området av följande skäl:

- Villkoren för när tandvårdsersättning ska lämnas för tandregleringsbehandling behövdes ses över igen och ytterligare förtydliganden för att reglerna ska bli enklare att förstå.
- Nya metoder används vid ortodontisk behandling, hur kan det påverka ersättningsregler och åtgärder?
- Åtgärdskonstruktioner kan behöva utvecklas.
- Behov av restriktioner mellan ortodontiåtgärderna.
- Behov av enhetlighet med övriga ersättningsregler inom högkostnadsskyddet.

TLV har gjort översynen med en arbetsgrupp med fyra kliniskt verksamma ortodontister från offentlig tandvård, privat tandvård och lärosäte. Förslagen har under arbetets gång stämts av med företrädare och ortodontisk verksamma personer från tandvården och slutligen med TLV:s vetenskapliga råd i ortodonti.

En utgångspunkt för vilken tandvård som staten ska lämna tandvårdsersättning för finns 3 § i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ("portalparagrafen"):

Statligt tandvårdsstöd lämnas för:

1. Förebyggande tandvård, och

2. Tandvård som patienten behöver och som syftar till att åstadkomma

– frihet från smärta och sjukdomar,

– förmåga att äta, tugga och tala utan större hinder, eller

*– **ett utseendemässigt godtagbart resultat.***

Tandvården ska så långt det är möjligt bevara munnens vävnader.

Behandlingens kvalitet och hållbarhet ska vägas mot kostnaderna.

Det finns bettavikelser och tandpositionsavvikelser som kan ge såväl funktionella problem (äta, tala, tugga) som utseendemässiga. Det är komplicerat att sätta gränsen för vilken ortodontisk behandling som staten ska ersätta gällande ett utseendemässigt godtagbart resultat.

I propositionen (2007/08:49) om statligt tandvårdsstöd finns angivet vad man bör anse vara ett "utseende godtagbart resultat".

... de principiella utgångspunkter som ligger till grund för de allmänna riktlinjerna för prioriteringar inom hälso- och sjukvården (prop. 1996/97:60) bör kunna tjäna som en allmän vägledning även vid prioriteringar inom ramen för det statliga tandvårdsstödet.

I ovannämnda portalparagraf definieras en grundläggande nivå utifrån vad som är specifikt för tandvården. Avsikten är inte att alla tänkbara åtgärder ska vidtas för att uppnå ett perfekt resultat. Kosmetisk tandvård som syftar till att förbättra utseendet utan att det föreligger några större problem ska inte berättiga till ersättning.

---Bestämmelsen beskriver vidare övergripande vilken tandvård som ska kunna berättiga till statligt tandvårdsstöd. Det ska vara fråga om antingen förebyggande tandvård eller tandvård som en patient behöver och som syftar till

att åstadkomma frihet från smärta och sjukdomar, förmåga att äta, tugga och tala utan större hinder eller ett utseendemässigt godtagbart resultat.

Härigenom utesluts bl.a. många tandvårdsbehandlingar som utförs av rent estetiska skäl, liksom t.ex. utbyten av gamla men fortfarande intakta fyllningar. Patienten får betala sådan tandvård med egna medel och något statligt tandvårdsstöd ska inte utgå. Det är tillräckligt att ett av de i paragrafen angivna syftena med tandvården är uppfyllt. En tandvårdsåtgärd som syftar till att t.ex. avhjälpa en tandlucka som är väl synlig och inte utseendemässigt godtagbar, ska således kunna berättiga till ersättning även om tandluckan varken ger smärta eller svårigheter att äta, tugga eller tala.

Skälen för att utföra en ortodontisk behandling har i många fall en stor kosmetisk komponent. Villkoren för ortodontisk behandling inom tandvårdsstödet blir för vissa tillstånd i ersättningsreglerna därför mer stränga än i andra delar av regelverket. Rent kosmetisk tandvård är inte ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet. Jämför byte av fula fyllningar eller fula protetiska konstruktioner där tandvårdsersättning inte lämnas för dessa behandlingar.

Vid jämförelse med prioriteringar inom hälso- och sjukvård lämnar samhället inte heller ersättning för exempelvis korrigeringar av utstående öron eller stor näsa.

Tandreglering är å andra sidan oftast vävnadsbesparande vilket stämmer med portalparagrafens intentioner. Behandlingen ger oftast även ett permanent resultat vilket gör den kostnadseffektiv. Det skulle vara önskvärt med mer fokus på ortodonti som ett behandlingsalternativ vid viss bettrehabilitering. Det är ett område där det finns behov av mer information till tandvården från landets ortodontister.

En grund för arbetsgruppens översyn av ersättningsreglerna för behandling med ortodonti har varit att villkoren som anges för när behandling ersätts bör vara tydliga och objektivt mätbara. Det är viktigt att såväl behandlaren som Försäkringskassan kan se och mäta på samma sätt. Framför allt är det viktigt att behandlaren är trygg med att veta om en behandling ersätts inom tandvårdsstödet eller inte. Annars finns risk för att man inte "vågar" utföra behandlingen inom stödet och därmed går enskilda patienter miste om statlig ersättning som de är berättigade till.

Det är således viktigt att villkoren för när tandregleringsbehandling av en bettavvikelse är ersättningsberättigande både är tydliga och följer portalparagrafen. När väl ett tillstånd i ersättningsreglerna kan fastställas är det därefter upp till behandlaren att besluta om vilken metod eller typ av behandling som bör utföras.

Under översynen har TLV tillsammans med arbetsgruppen med sakkunniga ortodontister också tittat på nya metoder som används inom ortodontin. Bland annat fanns inledningsvis intentionen att införa åtgärder för temporära förankringsimplantat. Dock har utredningen visat att det ännu inte finns tillräcklig evidens för dessa behandlingar. Se vidare i rubrik *Temporära förankringsimplantat*, sid 22.

Översynen har resulterat i ett förslag med oförändrat antal tillstånd som vart och ett tillämpas för i stort sett samma bettavvikelse som tidigare.

Gränserna för när behandling ersätts inom det statliga tandvårdsstödet föreslås dock att justeras för flera tillstånd och TLV bedömer att tandregleringsbehandling kommer bli ersättningsberättigande för något fler patienter än tidigare. Villkoren görs också mer tydliga.

En ny åtgärd för en kortare, mindre omfattande tandregleringsbehandling föreslås. Dessutom bör restriktioner tillföras mellan de olika åtgärderna.

I handboken för statligt tandvårdsstöd planeras ett nytt avsnitt för ortodontisk behandling inom tandvårdsstödet. Här kan såväl kliniska exempel som beskrivning av hur mätning ska ske ytterligare tydliggöra regelverket för tandregleringsbehandling inom tandvårdsstödet.

Sammantaget bedömer TLV att ändringarna för tandregleringsbehandling inom tandvårdsstödet inte kommer att påverka anslaget för stödet. Det utförs

- drygt 1 000 tandregleringsbehandlingar per år inom tillstånd 5903 – 5914 samt
- 40 ortodontisk slutning av entandslucka med utbytesåtgärd 940 – 941 per år inom tandvårdsstödet.

Nedan följer samtliga förslag för ändringar inom ortodontiområdet. Till varje förslag finns en konsekvensutredning för var och en av ändringarna.

Regel E.10

Texten i regel E.10 anpassas bättre till de olika tillstånden för bett- och tandpositionsavvikelser.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Regel E.10 anger ramen för vilka avvikelser tandregleringsbehandling ska ersättas inom tandvårdsstödet. Arbetsgruppen har kommit fram till att regeln vid vissa situationer kan vara till hjälp för att avgöra om tandregleringsbehandling är ersättningsberättigande. Dock bör regeln anpassas bättre till innehållet i de olika tillstånden för bett- eller tandpositionsavvikelser inom tandvårdsstödet.

Föreslagen ändring:

Texten i regel E.10 omarbetas så att den överensstämmer med de tillstånd inom tandvårdsstödet som finns för bettavvikelser och tandpositionsavvikelser. Uppdelningen mellan stort och mycket stort behov tas bort eftersom den inte har någon funktion.

Konsekvenser:

Patient:

Ytterst få patienter påverkas av justeringen.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det i vissa fall kan ge en tydligare ledning till om behandling av ett tillstånd ersätts inom tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen i stort sett är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

E.10 Tandreglering

För att tandreglering ska vara ersättningsberättigande gäller att ska avvikelser ska vara funktionellt eller utseendemässigt tydligt störande och av en omfattning som minst svarar mot följande behandlingsbehov:

~~stort behov:~~ utseendemässigt eller funktionellt ~~starkt~~ störande anomalier, ~~innehållande prenormala tvångsbett~~ omfattande ~~agenesier~~, djupbett med gingivalt trauma, ~~extrema~~ öppna bett eller saxbett med otillräcklig ocklusion, tvångsförande ~~och artikulationsstörande kors-bett och saxbett eller inverteringar~~, uttalade frontala trång- eller glesställningar, postnormala bett med stort horisontellt överbettning, prenormala bett med eller utan tvångsföring, retinerade ~~incisiver eller hörntänder, tand i avvikande läge som är viktig för eller stör bettfunktionen, eller~~ estetiskt eller funktionellt störande rotationer, ~~eller omfattande aplasier i sidosegment~~, ~~mycket stort behov:~~ utseendemässigt eller funktionellt handikappande anomalier, ~~innehållande LKG defekter, extrema post- och prenormala bett, retinerade incisiver i överkäken eller omfattande aplasier. (TLVFS 2010:2).~~

Tillstånd 5903 Ansikts- och käkmissbildning

Endast mindre justering av rubriktexten.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

En missbildning kan finnas i ansiktet, käken eller involvera båda. Tillstånd 5903 avser samtliga dessa situationer, missbildningen behöver dock inte involvera både ansikte och käke. Arbetsgruppen har även diskuterat att ta bort ordet ansikts- i rubriken. Men eftersom ansikts- eller käkmissbildning är ett vedertaget begrepp för avvikelserna bör det finnas kvar och endast ordet *och* bytas till *eller* i rubriktexten.

Föreslagen ändring:

I rubriktexten för tillstånd 5903 byts ordet *och* till *eller* och rubriken blir *Ansikts- eller käkmissbildning*.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Inga skillnader för patienterna, tillståndet tillämpas redan på detta sätt.

Behandlare och företag:

Inga skillnader för behandlarna, tillståndet tillämpas redan på detta sätt.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ingen påverkan på tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering p.g.a. att åtgärd 900 tillförs, samt textredigering av rubriken för tillståndet.

5903	Ansikts- och eller käkmissbildning.	E.0, E.10	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	--	-----------	--	---

Tillstånd 5905 Sagittal bettavvikelse

Endast språkliga ändringar

Konsekvensutredning
Beskrivning av problemet:

De sakkunniga i arbetsgruppen anser att nuvarande villkor avseende sagittal bettavvikelse¹ är rimliga och tydliga.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 900 tillförs, i övrigt endast språkliga ändringar.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Inga konsekvenser för patienterna.

Behandlare och företag:

Mer enhetligt språk kan underlätta föreståelsen för behandlaren.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom det endast är språkliga ändringar.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering p.g.a. att åtgärd 900 tillförs.

5905	Sagittal bettavvikelse.	E.0, E.10 F Tandreglering är ersättningsberättigande vid funktionellt eller utseendemässigt störande överbett eller underbett. Tandreglering är ersättningsberättigande vid – horisontell överbitning <u>minst</u> 6 mm eller mer vid med ofullständig läppslutning, – horisontell överbitning <u>minst</u> 9 mm eller mer utan ofullständig läppslutning , eller – negativ horisontell överbitning <u>minst</u> 2 mm eller mer . Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke, om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	-------------------------	---	--	---

¹ Överbett eller underbett

Tillstånd 5906 Vertikal bettavvikelse

Förtydligande av att tillståndet avser öppna bett samt av villkoren för när tandreglering är ersättningsberättigande.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I dagens tillstånd 5906 för vertikal bettavvikelse framgår det inte av rubriken att tillståndet endast avser öppna bett. För djupa bett är tandreglering ersättningsberättigande inom andra tillstånd: Om det djupa bettet ger en vävnadsskada tillämpas tillstånd 5908. Om det djupa bettet orsakar vertikal platsbrist så att rehabiliterande protetik inte kan utföras, kan tillstånd 5914 tillämpas för preproteisk tandreglering.

Det framgår inte heller tydligt vad som menas med *för tandposition 4–7 finns färre än två ockluderande tandpar per sida*, eller vad som avses med *öppet bett 4 mm eller mer*. Båda villkoren kan tolkas på olika sätt.

Villkoret om *färre än två ockluderande tandpar...* bör vara enhetligt med tillstånd 5072 som tillämpas för dysfunktionell ocklusion som ska åtgärdas protetiskt. Där framgår att det avser aktuell sida, dvs det kan vara på ena sidan eller båda sidor i bettet. Det finns även en förklaring om att till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke.

Villkoret om *öppet bett 4 mm eller mer* bör preciseras med hur många tandpar det öppna bettet ska omfatta och att det ska vara öppet minst 4 mm mellan incisalskären/kusptopparna för minst ett tandpar.

I handboken om statligt tandvårdsstöd planeras ett nytt avsnitt för ortodonti där otillräckligt antal ockluderande tandpar kan tydliggöras med en bild motsvarande den som finns för tillstånd 5072.

Föreslagen ändring:

Förslaget innebär ett förtydligande av

- rubriktexten att tillståndet avser öppna bett,
- vad som avses med färre än två ockluderande tandpar inom tandposition 4–7 på aktuell sida, samt
- vad som avses med öppet bett minst 4 mm och hur det ska mätas.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Patienten kan på ett säkrare sätt få information om tandreglering ersätts vid öppna bett. Det kan innebära att några fler patienter kan få behandling inom tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlaren enklare kan avgöra om behandling av ett öppet bett ersätts inom tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen till största del är ett förtydligande och det rör ytterst få patienter.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering p.g.a. att åtgärd 900 tillförs, samt textredigering av rubriken för tillståndet.

5906	Vertikal bettavvikelse, <u>frontalt eller lateralt öppet bett.</u>	E.0, E.10 <u>Omfattande avsaknad av tandkontakt mellan tandbågarna vid sammanbitning som orsakar en funktionell störning.</u> Tandreglering är ersättningsberättigande vid – <u>öppet bett som omfattar minst tre tandpar i följd inom tandposition 6–6 och samtidigt är öppet minst 4 mm mellan incisalskären/kusptopparna vid minst ett tandpar, eller</u> – <u>lateralt öppet bett när det för tandposition 4–7 finns färre än två ockluderande tandpar per på aktuell sida. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke, eller</u> – <u>lateralt eller anterior öppet bett 4 mm eller mer.</u> Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, <u>900</u> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	--	--	--	---

Tillstånd 5907 Funktionell eller transversell bettavvikelse

Förtydligande att tillståndet avser anterior eller lateral tvångsföring eller saxbett där det finns få ockluderande tandpar i sidopartierna.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Tillstånd 5907 benämns idag *Funktionell eller transversell bettavvikelse*². En funktionell bettavvikelse kan avse såväl en anterior³ som lateral⁴ tvångsföring och detta bör framgå i villkorstexten.

Det bör även bli tydligare att frontala inverteringar med en glidning, dvs. en anterior tvångsföring, ingår i tillstånd 5907. Tandreglering bör ersättas när glidningen vid inverteringen är minst 2 mm.

Texten om tvångsföring med glidning < 2 mm bör flyttas från dagens tillstånd 5914 till tillstånd 5907 så att villkoren för behandling av funktionell avvikelse finns samlade på ett ställe. Vid glidning < 2 mm bör endast bettslipning vara ersättningsberättigande.

När det gäller transversell avvikelse menar de sakkunniga att ett korsbett utan tvångsföring inte bör behandlas med tandreglering och inte heller ersättas inom tandvårdsstödet. Enligt nationella riktlinjer (NR) får behandling av korsbett *utan tvångsföring* rekommendation 10, dvs. strax före icke-göra. Däremot får saxbett utan tvångsföring rekommendation 5 enligt NR och bör därför ingå. Ett förtydligande behöver dock göras vad som avses med färre än två ockluderande tandpar på motsvarande sätt som i tillstånd 5906.

Föreslagen ändring:

Förtydligande att tandreglering ska ersättas vid

- såväl anterior som lateral tvångsföring med glidning minst 2 mm,
- saxbett utan tvångsföring när det finns färre än två ockluderande tandpar inom tandposition 4–7
- vad som avses med *färre än två ockluderande tandpar*.

Texten *Vid tvångsföring med glidning mindre än 2 mm när funktionell ocklusion...* flyttas från tillstånd 5914 till villkoren för tillstånd 5907. Samtidigt förtydligas texten, så att om glidningen är mindre än 2 mm är endast bettslipning ersättningsberättigande.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

² Bredden på över- respektive underkäken passar inte ihop, korsbett eller saxbett

³ Framåt(glidande).

⁴ Sidoglidande.

Patient:

Patienten har möjlighet att få tydliga besked om tandreglering ersätts eller inte vid funktionella eller transversella avvikelser.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlaren enklare kan avgöra om behandling av funktionell eller transversell bettavvikelse ersätts inom tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringarna endast är förtydliganden.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering p.g.a. att åtgärd 900 tillförs, samt textredigering av rubriken för tillståndet.

5907	Funktionell <u>eller transversell</u> bettavvikelse <u>eller saxbett</u>	<p>E.O, E.10</p> <p><u>Funktionellt störande tvångsföring-Tandreglering är ersättningsberättigande vid</u></p> <p><u>– anterior eller lateral tvångsföring med glidning mer än minst -2 mm som bedöms att inte kunna slipas in- eller transversell avvikelse när det finns färre än två ockluderande tandpar per sida-, eller</u></p> <p><u>– saxbett när det finns färre än två ockluderande tandpar inom tandposition 4–7 på aktuell sida. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke.</u></p> <p><u>Vid tvångsföring med glidning mindre än 2 mm är endast bettslipning ersättningsberättigande.</u></p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.O ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, <u>900</u> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	--	--	---	---

Tillstånd 5908 Vävnadsskadande bettavvikelse

Förtydligande av villkoren för tillståndet.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Villkoren för tillstånd 5908 behöver förtydligas med vad som avses med omfattande tandslitage vid attrition⁵ så att det inte kan tolkas på olika sätt. Vad som avses med omfattande tandslitage vid attrition finns angivet i regel D.3 i föreskriften. Regel D.3 finns under huvudrubrik 4, *Reparativ vård*, dvs i anslutning till 4000-tillstånden, vilket är en regel som inte tillhör 5000-tillstånden. För att det ska bli helt tydligt bör definitionen vad som avses med omfattande tandslitage vid attrition finnas med i villkorstexten för tillstånd 5908.

Vid djupt bett med gingivalt trauma kan man behandla problemet med tandreglering. I undantagsfall när endast en liten kontakt mot gingivan ger problem kan eventuellt en liten slipning på en del av en tand åtgärda besvären. Detta bör ersättas inom tandvårdsstödet och därför tillförs åtgärd 301 för slipning av enstaka tand/tänder. Men eftersom mer omfattande bettslipning inte är en behandling som kan åtgärda ett djupt bett som ger vävnadsskada bör åtgärd 845 tas bort ur tillstånd 5908. Texten i villkoren om eventuell slipning på enstaka tand bör därför även förtydligas.

Föreslagen ändring:

1. Förtydligande av vad som avses med omfattande tandslitage vid attrition: *innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av bukkal- eller lingualytan.*
2. Förtydligande i villkorstexten avseende slipning vid djupt bett, åtgärd 845 tas bort och åtgärd 301 förs till.
3. Åtgärd 900 tillförs.

⁵ Tandslitage genom kontakt mellan tänder.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Patienten kan få klarare besked ifall tandreglering ersätts vid tandslitage.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlaren enklare kan avgöra om behandling på grund av mjuk- eller hårdvävnadsskada ersätts inom tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

5908	Vävnadsskadande bettavvikelse.	E.0, E.10 Tandreglering är ersättningsberättigande vid bettavvikelse som orsakar tand- eller mjukvävnadsskada. Tandreglering är ersättningsberättigande vid – djupt bett med gingivalt trauma, såvida kontakten mot gingivan inte är ringa och som inte kan slipas in utan att elongation bedöms ske, eller – tandskador motsvarande omfattande tandslitage vid attrition som innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av bukkal- eller lingualytan. Förutom dokumentation enligt E.0 ska tand- eller mjukvävnadsskadan dokumenteras med foto eller modell samt beskrivas i patientjournalen. Det ska i patientjournalen även beskrivas varför tandreglering är nödvändig i ena eller båda käkarna.	362, 301, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	--------------------------------	--	--	---

Tillstånd 5909 Tandpositionsavvikelse, trångställning

Kraven sänks för när ortodontisk behandling av trångställning är ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet.

Konsekvensutredning
Beskrivning av problemet:

När arbetet med översynen av ortodontiområdet inleddes framförde de sakkunniga att villkoren för tandregleringsbehandling inom tillstånd 5909 var för hårda. Ytterst få patienter med trångställning uppfyller villkoren för att få tandreglering inom tandvårdsstödet. Särskilt för överkäken bör villkoren sänkas.

Arbetsgruppen har ägnat en väsentlig del av arbetet med översynen att fastställa villkoren för ortodontisk behandling inom tandvårdsstödet vid trångställning. I arbetet har vi använt oss av ett antal patientfall med olika antal mm platsunderskott för att se vad olika villkor innebär. Det är också främst vid detta tillstånd som diskussioner uppkommit om vad portalparagrafens *ett utseendemässigt godtagbart resultat* kan innebära i realiteten.

Arbetsgruppen har kommit fram till att villkoret för platsunderskott bör sänkas i överkäken med 2 mm till –6 mm och för underkäken med 1 mm till –7 mm. Även de allra mest grava trångställningarna i överkäken har sällan så stort platsunderskott som 7-8 mm, gränsen bör därför vara något lägre där.

I underkäksfronten är det vanligt med trångställning. För att tandreglering ska ersättas inom tandvårdsstödet vid trångställning i underkäken räcker det inte enbart med ett platsunderskott om –7 mm utan dessutom bör minst ett av tre ytterligare villkor även vara uppfyllt. Idag finns endast två ytterligare villkor. I och med att TLV föreslår att tillföra ännu ett villkor kommer något fler patienter än idag kan få tandvårdsersättning för behandling av trångställning i underkäken.

Under arbetet framkom att meningen om *att en tand är utblockerad motsvarande minst tre fjärdedelar av tandens bredd* kunde tolkas på två olika sätt.

TLV har därför tillsammans med de sakkunniga försökt hitta ett sätt att beskriva utblockering så att det endast kan tolkas på ett sätt. Det ska dessutom vara möjligt att mäta objektivt. Mättet i dagens föreskrift är *att en tand är utblockerad motsvarande minst tre fjärdedelar av tandens bredd*, dvs platsen för tanden är endast en fjärdedel av tandens bredd. TLV föreslår att sänka kravet om utblockering en aning till en tredjedel av den utblockerade tandens bredd. Det innebär att några fler patienter med grav trångställning i underkäken kan inrymmas i tandvårdsstödet.

Föreslagen ändring:

Villkoren för platsunderskottet bör sänkas till –6 mm inom tandposition 3–3 i överkäken och –7 mm inom tandposition 3–3 i underkäken.

Texten om villkoren för behandling av trångställning i underkäken har förtydligats.

I underkäken ska minst ett ytterligare villkor vara uppfyllt utöver platsunderskottet i mm. För detta föreslås ännu ett alternativ/en strecksats jämfört med idag:

- *minst två roterade incisiver som var och en är roterade minst 30 grader.*

Villkoren i de övriga två strecksatserna förtydligas med:

- tydligare beskrivning av vad som är en utblockerad tand,
- att en gingival retraktion ska sträcka sig minst 3 mm från emalj-cementgränsen.

Förtydligande har även gjorts av att mätning ska ske i tandbågen.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Något fler patienter än tidigare kan få tandregleringsbehandling vid trångställning inom tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Ändringarna medför att behandlaren lättare kan avgöra om behandling av ett bett med trångställning ingår i tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet eftersom tandreglering inte utförs i stora volymer.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering i och med att åtgärd 900 tillförs.

5909	Tandpositionsavvikelse, trångställning.	E.0, E.10 <u>Tandreglering är ersättningsberättigande vid trångställning i överkäken från inom tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott 8-om minst 6 mm eller mer.</u> <u>Tandreglering är även ersättningsberättigande vid trångställning i underkäken från inom tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott om minst 8-7 mm eller mer, samtyck det samtidigt i underkäken finns minst ett av följande tre förhållanden:</u> – <u>minst ett en tand som är utblockerad motsvarande minst så att dess plats i tandbågen på smalaste stället är mindre än en tre fjärdedelar av tandens tandkronans bredaste del mesialt-distaltbredd,</u> – <u>minst två roterade incisiver som var och en är roterade minst 30 grader, eller</u> – <u>att det finns minst en gingival retraktion om minst 3 mm från emalj-cementgränsen på tand inom position 2-2 som kan härledas till tandpositionsavvikelsen.</u>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	---	---	--	---

		<p>Mätning av trångställningen sker i tandbågen från distalytans prominens mellan tandposition 3-3 Platsunderskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3-3.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling i båda käkar krävs för att uppnå bettfunktion eller för att tandbågen i andra käken inte ska påverkas negativt.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>		
--	--	---	--	--

Tillstånd 5910 Tandpositionsavvikelse, glesställning

Tillstånd 5911 Tandpositionsavvikelse, felställning

Tillstånd 5912 Tandpositionsavvikelse tandretention

Inga ändringar i sak. För tillstånd 5910 förtydligas att mätning av platsöverskottet ska ske i tandbågen.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Under översynen av tandreglering inom tandvårdsstödet har arbetsgruppen kommit fram till att inga ändringar i sak behöver göras för tillstånd 5910, 5911 eller 5912.

Tillstånd 5910: Synpunkter har lämnats om att villkoren i tillståndet för behandling av glesställning är väl hårda. Arbetsgruppen har dock konstaterat att vid jämförelse med kraven för att tandreglering ska beviljas inom barn- och ungdomstandvården är villkoren snarare mindre stränga inom det statliga tandvårdsstödet. Vid riktigt stora diastema, när det är mer än en halv tandbredd, kan definitionen om ny tandposition i 4 § i föreskriften tillämpas. För den aktuella tandpositionen kan då tillstånd 5031 för entandslucka fastställas. Det innebär att tandvårdsersättning kan lämnas för tandreglering genom utbytesåtgärd. En förklarande text om tandposition och tandlucka planeras i handboken om statligt tandvårdsstöd

Tillstånd 5911: Arbetsgruppen kom fram till att nuvarande måttangivelse med rotationsgrad är bättre än mått i kontaktpunktsavvikelse. För roterade tänder i underkäken, se tillstånd 5909.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 900 tillförs, i övrigt inga ändringar i sak, endast mindre språkliga justeringar.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900-908.

Patient:

Ingen skillnad för patienten.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlaren kan få bättre information om skillnaden mellan glesställning och tandlucka.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom det inte sker några ändringar i sak.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering i och med att åtgärd 900 tillförs.

5910	Tandpositionsavvikelse, glesställning.	<p>E.0, E.10</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande vid glesställning i överkäken inom tandposition 3-3 vid</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokaliserad glesställning med diastema minst 4 mm eller mer i ett approximalrum, - lokaliserad glesställning med diastema i två eller tre approximalrum vardera minst 3 mm eller mer, eller - utspridd glesställning med sammanlagt platsöverskott minst 10 mm eller mer inom tandposition 3-3 varav minst ett diastema uppgår till minst 3 mm eller mer. 	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	-
------	--	--	--	---

		<p>Mätning av glesställningen sker i <u>tandbågen</u> från distalytans prominens mellan tandposition 3–3. Platsöverskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3–3</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar i de fall behandlingen av överkäken kräver att behandling måste genomföras i underkäken för att tandförflyttningen i överkäken inte ska hindras.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>		
5911	Tandpositionsavvikelse, felställning.	<p>E.0, E.10</p> <p><u>Tandreglering är ersättningsberättigande för</u> Tand eller tänder i överkäken inom tandposition 3–3 som är roterade 45 grader eller mer.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och <u>erhålla</u> önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, <u>900</u> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5912	Tandpositionsavvikelse, tandretention.	<p>E.0, E.10</p> <p><u>Tandreglering är ersättningsberättigande för</u> Retinerad tand inom tandposition 3–3 som är viktig för bettfunktionen.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och <u>erhålla</u> önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, <u>900</u> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

Tillstånd 5913 Tandpositionsavvikelse avvikande frambrott

Tydliggörande att tillståndet kan avse tand i avvikande läge oavsett om det beror på att tanden eruperat avvikande eller på grund av platsbrist. Vilka tänder som avses anges tydligt i tillståndet.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Dagens villkorstext för tillstånd 5913 är inte helt tydlig: vad innebär att *störa bettfunktionen* eller *vara viktig för bettfunktionen*? Hur mycket avvikande ska en tand stå för att uppfylla villkoren? Här finns ett tolkningsutrymme. Det fanns under arbetet också synpunkter att detta tillstånd aldrig kan tillämpas för vuxna eftersom tänder eruperar tidigare i livet. För att patienter på lika villkor ska kunna få tandvårdsersättning för behandling inom tandvårdsstödet är det viktigt att villkoren är tydliga.

Arbetsgruppen har definierat vilka tänder tillståndet kan avse för, dvs. som kan stå avvikande, som är viktiga för bettfunktionen eller kan störa bettfunktionen och som bör behandlas med tandreglering. För övriga tänder som står avvikande, och som inte omfattas av något annat tillstånd, är åtgärder för extraktion (tandutdragning) ersättningsberättigande inom tillstånd 5913.

Arbetsgruppen har kommit fram till att tillståndet bör avse en tand som *står* i ett avvikande läge, oavsett om det beror på avvikande frambrott eller platsbrist. Vidare har arbetsgruppen kommit fram till att tandreglering bör vara ersättningsberättigande endast när

- hörntand i överkäken står helt utanför tandbågen, eller
- 5:or i över- eller underkäken står i avvikande läge och behövs för att inte förvärpa en post- eller prenatal bettavvikelse.

Föreslagen ändring:

Tillstånd 5913 tydliggörs med att det avser en tand som eruperat eller p.g.a. platsbrist står i avvikande läge.

Tandreglering föreslås bli ersättningsberättigande för

- *hörntand i överkäken* som står helt utanför tandbågen,
- *andra premolaren i överkäken* som står helt eller delvis utanför tandbågen i ett prenatalt bett, eller bett med prenatal tendens, där tanden behövs i tandbågen för att inte förvärpa bettavvikelsen, eller

- *andra premolaren i underkäken* som står helt eller devis utanför tandbågen i ett postnormalt bett, eller bett med postnormal tendens, där tanden behövs i tandbågen för att inte förvärra bettavvikelsen.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Patienten kan få ett tydligt besked om tandreglering för en tand som står i avvikande läge är ersättningsberättigande eller inte. Patienter riskerar inte att få betala hela behandlingen utan tandvårdsstöd p.g.a. att behandlaren är osäker på om behandlingen ingår i stödet eller inte.

Behandlare och företag:

Ändringarna medför att behandlaren lättare kan avgöra om behandling av tand eller tänder som står i avvikande läge ingår i tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering p.g.a. att åtgärd 900 tillförs, samt textredigering av rubriken för tillståndet.

5913	Tandpositionsavvikelse, <u>avvikande frambrott-tand som eruperat, eller som på grund av platsbrist, står i avvikande läge.</u>	E.0, E.10 <u>Tand med avvikande frambrott inom tandposition 3-3-Tandreglering är ersättningsberättigande för</u> – <u>hörntand i överkäken som står helt utanför tandbågen,</u> – <u>andra premolaren i överkäken som står helt eller delvis utanför tandbågen i ett prenormalt bett, eller bett med prenormal tendens, där tanden behövs i tandbågen för att inte förvärra bettavvikelsen, eller</u> – <u>andra premolaren i underkäken som står helt eller delvis utanför tandbågen i ett postnormalt bett, eller bett med postnormal tendens, där tanden behövs i tandbågen för att inte förvärra bettavvikelsen. -som är viktig för bettfunktionen eller tand inom tandposition 5-5 som stör bettfunktionen.</u> Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och <u>erhålla</u> önskad tandförflyttning. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, <u>900</u> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
------	--	---	--	---

Tillstånd 5914 Bett- och tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom. Bettavvikelse eller behov av tandpositionsförändring i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov...

Delen om Mindre funktionell bettavvikelse tas bort och flyttas till tillstånd 5907. Tydligare villkor för ortodonti efter behandling av tandlossningssjukdom och inför protetisk rehabilitering.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Tillstånd 5914 tillämpas när tandreglering behöver utföras av andra skäl än vad som anges i regel E.10. Regel E.10 anger ramen för vilka bettfel eller tandpositionsavvikelser som tandreglering är ersättningsberättigande vid inom tandvårdsstödet. Redan vid översynen 2009/2010 kunde man konstatera att det kan finnas tillfällen då regel E.10 inte uppfylls, men där tandreglering behövs för att flytta felställda tänder efter en behandlad tandlossningssjukdom eller för att möjliggöra en

ändamålsenlig protetisk rehabilitering. Tandvårdsstödet bör ersätta god tandvård och därför bör förutsättningar för detta ges inom stödet.

I dagens tillstånd 5914 finns en rubrik som avser *Mindre funktionell bettavvikelse*. Detta är en otydlig rubrik och arbetsgruppen anser att funktionellt störande tvångsföring som kan åtgärdas med slipning istället bör flyttas till tillstånd 5907, *Funktionell eller transversell bettavvikelse*. Arbetsgruppen har också diskuterat tandpositionsavvikelse som orsakar återkommande traumatisk sårbildning i läpp, kind eller tunga som en mindre funktionell bettavvikelse. Vid dessa tandpositionsavvikelser kan andra tillstånd tillämpas och delen om *Mindre funktionell bettavvikelse* bör därför tas bort ur tillstånd 5914.

Arbetsgruppen har även diskuterat buckalställd underkäksincisiv som har en buckal gingival retraktion med en benförlust stor del rothöjden. Ortodontisk behandling för att flytta in en sådan incisiv har dock en tveksam prognos och låg lyckandefrekvens: det är svårt att få bentäckning och behandlingen slutar ofta med att incisiven får extraheras. Det finns inte skäl att ortodontisk behandling ska ersättas när en incisiv extraheras av detta skäl jämfört med om incisiven måste extraheras av andra skäl, exempelvis p.g.a. att den är rotfylld och frakturerad. Det finns heller inte skäl att införa villkor för en ortodontisk behandling med låg lyckandefrekvens.

I kombination med protetisk rehabilitering vid utrymmesbrist eller vid mindre omfattande upprätning av tänder är idag endast tandreglering med avtagbar apparatur ersättningsberättigande, om inte annan tandregleringsbehandling krävs för att uppnå bettfunktion och för att få önskad tandförflyttning. De sakkunniga påpekar att vid mindre tandförflyttning är ofta en enkel fast apparatur, exempelvis en sektionsbåge, mer effektiv och stabil. En åtgärd för en kortvarig behandling med fast apparatur bör därför finnas inom tandvårdsstödet.

Eftersom restriktion införs mellan de olika tandregleringsåtgärderna i tandvårdsstödet kan a) och b) för de ersättningsberättigande åtgärderna tas bort i tillståndet. Se vidare i konsekvensutredning för åtgärder för tandreglering om förslaget till ny åtgärd 900, *Åtgärd 901–908 för tandreglering samt utbytesåtgärd 940–941 för ortodontisk slutning av entandslucka*, sid 17.

I övrigt bör vissa justeringar, främst språkliga, göras i tillstånd 5914 för att förtydliga texten.

Föreslagen ändring:

Delen om *Mindre funktionell bettavvikelse* tas bort. Mindre omfattande tvångsföring flyttas till tillstånd 5907 för *Funktionell bettavvikelse eller saxbett*.

Indelningen i a) och b) tas bort i kolumnen för de ersättningsberättigande åtgärderna.

Förtydliganden och språkliga justeringar.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Orsak till och konsekvenser av att åtgärd 900 tillförs beskrivs i konsekvensutredningen för åtgärd 900–908.

Patient:

Patienten har möjlighet att få tydliga besked om tandreglering ersätts eller inte i samband med behandling av parodontal sjukdom eller en protetisk rehabilitering.

Behandlare och företag:

Ändringarna medför att behandlaren lättare kan avgöra om ortodontisk behandling i samband med behandling av parodontal sjukdom eller en protetisk rehabilitering ingår i tandvårdsstödet eller inte.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom innehållet i tillståndet är detsamma.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

5914	<p>Bett-och-Tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom.</p> <p>TandpositionsBettavvikelse eller behov av tandpositionsförändring i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.</p> <p>Mindre funktionell bettavvikelse. Bettavvikelse i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.</p>	<p>E.O</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av-tänder med bennedbrytning om minst en tredjedel av rothöjden inom tandposition 3–3 : Tänderna skaom efter utvärderad parodontal behandling har felställning med elongation av tänder, solfjäderformad spridning eller traumatiserande påbitning som inte kan korrigeras med bettslipning.</p> <p>Tandreglering är även ersättningsberättigande för kombinationsbehandling med när det krävs inför ersättningsberättigande protetik som ersätts inom tandvårdsstödet när</p> <ul style="list-style-type: none"> - vid utrymmesbrist föreligger, - för att tand behöver rätas upp -tänder och därigenom för att undvika rotbehandling, - för distalisering av tand behövs vid fränds-tandlöshet, eller - när-planerade stötdänder inte kan skapa tillräcklig retention. <p>Vid funktionellt störande tvångsföring när funktionell oclusion bedöms kunna nås genom slipning är endast slipning ersättningsberättigande.</p> <p>I kombination med protetisk rehabilitering vid utrymmesbrist eller vid mindre omfattande upprätning av tänder är endast tandreglering med avtagbar apparatur klammerplåt eller tandreglering upp till sex månader ersättningsberättigande om inte annan tandregleringsbehandling krävs för att uppnå bettfunktion och för att erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Det ska av dokumentation i patientjournal framgå varför tandreglering är nödvändig samt varför behandling med avtagbar apparatur klammerplåt, tandreglering upp till sex månader eller inslipning inte är möjlig.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.O ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 845, 847, eller b) 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908
------	--	---	---

Åtgärd 901–908 för tandreglering samt utbytesåtgärd 940–941 för ortodontisk slutning av entandslucka

En ny åtgärd 900 för tandreglering med aktiv behandling högst 6 månader tillförs. Restriktioner tillförs mellan åtgärd 900–908 samt mellan åtgärd 900–908 och utbytesåtgärd 940–941.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

TLV har fått förslag om att det bör finnas en åtgärd för mindre omfattande ortodontisk behandling. Det finns tillfällen när man exempelvis enbart behöver använda en sektionståge under en relativt kort behandlingstid. Det gäller framförallt preprotetisk ortodonti inom tillstånd 5914, men kan även gälla andra tillstånd. En ny åtgärd 900 bör tillföras och vara ersättningsberättigande inom samtliga tillstånd 5903–5914.

Åtgärd 904 och 908 är idag ersättningsberättigande för aktiv behandling med tandreglering i mer än två år. I åtgärdstexten anges att åtgärden också innefattar komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi. Detta har tolkats på olika sätt, allt från att det ska vara en komplicerad behandling som tar lång tid och behöver flera olika medicinska och odontologiska discipliner för att utföra behandlingen, till att om bara behandlingen planerats tillsammans med annan specialist kan åtgärd 904/908 tillämpas. Detta oavsett hur enkel/komplicerad eller hur lång tid behandlingen tar.

TLV anser att det inte finns skäl för en åtgärd enbart för att samarbete sker med andra specialiteter. Det sker även vid många andra behandlingar inom tandvård. Vidare sker mycket komplicerade och multidisciplinära behandlingar som även måste involvera exempelvis plastikkirurgi inom ramen för tandvård för hälso- och sjukvårdsavgift och detta är något som föreskriften om statligt

tandvårdsstödet inte reglerar. Texten om samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi bör därför tas bort ur åtgärd 904 och 908.

TLV har sett att det saknas restriktioner mellan de olika tandregleringsåtgärderna. Det ska inte vara möjligt att rapportera mer än en (1) åtgärd för en och samma tandregleringsbehandling. För att Försäkringskassan ska kunna programmera en sådan spärr i IT-systemet måste detta anges i föreskriften. Andra åtgärder i tandvårdsstödet som endast ska kunna rapporteras en (1) gång har redan motsvarande text.

Vidare har arbetsgruppen kommit fram till att restriktioner även bör finnas mellan åtgärd 900–908 och utbytesåtgärd 940–941. Endast en (1) ortodontisk behandling i en käke kan ske samtidigt. Exempel: Om slutning av en entandslucka med tandreglering sker i en käke samtidigt som något annat tillstånd 5903–5914 behandlas med tandreglering i samma käke så ska endast en (1) åtgärd för tandregleringsbehandlingen vara ersättningsberättigande och kunna rapporteras. Av samma skäl bör det finnas en restriktion mellan åtgärd 847 för klammerplåt och de övriga åtgärderna för tandregleringsbehandling. Dessutom bör det tydliggöras i åtgärd 900 att den inte kan tillämpas för ortodontisk behandling enbart med klammerplåt.

Dessutom bör en begränsning finnas för det totala antalet utbytesåtgärd 940+941 för ortodontisk slutning av entandslucka som ersätts för samma patient under en ersättningsperiod.

Utbytesåtgärd 940 och 941 bör inte vara ersättningsberättigande inom tillstånd 5036 som avser en entandslucka med bräckligt ändstöd. Om en tand är så bräcklig att den inte kan användas som ensamt brostöd bör den inte flyttas ortodontiskt.

I samband med översynen av inledande texter till samtliga åtgärdsgrupper föreslås att inledningstexten för åtgärd 900–908 förtydligas och att inledningstexten för utbytesåtgärder delas upp så att det blir en egen inledningstext för åtgärd 940 och 941. Den inledande delen av nuvarande inledningstext för utbytesåtgärderna föreslås att ligga under 4 § Definitioner, i föreskriften. Se vidare konsekvensutredningen för 4 § Definition av utbytesåtgärd, sid 23 och Inledningstexter och åtgärdstexter för utbytesåtgärder, sid 68.

Föreslagen ändring:

En ny åtgärd 900 för tandreglering med aktiv behandling högst 6 månader tillförs.

I åtgärd 904 och 908 tas texten bort om *samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi*.

Restriktioner tillförs mellan åtgärd 900–908 samt mellan åtgärd 900–908 och utbytesåtgärd 940–941.

Åtgärd 940 och 941 tas bort ur tillstånd 5036.

Åtgärd 900 tillförs.

Konsekvenser:

Patient:

Om en kortare behandling upp till sex månader utförs kan åtgärd 900 istället för 901 tillämpas. Endast en (1) åtgärd för tandregleringsbehandling kan rapporteras för patienten under samma ersättningsperiod.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det blir tydligare för behandlaren när de olika åtgärderna för tandreglering kan tillämpas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom tillämpningen av åtgärderna redan idag i stort följer de föreslagna restriktionerna. Samtliga åtgärder för tandreglering inom tandvårdsstödet har en mycket liten volym och detsamma bedöms gälla för den nya åtgärd 900.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

Åtgärds-kod	Åtgärd
<p>Tandreglering I Åtgärd 9010-908 för tandreglering innefattar ingår alla material och moment vid fullständig ortodontisk behandling inklusive fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, hygieninstruktion vid utlämnande av apparaturen samt, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparat (fast eller avtagbar), samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad. I åtgärden ingår även tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad. I åtgärden ingår även besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling.</p>	
900	<p>Tandreglering, aktiv behandling högst 6 månader Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid högst 6 månader i ena eller båda käkar. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för ortodontisk behandling enbart med klammerplåt. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 900 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
901	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling högst 6 månader till 1 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 6 månader-1 år för - tandreglering i en käke, eller - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 901 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
902	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1 år till 1,5 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1-1,5 år för - tandreglering i en käke, eller - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 902 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
903	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1,5 år till 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1,5-2 år för - tandreglering i en käke, eller - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 903 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
904	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi. Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid mer än 2 år för - tandreglering i en käke, eller - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 904 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
905	<p>Tandreglering, tvåbåda käkar, aktiv behandling högst 1 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid högst 1 år för - tandreglering i båda käkar, - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller - tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 905 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
906	<p>Tandreglering, tvåbåda käkar, aktiv behandling 1 år till 1,5 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1-1,5 år för - tandreglering i båda käkar, - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller - tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 906 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
907	<p>Tandreglering, tvåbåda käkar, aktiv behandling 1,5 år till 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1,5-2 år för - tandreglering i båda käkar, - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller - tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 908, 940, 941 eller ytterligare 907 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>
908	<p>Tandreglering, tvåbåda käkar, aktiv behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi. Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid mer än 2 år för - tandreglering i båda käkar, - tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller - tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 940, 941 eller ytterligare 908 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>

<p>Utbytesåtgärd ortodontisk slutning av entandslucka</p> <p>I utbytesåtgärderna för ortodontisk slutning av entandstandlucka ingår alla material och moment vid fullständig ortodontisk behandling inklusive fotodokumentation, kefalometrisk mätning och analys, retentionsapparat (fast eller avtagbar), hygieninstruktion vid utlämnande av apparaturen samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling.</p> <p>Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan.</p> <p>I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.</p>	
940	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 804 och två åtgärd 801.</p> <p>Åtgärden innefattar<u>tillämpas för</u> ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p> <p><u>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod.</u></p> <p><u>Tandvårdsersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940 /941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</u></p>
941	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar<u>tillämpas för</u> ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p> <p><u>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod.</u></p> <p><u>Tandvårdsersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940 /941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</u></p>

5036	Entandslucka inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	<p>E.0, E.2 E.3, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15</p> <p>Bron kan utsträckas med ett till två <u>stöd åt på</u> aktuell sida om något av <u>brostödet</u> inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av</p> <ul style="list-style-type: none"> - rotfyllt stöd med bräcklig rot, - kort rot, - ogynnsam rotanatomi, - parodontal nedbrytning, - ogynnsam påbitning, eller - kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Ersättningsberättigande åtgärd är tandstött bro med högst två stöd på var sida om tandluckan.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation av molar i tandposition 6 eller 5.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929, 940, 941
------	--	--	--	---

Regel E.15, Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om

Regel E.15 justeras så att efter slutförande av utbytesåtgärd 940 eller 941 är behandling med tandstött bro eller med implantat inte är ersättningsberättigande inom två år för samma entandslucka.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Regel E.15, *Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om*, justerades till den 15 januari 2017 p.g.a. att regeln var otydlig och inkonsekvent. I arbetet med översynen av ortodontiområdet kan TLV konstatera att en del i regeln saknas. Regel E.15 bör justeras så att behandling med tandstött bro eller med implantat inte är ersättningsberättigande inom två år för samma entandslucka som ersättning lämnats för utbytesåtgärd 940 eller 941.

Föreslagen ändring:

Regel E.15 justeras så att efter slutförande av utbytesåtgärd 940 eller 941 är behandling med tandstött bro eller med implantat inte är ersättningsberättigande inom två år för samma entandslucka.

Konsekvenser:

Patient:

Bör inte bli några konsekvenser, behandling av samma entandslucka bör inte ske två gånger inom två år.

Behandlare och företag:

Ändringen bör inte medföra några konsekvenser eftersom tillämpningen kommer att följa vedertagen praxis.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

E.15 Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om

Inom två år efter slutförande av utbytesåtgärd 940 eller 941 är

– åtgärd 800 eller 801 inte ersättningsberättigande för granntanden på vardera sidan av den ursprungliga entandsluckan.

– åtgärd 804 inte ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 928 eller 929, för samma entandslucka.

Övriga åtgärder vid ortodontisk behandling

Restriktioner tillförs mellan åtgärd 847 och åtgärd 900–908 samt utbytesåtgärd 940–941.

Konsekvensutredning**Beskrivning av problemet:**

Inom tillstånd 5903 – 5914 finns ytterligare ett par åtgärder inom åtgärdslistan som är ersättningsberättigande; åtgärd 845 och 847.

I åtgärd 845 förslås inga ändringar med anledning av översynen av tandregleringsområdet.

Åtgärd 847 tillämpas för klammerplåt som används vid en behandling som enbart utförs med denna apparatur och är ersättningberättigande inom tillstånd 5042 och 5914. Åtgärd 900–908 tillämpas för ortodontisk behandling inom tillstånd 5903 – 5914, vilken typ av ortodontisk apparatur som används finns inte angivet utan åtgärderna är indelade efter tidsåtgång. Inte heller för utbytesåtgärd 940/941 anges vilken typ av ortodontisk apparatur som används. Ersättning bör endast lämnas för en (1) behandling med ortodontisk apparatur i samma käke under samma ersättningsperiod. Av detta skäl bör det även tydliggöras i åtgärdstexten för åtgärd 900 att den inte kan tillämpas för ortodontisk behandling enbart med klammerplåt.

Restriktioner bör tillföras mellan åtgärd 847 och övriga tandregleringsåtgärder.

Föreslagen ändring:

Restriktioner tillförs mellan åtgärd 847 och åtgärd 900–908 samt utbytesåtgärd 940–941. Åtgärd 847 får även en språklig översyn, se vidare *Språklig översyn av föreskriften och dess bilagor*, sid 70.

Konsekvenser:**Patient:**

Endast en (1) åtgärd för tandregleringsbehandling kan rapporteras för patienten under samma ersättningsperiod.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det blir tydligare för behandlaren att åtgärd 847 för klammerplåt inte kan kombineras med annan tandregleringsåtgärd under samma ersättningsperiod.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom tillämpningen i de allra flesta fall redan är på det sätt som föreslås.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

847	<p>Klammerplåt Åtgärden innefattar tillämpas för bettspärplåt eller bettkorrigeringsplåt. I Åtgärden innefattar ingår avtryck, anpassning, kontroller och justering samt uppföljning av funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940 eller 941 för samma patient under samma ersättningsperiod.</u> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>
-----	---

Övriga förslag inom ortodontiområdet som utretts men där inga ändringar föreslås

Temporära förankringsimplantat

Under översynen av ortodontiområdet har TLV tillsammans med de sakkunniga i arbetsgruppen utrett om införande av separat åtgärd/separata åtgärder för förankringsimplantat skulle vara möjlig inom tandvårdstödet. TLV har även stämt av frågan med sakkunnig utanför arbetsgruppen som forskar inom området.

Inom området för förankring med implantat vid ortodontisk behandling sker idag en snabb utveckling.

Förankringsimplantat kan delas in i:

- Miniskruvar
- Palatinalskruvar
- Plattor

Miniskruvar som sätts interdentalt är det som använts mest. De är relativt enkla att installera men de har nackdelar såsom risk för skada på granntänder och att de lossnar.

En typ av palatinalskruvar som inte osseintegrerar har börjat användas. Fortfarande finns ytterst få studier av sådan kvalitet att man kan uttala sig om metoden. Den är dessutom mycket kostsam.

Ett tredje alternativ är plattor som installeras med lambåoperation. Inte heller här finns tillräckligt med uppföljning för att kunna utvärdera metoden.

De sakkunniga som deltagit i arbetet bedömer att det fortfarande är några år för tidigt att införa åtgärder för förankringsimplantat i tandvårdstödet. Främst beroende på att evidensläget fortfarande är relativt dåligt (den senaste Cochrane-rapporten anger 'moderate', tidigare att evidensläget var dåligt) och att det ännu inte heller finns tillräckligt med beprövad erfarenhet. Det saknas även nationella riktlinjerna för förankringsimplantat.

Övriga ändringar i ersättningsregler och åtgärder

4 § Definition av utbytesåtgärd

4 § Definitioner tillförs en definition av utbytesåtgärd

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Åtgärdsserien för utbytesåtgärder inleds med en definition av vad som avses med utbytesåtgärder. En definition bör återfinnas där övriga definitioner samlas, i föreskriftens 4 §.

Föreslagen ändring:

Texten som förklarar utbytesåtgärd flyttas från 900-serien till 4 §. Viss justering av innehållet föreslås.

Texten om hur beräkningen går till tas bort ur inledningstexten eftersom detta redan framgår av regel D.4, E.4 och E.14.

Konsekvenser:

Patient:

En definition av vad en utbytesåtgärd är blir enklare att finna i föreskriften.

Behandlare och företag:

Ingen förändring i tillämpning, endast en strukturell förflyttning.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är en strukturell förflyttning.

IT-stöd:

Förslagen medför ingen programmering.

4 §

Slutförd åtgärd

En åtgärd är slutförd för

- rotbehandling när rotfyllningen är utförd,
- fyllningsterapi när fyllningen är utförd,
- tandstödd protetik när konstruktionen är utlämnad,
- avtagbar protetik när protesen är utlämnad,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad,
- implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade,
- implantatprotetik när konstruktionen eller komponenten är utlämnad, eller
- tandreglering när apparatur är avlägsnad och retention är inledd.

Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad.

Om det finns särskilda skäl får, vid tandstödd protetik, avtagbar protetik och implantatprotetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad.

Allmänna råd

Slutförd åtgärd är inte alltid detsamma som avslutad behandling inom åtgärden. Till exempel är åtgärd för protes slutförd och rapporteras när protesen är utlämnad. Behandling som ingår i åtgärd för protes innefattar även efterkontroll och justering upp till tre månader.

Att en protetisk konstruktion är utlämnad bör innebära att patienten fått den i munnen för användning.

Särskilda skäl för annan tidpunkt för slutförd protetisk konstruktion kan till exempel vara då ytterligare protetisk konstruktion ska utföras vilken måste inpassas till den utlämnade konstruktionen. I detta fall bör ersättning lämnas när nästa konstruktion inpassats.

Utbytesåtgärd

Utbytesåtgärd används när patienten väljer en annan behandling än den som är ersättningsberättigande för aktuellt tillstånd, i det fall utbytesåtgärd finns föreskriven för tillståndet. För en sådan annan behandling lämnas ersättning motsvarande en ersättningsberättigande behandling för aktuellt tillstånd. För att rapportera utbytt behandling används utbytesåtgärder.

Utbytesåtgärdernas referenspriser motsvarar referenspriset för den ersättningsberättigande behandlingen. Hur tandvårdsersättning för utbytesåtgärd beräknas framgår av regel D.4, E.4 och E.14.

Tillstånd 1001–1302, Undersökning och diagnostik

Tydliggörande av rubrikerna. Justering av vilka åtgärder som kan tillämpas för tillstånden.

Konsekvensutredning
Beskrivning av problemet:

TLV har sett ett behov av att se över tillstånden för undersökning och utredning.

Tillstånden stämmer inte överens med de åtgärder som är ersättningsberättigande. Exempelvis bör bara åtgärder för basundersökning vara ersättningsberättigande inom tillstånd 1001. Det kan annars missförstås så att t ex åtgärd 107 eller 108 är ersättningsberättigande istället för åtgärd 101 för en

vanlig revisionsundersökning utförd av tandläkare. Åtgärd 101 för basundersökning har ett annat innehåll än åtgärd 107 eller 108.

Åtgärd 101 (samt 111 och 112) tillämpas för basundersökning som innebär att *alla delar* av en patients munhälsa undersöks eller kontrolleras, oavsett om patienten har problem eller inte.

Åtgärd 107 (och 103) tillämpas för undersökning av ett specifikt problem som kan vara akut, diagnostik för kontroll av en befintlig sjukdom eller behandlingsresultat, *eller* som en kompletterande undersökning till basundersökning (åtgärd 101, 111 eller 112) när vidare undersökning behövs.

Åtgärd 108 tillämpas när omfattande undersökning eller utredning krävs inför bettrehabilitering eller av munhälsorelaterade sjukdomar eller problem.

För att undvika missförstånd bör därför åtgärd 107 och 108 flyttas till tillstånd 1302 som bör innehålla åtgärder för omfattande undersökning eller utredning. Behöver en basundersökning kompletteras med en mer omfattande undersökning eller utredning får behandlaren byta tillstånd. Däremot anser TLV att åtgärd 103 för mindre omfattande undersökning kan finnas kvar inom tillstånd 1001 för basundersökning. Det innebär att behandlaren inte behöver byta tillstånd för en mindre kompletterande undersökning som är mera vanlig i samband med basundersökningen. Risken för missförstånd mellan åtgärderna bedöms inte finnas.

På motsvarande sätt bör bland annat åtgärder för omfattande röntgenundersökningar inte vara ersättningsberättigande inom tillstånd 1301 för *Mindre omfattande undersökning* eller 1001 för *Basundersökning*.

Rubrikerna för tillstånd 1301 och 1302 bör förtydligas så att de lättare kan förstås av behandlare och patienter.

För att ersättning ska lämnas för de större röntgenologiska åtgärderna inom det statliga tandvårdsstödet bör skälen för undersökningen noteras i patientjournalen. Detta dels av strålhygieniska skäl eftersom varje röntgenundersökning ska vara individuellt indicerad, men framför allt för att anledningen till undersökningen ska framgå i patientjournalen för att tandvårdsstöd ska lämnas. Dokumentation av vilka moment som utförs, hur de utförs, vilka material eller metod som används etc. är generella dokumentationskrav för alla tandvårdsbehandlingar och anges i andra regelverk än föreskriften för statligt tandvårdsstöd. Det är således inte frågan om någon ytterligare dokumentation än den som idag redan ska utföras.

Villkoren för vad som krävs för att röntgenåtgärd 123-134 ska vara ersättningsberättigande bör tillföras tillstånd 1001, 1301 och 1302.

Det kan bli otydligt om vissa dokumentationskrav endast finns i tillståndens villkor medan andra finns både i tillståndens villkor och i åtgärdstexten. Det innebär också att texten om krav på notering i patientjournalen i åtgärdstexten för åtgärd 103, 107, 108 och 113 bör tas bort. Dessa villkor framgår i villkoren för aktuellt tillstånd.

Föreslagen ändring:

Rubrikerna ändras till:

1301, *Behov av mindre omfattande undersökning.*

1302, *Behov av omfattande undersökning eller utredning.*

Ur tillstånd 1001 för basundersökning tas följande åtgärder bort; omfattande kompletterande undersökning (åtgärd 107), utredning (åtgärd 108), de mer omfattande röntgenologiska undersökningarna (åtgärd 125-134), biopsi (åtgärd 163) och laboratoriekostnader (åtgärd 162 och 164).

I tillstånd 1301 flyttas de flesta mer omfattande röntgenologiska undersökningarna till tillstånd 1302.

Ett villkor om att skäl för röntgenåtgärd 123-126 och 131-134 ska noteras tillföras tillstånd 1001, 1301 och 1302. Samtidigt stryks motsvarande text om *skäl för undersökning ska noteras i journalen* i åtgärd 103, 107 och 108. Villkoret framgår i tillstånden, vilket följer systematiken i föreskriften.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan lättare se vilka åtgärder som ersätts vid olika tillstånd för undersökning.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlare lättare kan följa systematiken för tillstånden.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

1001	Basundersökning.	För åtgärd 103, 107, 108 och 113 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <u>För åtgärd 123 och 124 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</u>	101, 103, 107, 108 , 111, 112, 114, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134 , 141, 161, 162, 163, 164
1301	Behov av m Mindre omfattande undersökning.	För åtgärd 103, 107, 108 och 113 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <u>För åtgärd 124 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</u>	103, 113, 114, 115, 121, 122, 123 , 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134 , 141, 161, 162, 163, 164
1302	Behov av omfattande undersökning eller Utredning-, omfattande.	För åtgärd 103 , 107, och 108 och 113 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <u>För åtgärd 123–126 och 131–134 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</u>	107, 108, 114, 115, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163, 164

103	Kompletterande eller akut undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> – kompletterande eller akut undersökning, eller – kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112 när vidare undersökning behövs inför bettrehabilitering eller vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem. De skäl som föreligger för undersökningen samt undersökningsfynd ska noteras i patientjournalen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 107, 108 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.
------------	--

107	Omfattande, kompletterande eller akut undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <u>omfattande</u> <ul style="list-style-type: none"> – <u>omfattande</u>-kompletterande eller akut undersökning, eller – <u>omfattande</u>-kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112 när vidare, mer omfattande, undersökning behövs inför bettrehabilitering eller av munhälsorelaterade sjukdomar eller problem. De skäl som föreligger för undersökningen samt undersökningsfynd ska noteras i patientjournalen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 108, 206 eller ytterligare 107 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.
------------	---

108	Utredning inklusive undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas när omfattande undersökning och utredning om sammanlagt 60 minuter eller mer krävs inför bettrehabilitering eller av munhälsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden kan tillämpas som en enskild åtgärd eller som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112. De skäl som föreligger för undersökningen samt undersökningsfynd ska noteras i patientjournalen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 107 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, behandlare och ersättningsperiod.
------------	---

113	Akut eller annan undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> – undersökning av akuta tillstånd, eller – annan undersökning än vad som innefattas i åtgärd 111, 112 eller 114. De skäl som föreligger för undersökningen samt undersökningsfynd ska noteras i patientjournalen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 114 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.
------------	---

Åtgärd 131 – 134 för tomografiundersökning

Justering av åtgärdsinnehållet.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

TLV har under 2016 gjort en översyn av åtgärder för tomografiundersökning, vilka tillkom den 1 januari 2013. Översynen har gjorts i samarbete med specialisttandläkare inom odontologisk radiologi. Synpunkter på åtgärderna har även lämnats av Strålsäkerhetsmyndigheten.

När åtgärderna infördes togs de flesta bilderna på en specialistklinik. Åtgärderna utformades med detta i åtanke. Möjligheten för allmäntandvården att göra en tomografiundersökning har sedan år 2013 ökat. Detta har medfört att indikationerna för tomografiundersökningen också har ökat.

Till exempel gjordes traumautredningar med tomografi tidigare endast vid omfattande skador, medan behandlare idag kan göra traumautredningar även vid skador som endast omfattar enstaka tand eller tänder.

Ibland behövs endast undersökning av fronten, dvs. den sträcker sig över kvadrantgränsen. Den tomografiundersökningen tar inte längre tid att ta eller analysera jämfört med den som enbart görs av en kvadrant. Ett förtydligande behövs därför för tomografiundersökning enbart inom position 3-3.

Åtgärdsindelningen i kvadranter föreslås vara kvar. Det är bättre än *hel käke* respektive *del av käke* eftersom två kvadranter kan avse en hel käke eller två kvadranter uppe och nere på samma sida i munnen.

Innan åtgärderna för tomografiundersökning infördes i tandvårdsstödet fanns ett förtydligande i åtgärd 125 att åtgärden kunde tillämpas för samtliga extraorala röntgenundersökningar. När nu åtgärder för tomografiundersökning finns behövs inte längre detta tillägg.

Föreslagen ändring:

Följande ändringar föreslås:

1. Åtgärd 131, *Tomografiundersökning, en kvadrant* förtydligas, så att åtgärden även avser position 3-3. Åtgärdsrubriken justeras.
2. Åtgärd 133, *Tomografiundersökning, tre kvadranter, sinus, käkled eller traumautredning*:
 - Traumautredning stryks i åtgärd 133. När en traumautredning görs tillämpas den åtgärd som avser det antal kvadranter som undersöks.
 - Sinusundersökning flyttas från åtgärd 133 till åtgärd 132, då den motsvarar en undersökning av två kvadranter.
 - Undersökning av käklederna föreslås finnas kvar i åtgärd 133 eftersom den alltid är mer omfattande än undersökning i två kvadranter.
 - Åtgärdsrubriken justeras.
3. Åtgärd 132, *Tomografiundersökning, två kvadranter*. Åtgärdsrubriken justeras enligt ovan.
4. Inledningstexten justeras. Onödig text stryks.
5. Text stryks i åtgärd 125, *Röntgenundersökning, extraoral*.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan tydligare se i åtgärdsrubrikerna vad som avses.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett tydligare regelverk som bättre följer dagens möjligheter och användning av tomografiundersökningar.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering, endast redigering av åtgärdsrubriker.

Åtgärder för tomografiundersökning I åtgärd 131–134 ingår exponering, rekonstruktioner och reformateringar, eventuell framkallning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. I referenspris för specialistnivå ingår även upptagande av anamnes och remissvar. Åtgärderna innefattar undersökning inför implantatbehandling, lägesbestämning, anatomisk undersökning av tänder eller utredning av patologiska tillstånd om inte annat anges.	
131	Tomografiundersökning, en kvadrant eller tandposition 3–3 Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 132, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.
132	Tomografiundersökning, två kvadranter eller sinus Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.
133	Tomografiundersökning, tre kvadranter, eller sinus, käkleder eller traumautredning Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.
134	Tomografiundersökning, fyra kvadranter Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 133 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.
125	Röntgenundersökning, extraoral Åtgärden kan användas vid samtliga extraorala röntgenundersökningar. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.

Tandstensborttagning, nytt tillstånd 2031, nya åtgärder 207–209, ändring i 6 § om STB

Förslaget innebär ett nytt tillstånd 2031, Tandsten på tänder eller implantat, samt tre nya åtgärder för tandstensborttagning inom 200-serien.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

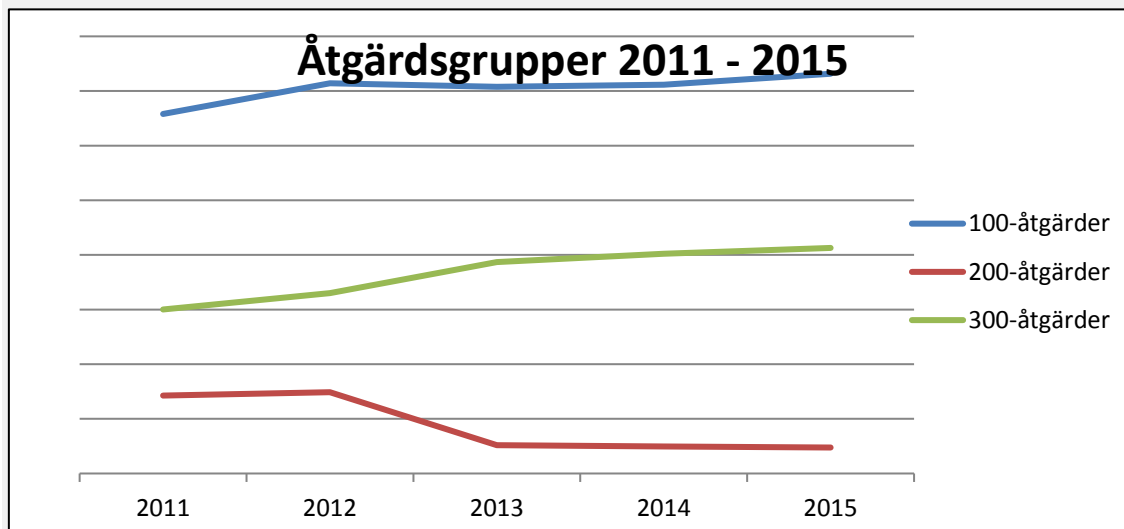
Den 1 januari 2013 (TLVFS 2012:2) togs åtgärd 202 och 203 bort ur åtgärdslistan för det statliga tandvårdsstödet efter genomgång tillsammans med Socialstyrelsen av rekommendationerna i de nationella riktlinjerna (NR). Åtgärd 202 och 203 var ersättningsberättigande bland annat vid förhöjd risk för parodontit och för periimplantit (tillstånd 2041 respektive 2051) samt vid gingivit (tillstånd 3041). Åtgärderna var ersättningsberättigande för professionell tandrengöring, fluorbehandling och kostrådgivning. Professionell tandrengöring innebär bl.a. avlägsnande av supragingival tandsten.

Rekommendationen i de nationella riktlinjerna grundade sig på studier som visade att professionell tandrengöring inte har någon tilläggs effekt till information och instruktion vid gingivit. Dock utgick studierna, som låg till grund för slutsatsen, från patienter som var utan tandsten innan jämförelserna gjordes.

Sedan åtgärd 202 och 203 togs bort ur tandvårdsstödet har sjukdomsbehandling med åtgärd 341 för mekanisk infektionsbehandling/depuration inom tillstånd 3041, *Gingivit*, ökat markant.

TLV har fått synpunkter på att det saknas en mindre omfattande åtgärd som mera motsvarar den nivå som åtgärd 202 hade. TLV har också fått synpunkter på att det saknas en mer omfattande åtgärd för borttagande av tandsten hos patienter med mycket tandsten, men som inte har parodontit. Åtgärd 342 som är en mer omfattande åtgärd för depuration/mechanisk infektionsbehandling är endast ersättningsberättigande vid parodontit/periimplantit.

Åtgärdsstatistik och uppföljning av tandvårdsstödet visar att tandvården numera utför betydligt mindre förebyggande vård medan däremot sjukdomsbehandling ökat, se diagram nedan. TLV gör bedömningen att i stort sett hela ökningen av de sjukdomsbehandlande åtgärderna beror på att åtgärd 341 används mer istället för tidigare 200-åtgärder. Troligen föreligger ingen skillnad i den vård som tandvården erbjuder och utför nu jämförts med tidigare. Statistiken kan dock ge fel information eller signaler om vilken behandling tandvården utför. TLV har även fått frågor om vad just dessa ändringar i kurvorna beror på av såväl tandvårdsutredningen som senast vid diskussion om statistik med SCB och Socialdepartementet.

TLV har därför under det senaste året av ovan nämnda skäl sett över åtgärderna för tandstensborttagning inom tandvårdsstödet. Delar av arbetet har gjorts tillsammans med Socialstyrelsen och sakkunnig som ledde arbetet med de nationella riktlinjerna. Vi har tillsammans kommit fram till borttagande av tandsten vid implantat bör vara ersättningsberättigande inom det statliga tandvårdsstödet även om patienten inte har någon sjukdom. Tandsten försvårar åtkomligheten och därmed möjligheten för att patienten ska kunna rengöra tänderna/implantaten och därmed hålla sig frisk. Det är alltså själva tandstenen som är risken, och ett nytt tillstånd bör tillföras 2000-tillstånden för *Hälsofrämjande insatser*.

Det nya tillståndet bör innehålla ersättningsberättigande åtgärder för borttagande av tandsten och dessa bör ha tre olika nivåer: en mindre omfattande åtgärd som tandvården redan idag ofta använder genom att sänka priset på åtgärd 341. Till det en åtgärd med lite större omfattning och till sist en särskilt tidskrävande åtgärd för behandling av patienter som har mycket supragingival tandsten. Den sistnämnda åtgärden bör endast vara ersättningsberättigande vid patientbesök när enbart tandstensborttagning utförs alternativt om enbart tandstensborttagning och information utförs.

Om polering eller fluorbehandling behöver utföras efter avlägsnandet av tandsten ingår det i de nya åtgärderna. Någon åtgärd för enbart polering finns inte inom tandvårdsstödet, här är det information och instruktion som har effekt, supragingival plack kan patienten avlägsna själv.

En justering bör även ske i åtgärd 341–343 avseende fluorbehandling eller polering efter avlägsnandet av tandsten för att vara enhetliga med åtgärd 207–209.

De nya förebyggande åtgärderna bör föras in i 6 § som åtgärder där särskilt tandvårdsbidrag (STB) kan användas. STB syftar bland annat till att patienter med ökad infektionskänslighet ska kunna ta del av förebyggande tandvård.

Föreslagen ändring:

Ett nytt tillstånd 2031, *Tandsten på tänder eller implantat*, tillförs ersättningsreglerna.

Tre nya åtgärder 207 – 209 tillförs tillstånd 2031:

- 207, *Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten*
- 208, *Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, mer omfattande*
- 209, *Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, särskilt tidskrävande*

Åtgärd 209 är även ersättningsberättigande inom tillstånd 3041, *Gingivit* och tillstånd 3042, *Mukosit*.

Åtgärd 209 är endast ersättningsberättigande enskilt eller tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 362 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Restriktionerna

programmeras så att en blockering i IT-systemet läggs i samtliga åtgärder i tandvårdsstödet utom dessa fyra åtgärder.

Åtgärderna 207-209 förs in i 6 § och därmed kan STB användas som betalning för att utföra dessa behandlingar.

En språklig justering föreslås även i åtgärd 341 – 343 så att eventuell behandling efter tandstensborttagningen uttrycks på motsvarande sätt i åtgärd 341–343 som åtgärd 207–209.

Konsekvenser:

Patient:

De nya åtgärderna kan skapa bättre förutsättningar för patientens egenvård för att bibehålla en god munhygien och tandhälsa. Ökar möjligheten att få förebyggande tandvård inom tandvårdsstödet, istället för sjukdomsbehandling när sjukdom inte finns. Patienter med mycket supragingival tandsten får sin behandling inom tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlaren lättare kan anpassa åtgärderna för tandstensborttagning till de individuella behandlingar som olika patienter behöver.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom tandvården idag tillämpar tillstånd 3041 och åtgärd 341 för patienter som har tandsten.

Övriga konsekvenser:

På sikt en bättre uppfattning fås om hur mycket förebyggande tandvård svensk tandvård utför för att minska risk för sjukdom, och hur många patienter som behandlas på grund av sjukdom.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

Särskilt tandvårdsbidrag

6 § Patienter som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa har, i enlighet med 2 kap. 1 a § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, rätt till särskilt tandvårdsbidrag som får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder.

De sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kan berättiga till särskilt tandvårdsbidrag anges i 4 a § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskriver om dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar samt om de underlag som ska styrka sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder:

- 101, 103, 111, 112, 113, 114, 161, 162,
- 201, 204, 205, 206, 207, 208, 209 och
- 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342, 343.

<u>2031</u>	<u>Tandsten på tänder eller implantat.</u>	–	<u>207, 208, 209, 362</u>
2041	Förhöjd risk för parodontit.	B.1	201
2051	Förhöjd risk för periimplantit.	B.1	201
3041	Gingivit.	–	162, <u>209</u> , 301, <u>302</u> , 311, 312, 341, 362, 480
3042	Mukositis vid implantat.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	162, <u>209</u> , 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 362, 480, 880, 882

<p>207</p>	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten Åtgärden tillämpas för depuration/mechaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat. I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten. Åtgärden omfattar upp till och med 15 minuter behandlingstid. Vid samtidig basundersökning omfattar åtgärden 15 minuter behandlingstid utöver den tid som ingår i åtgärd 101, 111 eller 112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 205, 206, 208, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>
<p>208</p>	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, omfattande Åtgärden tillämpas för depuration/mechaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat. I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten. Åtgärden omfattar mer än 15 minuter behandlingstid. Vid samtidig basundersökning omfattar åtgärden mer än 15 minuter behandlingstid utöver den tid som ingår i åtgärd 101, 111 eller 112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 205, 206, 207, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>
<p>209</p>	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, särskilt tidskrävande Åtgärden tillämpas för depuration/mechaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat om minst 40 minuter. I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten. Åtgärden är endast ersättningsberättigande enskilt eller tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 362 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>
<p>341</p>	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, mindre omfattande Åtgärden innehåller tillämpas för mindre omfattande depuration/mechanisk infektionsbehandling av mindre omfattande vid gingivala eller parodontala problem eller vid implantat. I Åtgärden innehåller ingår i förekommande fall även polering eller behandling med fluor efter depuration. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
<p>342</p>	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, större omfattande Åtgärden innehåller tillämpas för omfattande behandling av periimplantit vid flera implantat eller depuration/mechanisk infektionsbehandling vid parodontala problem, när det finns ett flertal fördjupade tandköttsfickor eller furkationsinvolveringar. I Åtgärden innehåller ingår i förekommande fall även polering eller behandling med fluor efter depuration. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
<p>343</p>	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, särskilt tidskrävande behandling Åtgärden innehåller tillämpas för mycket omfattande behandling av periimplantit eller depuration/mechanisk infektionsbehandling vid mycket omfattande parodontala problem, som kräver särskilt tidskrävande behandling om 90 minuter eller mer i total tidsåtgång. I Åtgärden innehåller ingår i förekommande fall även polering eller behandling med fluor efter depuration. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 342 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare och högst fyra gånger under en ersättningsperiod.</p>

Tillstånd 3046, 3111 och 3161

Förtydligande om att tillstånd 3046, 3111 eller 3161 inte kan tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Bland 3000-tillstånden för sjukdoms- och smärtbehandling avser de flesta tillstånd en specifik sjukdom eller skada. För dessa tillstånd finns angivet vilka åtgärder som är ersättningsberättigande.

Det finns också några tillstånd som innehåller en samling av sjukdomar och skador, där även sjukdomar och skador som ingår i andra tillstånd kan inbegripas. Detta gäller:

- Tillstånd 3046, *Andra sjukdomar och tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.*
- Tillstånd 3111, *Inflammationer och andra besvär i spottkörtlar, munslemhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader.*
- Tillstånd 3161, *Käkfunktionsstörning.*

Om det finns ett specifikt tillstånd som beskriver sjukdomen eller skadan ska detta tillstånd användas och ersättning lämnas för de åtgärder som är avsedda för åkomsten. Det kan till exempel vara en patient som har ett skavsår från en protes. Eftersom det finns ett separat tillstånd för protesskavsår, 3073, ska det tillämpas istället för tillstånd 3111, som också kan inbegripa ett sår i munslemhinnan.

Föreslagen ändring:

Förtydligande text tillförs tillstånd 3046, 3111 och 3161 om att tillståndet inte kan tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.

Samtidigt görs en språklig justering av rubriken för tillstånd 3046 och 3111. Rubrikerna ändras till: 3046, *Andra sjukdomar eller tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.*

3111, *Andra besvär eller inflammationer i spottkörtlar, munslemhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader*

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten, eftersom de flesta behandlare redan tillämpar föreskriften på detta sätt.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett enhetligt och tydligt regelverk. Det blir tydligare för behandlaren vilket tillstånd som ska tillämpas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering förutom redigering av rubriken för tillstånd 3046 och 3111.

3046	Andra sjukdomar och tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Åtgärd 446 är endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. <u>Tillstånd 3046 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 164, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882
3111	Andra besvär eller inflammationer och andra besvär i spottkörtlar, munslemhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader.	<u>Tillstånd 3111 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</u>	162, 163, 164, 301, 302, 303, 362, 404, 405, 407, 480
3161	Käkfunktionsstörning.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan. <u>Tillstånd 3161 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</u>	301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 362, 601, 602, 603, 604, 606

Nytt tillstånd 3152 för traumatiserande ocklusion

Ett nytt tillstånd 3152 för traumatiserande ocklusion tillförs.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Nationella riktlinjer (NR) anger olika rekommendationer för ocklusal korrigering i form av bettslipning beroende på vilket tillstånd som föreligger. Vid långvariga smärttillstånd som långvarig käkledssmärta, långvarig käkledsartros eller symtomatisk käkledsartros får bettslipning rekommendation 4–5. Därför infördes år 2013 ett separat tillstånd 3162 som avser dessa situationer

där åtgärder för ocklusal korrigering i form av bettslipning och ocklusal uppbyggnad är ersättningsberättigande.

Vid akuta käkledssmärter ska däremot ocklusal korrigering inte utföras, NR anger *icke-göra*. Vid akut käkledssmärta kan ledhuvudets position ha påverkats av ett ödem i leden som har ändrat sammanbitningsläget. När den akuta smärtan har lagt sig återtar leden och därmed underkäken sin normala position. Irreversibla åtgärder i bettet såsom bettslipning i det akuta skedet är därför inte indicerade, utan kan vara skadliga.

Vid käkmuskelsmärta har ocklusal korrigering låg eller ingen effekt.

Det finns dock ytterligare ett tillstånd där ocklusal korrigering får rekommendation 5 enligt NR. Det är vid traumatiserande ocklusion. NR anger att vid en traumatiserande ocklusion har korrigering av ocklusionen i avsikt att minska belastningen av tanden eller tänderna hög effekt för att förbättra tillståndet. Vetenskapliga rapporter saknas för åtgärden traumatiserande ocklusion, men konsensus enligt NR råder om att behandling som syftar till att avlasta enskilda tänder med avsikt att öka tuggkomforten samt förbättra käksystemets funktion har hög effekt för att förbättra tillståndet och därmed förbättra livskvaliteten för patienten.

Det statliga tandvårdsstödet ersättningsregler bör följa de nationella riktlinjernas rekommendationer.

Ett nytt separat tillstånd för traumatiserande ocklusion bör därför tillföras ersättningsreglerna, där slipning av enstaka tand/tänder med åtgärd 301 blir ersättningsberättigande. Samtidigt förtydligas i tillstånd 3161 att detta tillstånd inte kan tillämpas när det finns ett separat tillstånd inom tandvårdsstödet för den aktuella åkomman.

Det blir därmed tydligare vid vilka tillstånd för sjukdomsbehandling som bettslipning är ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet, dvs inom tillstånd 3152 eller 3162 beroende på orsaken till problemen.

Det blir också tydligare att bettslipning inte är ersättningsberättigande inom tillstånd 3161.

Föreslagen ändring:

Nytt tillstånd 3152 för traumatiserande ocklusion tillförs. Inom det nya tillståndet blir åtgärd 301 och 362 ersättningsberättigande.

TLV ser även över regelverket så att det tydligt framgår för åtgärdsgrupperna för protetik att ocklusionsanpassning ingår i åtgärderna för framställning av nya konstruktioner. Detta framgår redan idag för fyllningsåtgärder.

Konsekvenser:

Patient:

Ändringen innebär att åtgärderna i tandvårdsstödet bättre följer de nationella riktlinjernas rekommendationer, vilket är bra för patienterna.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det blir mera tydligt för behandlare när bettslipning är ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom en liten ökning av åtgärd för bettslipning vid traumatiserande ocklusion balanseras av att man idag i vissa fall tillämpar åtgärd 301 eller 302 för bettslipningen.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

3152	Traumatiserande ocklusion.	=	301,362
------	----------------------------	---	---------

Tillstånd 5005, Partiell tandlöshet oavsett antal tänder... och nytt tillstånd 5006, Lucka med en eller flera tänder utan kronedel...

Nytt tillstånd 5006 tillförs för temporära proteser i lucka där roten/rötterna ska behållas, samtidigt förenklas rubriken för tillstånd 5005.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Tillstånd 5005 tillämpas för samtliga luckor när en partiell protes, temporär eller permanent, ska utföras.

Det finns tillfällen när en temporär partiell protes behöver utföras för en tandlucka där roten finns kvar och senare ska användas för kronterapi efter rotfyllning. Vid dessa tillfällen har tillstånd 5005 tillämpats. Det har dock inte framgått tydligt i föreskriften. När roten finns kvar finns inte heller egentlig tandlöshet.

Föreslagen ändring:

Ett nytt tillstånd tillförs. Tillstånd 5006, *Lucka med en eller flera tänder utan kronedel, där rötterna ska behållas och luckan tillfälligt åtgärdas med avtagbar protes.*

Åtgärder för temporära proteser, åtgärd 822 och 823, blir ersättningsberättigande inom tillstånd 5006.

En språklig förenkling föreslås av rubriken för tillstånd 5005.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten riskerar inte att bli utan ersättning om en temporär protes utförs över en rot.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett tydligare regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

5005	Partiell tandlöshet, oavsett antal tänder, och där tandlöshetens tillståndetsom ska åtgärdas med avtagbar protes.	E.0, E.5, E.8, E.9, E.11 Urtagkrona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) är ersättningsberättigande när den behövs för att – delprotesen ska retineras, – stödtanden ska klara belastningen, eller – delprotesen ska få en gynnsam insättnings- och uttagsriktning. Urtagkrona är endast ersättningsberättigande endast i kombination med avtagbar protes. Förutom dokumentation enligt E.0 ska dokumentation av att behandling med urtagkrona är nödvändig ske med foto, modell eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.	362, 800, 801, 802, 803, 806, 808, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 835	–
5006	<u>Lucka med en eller flera tänder utan kronedel, där rötterna ska behållas och luckan tillfälligt åtgärdas med avtagbar protes.</u>	<u>E.0</u>	<u>362, 822, 823</u>	=

Tillstånd 5020, Tandlöst område inom tandposition 6-6 med otillräcklig benvolym...

Åtgärd 480 tillförs tillstånd 5020.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Tillstånd 5020, avser *tandlöst område inom tandposition 6–6 med otillräcklig benvolym för implantatinstallation, eller bendefekt som hindrar hygienisk utformning av protetisk konstruktion.*

Inom tillstånd 5020 lämnas ersättning för benaugmentation (operation med benuppbyggnad).

I tillstånd där kirurgiska ingrepp är ersättningsberättigande bör även åtgärd 480, *Kontroll av koagulation...*, vara det. Åtgärd 480 tillämpas när aktuellt koagulationsvärde behöver fastställas före en tanduttagning eller ett kirurgiskt ingrepp. Detta eftersom särskilda insatser från tandläkaren behövs såväl innan som efter genomförd behandling. I tillstånd 5020, saknas åtgärd 480.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 480 tillförs tillstånd 5020. För åtgärd 480, se även *Åtgärd 480, Kontroll av koagulation*, sid 56.

Konsekvenser:

Patient:

Patient som p.g.a. viss medicinerings måste få koagulationsvärdet fastställt före en operation, får tandvårdsstöd för den extra insats som behövs av tandläkaren.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett enhetligt regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom det inte är någon stor volym på de kirurgiska åtgärder som är ersättningsberättigande inom tillstånd 5020.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

5020	Tandlöst område inom tandposition 6–6 med – otillräcklig benvolym för implantatinstallation, eller – bendefekt som hindrar hygienisk utformning av protetisk konstruktion.	E.5, E.6, E.7, E.9 Dokumentation av det tandlösa området ska ske med foto eller modell om det inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. Dessutom ska skälen för att benuppbyggnad är nödvändig beskrivas i patientjournalen. Åtgärd 427 är endast ersättningsberättigande inför implantatinstallation vid annat tillfälle. Åtgärd 428 och 431 är endast ersättningsberättigande för sinuslyft med buckal entré eller onlayteknik. Åtgärd 430 är endast ersättningsberättigande inför implantatinstallation vid annat tillfälle eller för operation med sinuslyft med buckal entré vid samtidig implantatoperation. Åtgärd 432 är endast ersättningsberättigande vid samtidig implantatoperation, för sinuslyft med buckal entré eller täckning av buckala eller linguala fenestrationer. Dokumentation av buckala eller linguala fenestrationer ska ske med foto.	362, 427, 428, 430, 431, 432, <u>480</u>	–
------	--	---	--	---

Antal stöd och deras placering vid tandstödd protetik

En ny regel E.3 som tydliggör att vid tandlöshet som involverar tandposition 5 och stödtand finns i position 6, men saknas i position 7, kan en tandstödd bro utsträckas till tandposition 8.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I ersättningsreglerna anges hur många stöd som är ersättningsberättigande för respektive tandlucka. Vid en- och tvåtandslucka är högst två åtgärd 801 för brostöd ersättningsberättigande, dessa kan vara placerade en på var sida eller båda två på ena sidan om tandluckan. Vid tre-, fyra och flertandsluckor är högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Vid en- och tvåtandsluckor med bräckligt ändstöd kan bron utsträckas med ett stöd på aktuell sida om någon av de förutsättningar som anges i villkoren är uppfyllda. Den enda tandlucka som inte ingår i tandvårdsstödet är entandslucka i tandposition 7.

Det finns dock fall när tanden i position 7 saknas då både tand 6 och tand 8 kan behövas som brostöd för att behandla en tandlucka som omfattar tandposition 5 och framåt. Det kan gälla såväl större som mindre tandluckor.

När det exempelvis gäller entandslucka i position 5 eller tvåtandslucka i position 4–5 och tand 6 är ett bräckligt ändstöd, är det praxis idag att ett brostöd på tand 8 i dessa fall ersätts eftersom det i föreskriften står: *Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen...* Det är dock inte helt tydligt i föreskriften och alla känner inte till denna praxis. Det hängande ledet i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande.

Situationen med att det finns en tand i position 6, tand i position 7 saknas och att tand 8 finns, kan även förekomma vid tre-, fyra- eller flertandslucka, där tandluckan slutar med sista saknade tanden i position 5. Även i vissa av dessa fall kan det vara nödvändigt med två distala brostöd (som är ersättningsberättigande inom tillståndet) och tand 8 därmed kan behöva tas i anspråk. Reglerna bör vara enhetliga, det vill säga även kunna tillämpas i dessa situationer.

TLV anser att reglerna för stödets placering även bör vara enhetliga för entandslucka utan bräckligt ändstöd. Om en bro av olika skäl endast bör ha stöd distalt om den förlorade tanden ska samma regler kunna tillämpas även i detta fall. Det vill säga reglerna bör vara enhetliga för samtliga tandluckor.

Inte i något av dessa uppräknade exempel är det hängande ledet i position 7 ersättningsberättigande. Förslaget innebär därmed ingen utökning av vad som idag är ersättningsberättigande vid respektive tillstånd.

Villkoren för när en bro kan utsträckas till tandposition 8 när tand i position 7 saknas och tand i position 6 finns bör formuleras i en E-regel som gäller för samtliga lucktillstånd. Samtidigt bör villkoren för brostödens placering förtydligas i tillstånden för en- och tvåtandsluckor.

Förtydligande av regel E.3 med bilder planeras i handboken.

Föreslagen ändring:

En ny regel E.3 för tandstödd protetik tillförs. Regeln anger att vid tandlöshet som involverar tandposition 5 och stödtand finns i position 6, men saknas i position 7, kan en tandstödd bro utsträckas till tandposition 8. En förutsättning är att två brostöd distalt om tandluckan är ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande.

Regel E.3 tillförs i tillstånd: 5031, 5033, 5034, 5035, 5036 och 5037. Regel E.3 var från 1/7 2008 avsedd för fabrikat för implantat, men har aldrig tillämpats. Regeln upphävdes därför 1/7 2010 med TLVFS 2010:2.

Förtydligande av stödets placering i villkorstexten för tillstånd 5031, 5033, 5036 och 5037 samt mindre språkliga ändringar.

Konsekvenser:
Patient:

Patienter med behov av ett bröstöd på tand i position 8 när tand 7 saknas och tand 6 finns får tandvårdsersättning även för kronan i tandposition 8.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett enhetligt regelverk för samtliga tandluckor samt att dagens praxis tydligare framgår i föreskriftstexten och därmed blir känd för alla behandlare.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Marginella ekonomiska konsekvenser, eftersom inga fler åtgärder blir ersättningsberättigande. De vårdgivare som tidigare inte kände till praxis kan börja tillämpa regeln.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

5031	Entandslucka inom position 6–6.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Vid tandstött protetik är högst ett bröstöd på var sida om tandluckan, eller högst två bröstöd i följd på ena sidan om tandluckan, ersättningsberättigande. Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation av molar i tandposition 6 eller 5. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 805 (högst två)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5033	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6–6.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstött protetik är högst ett bröstöd på var sida om tandluckan, eller högst två bröstöd i följd på ena sidan om tandluckan, ersättningsberättigande. Vid tandstött protetik med tandlöshet i position 6 och 7 kan bron utsträckas till position 8. Vid tvåtandslucka i position 6–7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Åtgärd 853 är endast ersättningsberättigande inom tandposition 2–2. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst två), 805 (högst två), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5034	Tretandslucka.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstött protetik är högst två bröstöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik inom position 6–6 är högst två implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst tre), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5035	Fyra- eller flertandslucka.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstött protetik är högst fyra hängande led och högst två bröstöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Implantatstött protetik är ersättningsberättigande för saknade tänder inom position 6–6 enligt följande: – När tre eller färre bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst två implantat ersättningsberättigande. – När fyra eller fem bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst tre implantat ersättningsberättigande, – När sex eller sju bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fyra implantat ersättningsberättigande. – När åtta eller nio bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fem implantat i överkäken eller fyra implantat i underkäken ersättningsberättigande. – När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst sex enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst fyra), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fem totalt enligt villkor), 853 (högst fem), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–
5036	Entandslucka inom position 6–6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Bron kan utsträckas med ett till två stöd åt på aktuell sida om något av bröstöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot,	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929, <u>940, 941</u>

		<ul style="list-style-type: none"> - ogynnsam rotanatomi, - parodontal nedbrytning, - ogynnsam påbitning, eller - kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Ersättningsberättigande åtgärd är tandstödd bro med högst två stöd på var sida om tandluckan.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Tandvårdersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation av molar i tandposition 6 eller 5.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
5037	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, E.3 , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Bron kan utsträckas med ett till två stöd åt på aktuell sida om något av brostödet inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av <ul style="list-style-type: none"> - rotfyllt stöd med bräcklig rot, - kort rot, - ogynnsam rotanatomi, - parodontal nedbrytning, - ogynnsam påbitning, eller - kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Vid tandstödd bro är högst två stöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Vid tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande.</p> <p>Åtgärd 853 är endast ersättningsberättigande inom tandposition 2-2.</p> <p>Kopplad konstruktion är inte ersättningsberättigande mellan bräckligt ändstöd och implantat.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	-

E.3 Stöd vid tandstödd protetik

Vid tandlöshet som involverar tandposition 5 och stödtand finns i position 6 men saknas i position 7, kan en tandstödd bro utsträckas till tandposition 8. Detta under förutsättning att två stöd distalt om tandposition 5 är ersättningsberättigande inom aktuellt tillstånd.

Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande.

Tillstånd 5037 och kopplad konstruktion

Regel E.13 och ett förtydligande avseende kopplad konstruktion tillförs tillstånd 5037.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I regel E.13, *Kopplad konstruktion mellan tand och implantat*, framgår när ersättning lämnas för en kopplad konstruktion, dvs en fastsittande konstruktion mellan en tand och ett implantat.

Den 15 januari 2017 i föreskriften HSLF-FS 2016:49 togs regel E.13, bort ur tillstånd 5037, *Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt*, eftersom koppling inte bör ske mellan en bräcklig tand och ett implantat. Detta var dock inte helt korrekt.

Det kan finnas tillfällen när den ena stödtanden är bräcklig, men tanden på andra sidan luckan inte är det. Det ska i dessa fall finnas möjlighet att få ersättning för en kopplad konstruktion mellan ett implantat och tanden på den sidan där stödtanden inte är bräcklig.

Föreslagen ändring:

E.13 tillförs tillstånd 5037 och ett villkor tydliggör när en kopplad konstruktion är ersättningsberättigande. ”*Kopplad konstruktion är inte ersättningsberättigande mellan bräckligt ändstöd och implantat.*”

För övriga ändringar i tillstånd 5037 se vidare konsekvensutredning om *Antal stöd och deras placering vid tandstödd protetik*, sid 35.

Konsekvenser:
Patient:

Patient som är i behov av en kopplad konstruktion i en tvåtandslucka, där ett stöd är bräckligt, ska få ersättning för en kopplad konstruktion mot den andra tanden i luckan.

Behandlare och företag:

Ändringen medför mera konsekventa regler för kopplade konstruktioner.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga eller ringa ekonomiska konsekvenser eftersom behandling med kopplad konstruktion är en relativt ovanlig behandling.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

5037	Tvätandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, <u>E.3</u> , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, <u>E.13</u> Bron kan utsträckas med ett till två stöd åt på aktuell sida om något av brostödet inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. Vid tandstödd bro är högst två stöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen. Vid tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Åtgärd 853 är endast ersättningsberättigande inom tandposition 2-2. <u>Kopplad konstruktion är inte ersättningsberättigande mellan bräckligt ändstöd och implantat.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
------	--	---	--	---

Tillstånd 5071 och 5072, Dysfunktionell ocklusion, och Regel E.0, Dokumentation

Villkorstexten förtydligas i tillstånd 5071 och 5072, Dysfunktionell ocklusion.

Regel E.0, Dokumentation, kompletteras språkligt, samt tas bort ur tillstånd 5071-5072

Konsekvensutredning
Beskrivning av problemet:

I tillstånd 5071 framgår att tillståndet tillämpas för behandling av tänder, inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion. Detta bör framgå även i tillstånd 5072. Det vill säga, dessa tillstånd tillämpas inte för behandling av tandlöshet och för att ytterligare förtydliga texten bör även detta läggas till.

I tillstånd 5071 och 5072 finns särskilda dokumentationskrav avseende bland annat ocklusionsavvikelsen. Samtidigt gäller regel E.0 i dessa tillstånd vilket kan uppfattas som motstridiga villkor avseende dokumentationens omfattning.

Därutöver bör ett språkligt förtydligande göras i sista meningen av regel E.0.

Föreslagen ändring:

Regel E.0 tas bort ifrån tillstånd 5071-5072.

Förtydligande av att det är *tillståndet* som ska dokumenteras i regel E.0.

Konsekvenser:
Patient:

Ingen påverkan för patienten.

Behandlare och företag:

Ändringarna medför mer konsekventa och enhetliga regler som gör det lättare för behandlare att förstå föreskriften.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom det inte föreslås någon ändring i tillämpningen.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

5071	Dysfunktionell ocklusion i samband med protetisk behandling inom annat ersättningsberättigande tillstånd.	<p>E.0, E.5, E.6, E.7, E.8, E.9, E.13</p> <p>Behandling av dysfunktionell ocklusion i motstående eller aktuell käke i samband med protetisk behandling inom annat tillstånd som ingår i tandvårdsstödet är endast ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion eller för att den protetiska behandlingen ska vara möjlig att genomföra. Tillstånd 5071 tillämpas för behandling av tänder, inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion, som inte rymms inom annat ersättningsberättigande tillstånd. <u>Tillstånd 5071 tillämpas inte för behandling av tandlöshet.</u></p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska</p> <p>eOcklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller och med beskrivning i patientjournalen av varför behandling måste utföras.</p> <p>Protetisk behandling är ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas, eller – molarstöd mot avtagbar permanent protes i motstående käke. <p>Interfererande kontakter</p> <p>Endast bettslipning är ersättningsberättigande när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagoniserande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de interfererande kontaktarna.</p> <p>Krona är ersättningsberättigande om sådan bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Bethöjning</p> <p>När det föreligger utrymmesbrist eller bettavvikelse med risk för vävnadsskada är protetisk behandling för bethöjning ersättningsberättigande vid höjning av bettet med 2 mm eller mer. Bethöjningen ska motsvara en höjning med 2 mm eller mer mätt vid incisivpinnen i en artikulatur.</p> <p>Korrektion av ocklusionsplan</p> <p>Vid avvikande ocklusionsplan är behandling ersättningsberättigande för att etablera fungerande artikulation.</p> <p>När tillstånd 5071 föreligger för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <p>Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <ul style="list-style-type: none"> – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, – vid avvikelse i transverralled som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås. 	362, och a) 701–708, eller b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 877, 878, 881, 883, 884	–
5072	Dysfunktionell ocklusion som kräver protetisk korrektion på grund av otillräckligt antal ockluderande	<p>E.0, E.5, E.6, E.7, E.8, E.9</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion. <u>Tillstånd 5072 tillämpas för behandling av tänder.</u></p>	362, och a) 701–708, eller	–

	tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada.	<p>inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion. Tillstånd 5072 tillämpas inte för behandling av tandlöshet. Förutom dokumentation enligt E.0 ska eOklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Beskrivning av otillräckligt antal ockluderande tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada samt varför behandling måste utföras ska dokumenteras i patientjournalen.</p> <p>Vid enbart frontalt öppet bett är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt tandposition 3–6, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molare i samma kvadrant saknas. <p>Vid postnormalt bett som inte är djupt är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt inom tandposition 3–6 samt frontal kontakt vid framåtgåing, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7 samt frontal kontakt vid framåtgåing, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molare i samma kvadrant saknas. <p>Vid övriga avvikelser är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, eller – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molare i samma kvadrant saknas. <p>Otillräckligt antal ockluderande tandpar Otillräckligt antal ockluderande tandpar föreligger när det för tandposition 4–7 på aktuell sida finns färre än två ockluderande tandpar. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke.</p> <p>Interfererande kontakter Endast bettslipning är ersättningsberättigande</p> <ul style="list-style-type: none"> – när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagoniserande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de interfererande kontakterna, eller – vid tvångsföring när funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning. <p>Krona är ersättningsberättigande i ovan angivna fall om bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Krona för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <ul style="list-style-type: none"> – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, – vid avvikelse i transversal som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås. 	b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 881, 883, 884	
--	---	---	---	--

E.0 Dokumentation

Aktuellt tillstånd ska dokumenteras i patientjournalen innan behandling påbörjas. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. För åtgärd 301–303~~4~~, 701–705, 811, 812 eller 881 är skriftlig journaldokumentation av tillståndet tillräcklig.

Regel E.1, Undantag rotbehandlingsåtgärder

Regel E.1 fyller ingen funktion i tillstånd för rehabiliterande vård och kan därför tas bort helt.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Rotbehandlingsåtgärder är ersättningsberättigande i position 1–7. Detta regleras i regel C.1 för behandling av sjukdoms- och smärttillstånd, D.2 för reparativ vård och regel E.1 för rehabiliterande vård.

Regel E.1, *Undantag rotbehandlingsåtgärder*, undantar tand i position 8, så att rotbehandlingsåtgärder inte är ersättningsberättigande för denna position. Regel E.1 gäller endast för tillstånd 5041, *Ofullständig rotfyllning* och 5051, *Avsaknad av retention*. Ett villkor för att rotbehandling ska vara ersättningsberättigande i dessa två tillstånd, är att tanden kräver behandling inför rehabilitering inom tandvårdsstödet.

För tand i position 8 som behöver rotbehandlas och behövs som stöd, eller för att en protetisk konstruktion ska kunna utföras finns tillstånd 5052, *Tand i position 8 nödvändig vid bettrehabilitering*. Regel E.1 fyller därför ingen funktion i tillstånd 5041 och 5051 eftersom tillstånd 5052 kan tillämpas istället.

Föreslagen ändring:

Regel E.1 tas bort helt ur föreskriften.
Samtidigt görs en språklig ändring i villkoren för tillstånd 5041 och 5051.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten.

Behandlare och företag:

Tydligare regelverk för behandlarna.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering i form av borttagande av regel E.1.

E.1 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder (500-serien) är inte ersättningsberättigande för tand i position 8.

5041	Ofullständig rotfyllning.	E.0, E.1 Åtgärd för rotbehandling eller apikalkirurgi är endast ersättningsberättigande om Ett villkor för ersättning är att tanden ska bli föremål för reparations- eller rehabiliteringsåtgärd inom tandvårdsstödet.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523, 541, 542	–
5051	Avsaknad av retention.	E.0, E.1 Ersättningsberättigande om tillståndet kräver behandling inför rehabilitering-tandstött protetik inom tandvårdsstödet (åtgärder inom 800-serien).	362, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523	–

Åtgärd 301 – 303 samt ny åtgärd 304 för sjukdoms- eller smärtbehandling

Ändringarna innebär en uppdelning av åtgärd 303 där de mest omfattande sjukdoms- och smärtbehandlingarna placeras i en ny åtgärd 304 med tillhörande nytt allmänt råd. Även viss övrig omflyttning sker avseende vilka behandlingar som ingår i respektive åtgärd.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Åtgärd 301 – 303 är ersättningsberättigande för olika typer av sjukdoms- eller smärtbehandling. I respektive åtgärd anges ett antal olika behandlingar som ingår i just den åtgärden. Uppräkningen

inleds med *främst i form* av vilket innebär att det kan finns ytterligare sjukdoms- eller smärtbehandlingar som kan inrymmas i respektive åtgärd.

Det har förekommit tveksamhet när den mest omfattande av dessa tre åtgärder, nuvarande åtgärd 303, kan tillämpas. Försäkringskassans efterhandskontroller av åtgärd 303 har även visat på en stor korrigeringsandel. Det vill säga behandlaren tolkning av åtgärden har inte överensstämmt med Försäkringskassans. TLV anser därför att åtgärden bör förtydligas: För den mest omfattande sjukdomsbehandlande åtgärden bör det inte råda tveksamhet om vad som ingår, dvs det som står angivet i denna åtgärdstext bör vara uttömmande beskrivet. I de övriga åtgärderna bör dock fortfarande uttrycket *främst i form* av tillämpas eftersom det är svårt att förutse alla olika typer av sjukdomsbehandlingar som kan behöva utföras.

TLV har tidigare fått synpunkter på att vissa behandlingar inom åtgärd 301–303 inte ligger i "rätt" åtgärd, därför har innehållet i samtliga tre åtgärder setts över. Slutsatsen blev att steget mellan åtgärd 302 och 303 är väl stort i omfattning. Detta framkom även efter avstämning av förslagen med tandvården.

TLV anser därför att nuvarande åtgärd 303 behöver delas upp i två åtgärder. De mer omfattande behandlingarna i nuvarande åtgärd 303 placeras i en ny åtgärd 304, där endast det som anges i åtgärdstexten är de sjukdoms- och smärtbehandlingar som ersätts inom den åtgärden. Åtgärd 304 bör ha motsvarande omfattning i tid som åtgärd 303 idag, medan omfattningen för åtgärd 303 bör ligga mellan den och åtgärd 302. Några av de behandlingar som finns inom nuvarande 302 bör flyttas till åtgärd 303.

En av behandlingarna som bör ingå i den nya åtgärden 304 är tidskrävande behandling vid trauma. Till den strecksatsen behövs ett tillhörande nytt allmänt råd (AR) som tydliggör vad som kan anses som tidskrävande.

TLV anser att det även behövs några ytterligare justeringar av vilka behandlingar som ska ingå i respektive åtgärd, så att det bättre överensstämmer med den omfattning som referenspriserna beräknas på:

- Från åtgärd 301 bör delarna om avlägsnande av vävnadsskadande broled och av broled inför operation flyttas till åtgärd 302 och åtgärdstexten bör kompletteras med *puts*.
- Mjukrebasering av protes bör flyttas från åtgärd 302 till åtgärd 303.
- Smärtbehandling i form av överkappning eller pulpotomi av flera tänder vid trauma bör flyttas från åtgärd 302 till åtgärd 304.
- Fler än två långtidstemporära fyllningar eller fler än två temporära kronor bör flyttas från åtgärd 303 till åtgärd 304.

TLV anser även att åtgärdstexten för de fyra åtgärderna för sjukdoms- eller smärtbehandling bör skrivas i form av strecksatser istället för löpande text, så att det blir mer lättläst.

Föreslagen ändring:

1. Åtgärd 303 delas upp, och de mer omfattande behandlingarna läggs i en ny åtgärd 304. Samtidigt görs en justering av rubrikerna.
2. Ny åtgärd 304 blir endast ersättningsberättigande för de sjukdoms- eller smärtbehandlingar som anges i åtgärdstexten. Åtgärd 304 förtydligas även med allmänna råd.
3. Några sjukdoms- eller smärtbehandlingar byter åtgärdsnummer inom 301–303.
4. Samtliga åtgärdstexter för åtgärd 301–304 skrivs i form av strecksatser.
5. Justeringar av ersättningsberättigande åtgärder för respektive tillstånd med anledning av förslaget:
 - Åtgärd 302 tillförs i tillstånd 3041
 - Åtgärd 304 tillförs i tillstånd 3051, 3061, 3063, 3064, 3065, 3161, 4001, 4002, 4011, 4012, 4071, 4072, 4073, 4079, 4080, 4081, 4771, 4772, 4882, 5445 och regel E.O.
 - Åtgärd 303 stryks i tillstånd 3062, och 3071.

Konsekvenser:
Patient:

Patienten får rätt tandvårdsersättning för sin sjukdomsbehandling.

Behandlare och företag:

Det blir mera tydligt för behandlarna vilken av åtgärd 301–304 som ska tillämpas för den aktuella behandlingen.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom ändringarna framför allt är förtydliganden.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

301	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, behandlande åtgärder, mindre omfattande behandling Åtgärden innefattar<u>tillämpas för mindre omfattande</u> sjukdoms- eller smärtbehandling av mindre omfattning, främst i form av: – justering vid dekubitus, – enkel temporär fyllning, – spolning vid perikoronit eller abscess, – behandling av känsliga tandhalsar, = avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled, = avlägsnande av broled inför operation, – nervblockad vid orofaciala smärttillstånd (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), – intramuskulär injektion, – slipning av enstaka tand/tänder eller – mindre korrigering av äldre laboratoriefremställd hård bettskena. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <u>separatspecifik</u> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 302, 303, <u>304</u> eller ytterligare åtgärd-301 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>
302	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, behandlande åtgärder Åtgärden innefattar<u>tillämpas för</u> sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av – <u>en</u> långtidstemporär fyllning, = <u>incision, spolning och tamponad</u> vid abscess inklusive bedövning, – <u>temporär mjukrebasering av protes,</u> – <u>en</u> temporär krona, – behandling av postoperativa besvär (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), – behandling vid dry socket, = <u>smärtbehandling överkappning eller pulpotomi</u> vid tandfrakturer inklusive temporära fyllningar, – bonding av extraherad tand till granntand, = <u>avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled inklusive puts,</u> = <u>avlägsnande av broled inför operation inklusive puts,</u> – akupunktur, eller – annan behandling av tillstånd i käkled eller käkmuskler. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <u>separatspecifik</u> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 303, <u>304</u> eller ytterligare åtgärd-302 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>
303	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, behandlande åtgärder, omfattande behandling Åtgärden innefattar<u>tillämpas för mer</u> omfattande sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av: = <u>två eller flera</u> långtidstemporära fyllningar, = <u>två eller flera</u> temporära kronor, = <u>temporär mjukbasering av protes,</u> = behandling av omfattande postoperativ blödning (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), = <u>ombyggnad av laboratoriefremställd hård bettskena för annan funktion,</u> – splinting vid parodontit när mobila tänder bondas till varandra, <u>samt vid trauma då tidskrävande åtgärder utförs, innefattande bonding till granntänder eller när exartikulerad/subluxerad tand reponeras och splintas mot granntänder.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <u>separatspecifik</u> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, <u>304</u> eller ytterligare åtgärd-303 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>
304	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, särskilt tidskrävande Åtgärden är endast ersättningsberättigande för – <u>tre eller flera långtidstemporära fyllningar,</u> – <u>tre eller flera temporära kronor,</u> – <u>ombyggnad av laboratoriefremställd hård bettskena för annan funktion, med tandteknisk insats, eller</u> – <u>tidskrävande behandling vid trauma.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 303 eller ytterligare 304 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>

Allmänna råd

Allmänna råd om åtgärd 304. Tidskrävande behandling vid trauma
Tidskrävande behandling vid trauma kan till exempel vara

- överkappning eller pulpotomi på två tänder eller fler,
- reponering av exartikulerad eller luxerad tand/tänder inklusive splinting,
- reparation av befintlig brokonstruktion för att användas som temporär ersättning.

Tillstånds-kod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3021	Initialkaries.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 201, 204, 205, 206, 311, 312, 313, 314, 321, 362
3022	Illing, känslig tandhals.	–	301, 362
3041	Gingivit.	–	162, 209 , 301, 302 , 311, 312, 341, 362, 480
3042	Mukosit vid implantat.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	162, 209 , 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 362, 480, 880, 882
3043	Parodontit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan. Åtgärd 446 är ersättningsberättigande vid djup bendefekt och furkationsinvolvering. Vid lokal mjukvävnadsretraktion är åtgärd 446 endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein. Åtgärd 447 är endast ersättningsberättigande vid djup bendefekt. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 401, 402, 403, 404, 407, 441, 442, 444, 446, 447, 448, 480
3044	Periimplantit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 405, 429, 435, 436, 441, 443, 445, 480, 880, 882
3045	Perikoronit.	–	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3046	Andra sjukdomar och tillstånd i tandköttet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Åtgärd 446 är endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. <u>Tillstånd 3046 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 164, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882
3051	Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna.	C.1	163, 164, 301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 523, 541, 542
3061	Luxation av tand vid trauma.	–	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3062	Gingival påbitning.	–	301, 302, 303 , 362, 601, 602, 604
3063	Rotfraktur, tvär.	C.1	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 523
3064	Rotfraktur, längs.	–	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480
3065	Kron-rotfraktur.	C.1	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 523
3071	Afte inklusive traumatiskt sår.	–	301, 302, 303 , 401, 402, 403, 404, 405, 480, 831
3072	Protesstomatit.	–	301, 302, 303, 831, 833
3073	Proteskavsår.	–	301, 831
3111	Andra besvär eller inflammationer och andra besvär i spottkörtlar, munslimhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader.	Tillstånd 3111 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.	162, 163, 164, 301, 302, 303, 362, 404, 405, 407, 480

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3121	Retinerad tand.	–	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3122	Övertalig tand.	–	362, 404, 405, 406, 480
3151	Elongerad tand.	–	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
<u>3152</u>	<u>Traumatiserande ocklusion.</u>	=	<u>301, 362</u>
3161	Käkfunktionsstörning.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan. <u>Tillstånd 3161 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</u>	301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 362, 601, 602, 603, 604, 606
3162	Instabil ocklusion – vid käkledsmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i ocklusion samt med smärta från käkssystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käkssystemet.	Behandling med ocklusionskorrigering är ersättningsberättigande när det krävs för att åtgärda instabil ocklusion – vid käkledsmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i ocklusion samt med smärta från käkssystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käkssystemet. I patientjournalen ska patientens symtom beskrivas samt varför behandling måste utföras. Ocklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Om detta inte är möjligt ska ocklusionsavvikelsen beskrivas i patientjournalen tillsammans med orsaken till varför annan dokumentation inte kan utföras. Otillräckligt antal tandpar i ocklusion Otillräckligt antal tandpar i ocklusion föreligger när det – på aktuell sida saknas ocklusion mellan det sista tandparet, eller – vid frontalt öppna bett endast finns ocklusionskontakt mellan de två mest distala tandparen eller färre.	607, 846, 848

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4001	Kavitet i tand på grund av primärkaries.	D.2, D.4, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4002	Omfattande kavitet i tand på grund av primärkaries.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4011	Kavitet i tand på grund av sekundärkaries.	D.2, D.4, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4012	Omfattande kavitet i tand på grund av sekundärkaries.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4071	Tandslitage på grund av erosion, abrasion eller attrition.	D.2, D.4, För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	205, 206, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707	921, 922
4072	Omfattande tandslitage på grund av abrasion eller attrition in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	205, 206, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4073	Omfattande tandslitage på grund av erosion in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	204, 205, 206, 301, 302, 303, <u>304</u> , 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4074	Kavitet i tand på grund av extern resorption.	D.4	362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4075	Infraokklusion.	D.4	362, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4076	Infraokklusion där minst en tredjedel av kronhöjden är under okklusionsplanet.	D.1, D.4, D.5, D.6 Krona är ersättningsberättigande för tand i position 1–7.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4077	Mineraliseringsstörning med defekt av ringa omfattning.	D.4 Ersättningsberättigande endast för tand i position 3–3.	362, 701, 702, 703, 707, 708	921
4078	Extremt missfärgad tand.	D.1, D.5, D.6 Ersättningsberättigande endast för missfärgad tandsubstans på nonvital tand i position 3–3 i överkänen. Missfärgningen ska omfatta minst en tredjedel av tandkronans buckalyta och ska vara mörkare än mörkaste färg på en Vita-skala (Lumin@ Vacuum-Farbskala, Vita Zahnfabrik, H. Rauter GmbH & Co., Bad Säckingen, Tyskland) samt avvika jämfört med omgivande tänder.	362, 800, 801, 802, 803	–
4079	Symtomgivande sprickbildning i tand.	D.2, D.4	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4080	Fraktur eller förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.2, D.4 D.7	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4081	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4471	Bristande kontaktpunkt mellan två tänder.	D.4 Ersättningsberättigande endast för tandposition 4–8. Minst en av de approximala tandytorna ska ha en fyllning.	341, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 704, 705, 706, 707, 708	922
4771	Fraktur eller förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.4, D.7	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4772	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, <u>520</u> , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4881	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>			
4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstött protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstött protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1–7 när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, 800, 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, 812, 815	921, 922
4883	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Långtidstemporär krona är ersättningsberättigande vid omfattande defekt när utvärdering av behandling av karies eller parodontit, rotbehandling eller behandling av käkfunktionsstörning behöver göras under minst sex månader på grund av att prognosen är osäker för den permanenta behandlingen.	362, 802, 803, 809	–
4884	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand – hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter, eller – för tand med tveksam prognos.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Semipermanent eller långtidstemporär krona är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras – för patient när hälsotillståndet förhindrar att hela tandvårdsbehovet kan tillgodoses, eller – för aktuell tand med tveksam prognos.	362, 802, 803, 807, 809	–

5443	Trasig eller illpassande protes hel käke, avser även täckprotes, i behov av reparation eller rebasering. När hel protes ändras till täckprotes genom rebasering och samtidig inmontering av förankringselement.	För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 839, 878	–
5444	Trasig, illpassande delprotes i behov av reparation eller rebasering. Delprotes som måste byggas till.	För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 878	–
5445	Lossnad permanent eller semipermanent tandstött brokonstruktion. Fraktur eller skada i tandstött brokonstruktion vilket inkluderar när ett stöd har extraherats under bro och krona byggs om till ett hängande led.	E.0 Ny konstruktion ersätts enligt respektive tillstånd för tandlöshet när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför reparation, återcementering eller nyframställning av del av konstruktionen inte är möjlig.	301, 302, 303, <u>304</u> , 362, 701, 702, 703, 704, 705, 811, 812, 813, 814, 815	–
5446	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5447	Implantatkonstruktion i helt tandlös käke med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform, – ny implantat- eller tandförlust när implantatkonstruktion ska byggas om, byggas ut till helkäksimplantat eller ändras till täckprotes, eller – ny implantat- eller tandförlust i käke som medför att samtliga tänder	E.0, E.2, E.6, E.7, E.9 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 429, 480, 811, 815, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 874, 875, 876, 877, 878, 880, 881, 882, 883, 884, 888, 889	–

	förlorats och nytt delimplantat placeras bredvid befintlig implantatkonstruktion. Helt tandlös käke som har implantat installerade men med avsaknad av permanent suprakonstruktion.	Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig. Vid utbyggnad till helkäksimplantat är upp till två implantat per sida ersättningsberättigande i underkäken och upp till tre implantat per sida ersättningsberättigande i överkäken. Vid ombyggnad till täckprotes är ett implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i underkäken och upp till två implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i överkäken. När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande.		
5448	Implantatkonstruktion i frändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, – ny implantat- eller tandförlust när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ut, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3. Installerat implantat i frändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med avsaknad av permanent suprakonstruktion när – implantat inte har installerats under pågående ersättningsperiod, eller – implantat har installerats med utbytesåtgärd.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.13 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusmaterial inte är möjlig, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig. När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande.	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 815, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 880, 881, 882, 883, 884, 888, 889	–
5449	Implantatkonstruktion i entandslucka med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3.	E.0, E.2, E.6, E.9 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – fraktur, skadade komponenter eller slitage av sådan grad att reparation inte är möjlig, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 850, 852, 858, 880, 881, 883, 888, 889	–

E.0 Dokumentation

Aktuellt tillstånd ska dokumenteras i patientjournalen innan behandling påbörjas. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. För åtgärd 301–303~~4~~, 701–705, 811, 812 eller 881 är skriftlig journaldokumentation [av tillståndet](#) tillräcklig.

Åtgärd 322 Stegvis exkavering

Förtydligande av åtgärdstext.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vid djupa kariesangrepp kan karies tas bort i två steg för att undvika en rotbehandling av tanden. Vid det första behandlingstillfället tas inte all karies bort närmast pulpan, utan kaviteten försluts med en tät långtidstemporär fyllning. Efter en expektansperiod, då nytt dentin ska ha hunnit bildas mot pulpan, tas den temporära fyllningen bort och resterande karies kan avlägsnas. En permanent fyllning (eller krona) kan då utföras utan att rotbehandling behöver ske.

I tandvårdsstödet kan åtgärd 322, *Stegvis exkavering*, tillämpas vid det första behandlingstillfället.

Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd för permanenta fyllning samma dag för samma tandnummer. Det har dock varit möjligt att utföra en tandstödd krona vid samma behandlingstillfälle. Detta är ologiskt, regelverket bör vara enhetligt.

Synpunkter har även inkommit om att det inte varit tydligt vad åtgärd 322 avser och innehåller samt att tandvården eftersöker vilken expektansperiod som krävs.

Föreslagen ändring:

Åtgärdstexten för åtgärd 322 förtydligas med att:

- det ska föreligga en expektansperiod efter det första behandlingstillfället innan definitiv terapi utförs.
- långtidstemporär fyllning och i förekommande fall kontrollröntgen ingår i åtgärden.

Åtgärden blir endast ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer och ersättningsperiod.

Åtgärd 800 och 801 tillförs de åtgärder som inte kan kombineras samma dag med åtgärd 322.

Eftersom rekommendationerna för expektansperiodens längd skiljer sig mellan olika lärosäten och någon enhetlig praxis inte finns, avvaktar TLV uppdaterade riktlinjer från Socialstyrelsen på området alternativt annan gemensam konsensus.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten eftersom föreslagna ändring endast är ett förtydligande och de flesta behandlare redan tillämpar åtgärd 322 på detta sätt.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett tydligare regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

322	<p>Stegvis exkavering <u>Åtgärden tillämpas för exkavering med en efterföljande expektansperiod innan permanent terapi kan utföras.</u> <u>I Åtgärden innefattas långtidstemporär fyllning och i förekommande fall vid behov kontrollröntgen.</u> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, <u>dag-ersättningsperiod</u> och tandnummer. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 303, 701, 702, 703, 704, 705, 706, eller 707, 800 eller 801 för samma patient och tandnummer under samma dag.</p>
-----	---

Åtgärd 521 för akut endodontisk behandling, ny åtgärd 520

Åtgärd 521 förtydligas i rubriken att den endast är ersättningsberättigande för akut trepanation och kavumextirpation. En ny åtgärd 520 för akut endodontisk behandling hos annan behandlare tillförs.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Redan under år 2015, när TLV gjorde en översyn av endodontiområdet, diskuterades hur regelverket kunde bli tydligare för akut endodontisk behandling. Anledningen var att det inte är tydligt om, och i så fall när, åtgärd 301–303 är ersättningsberättigande för akut endodontisk behandling. De förslag som då framkom avskrevs dock för att de antingen var för krångliga eller kunde bli styrande mot behandling som inte rekommenderas i vissa situationer.

TLV vill att regelverket ska vara tydligt, men idag kan exempelvis åtgärd 302 i vissa fall ersättas vid rensning. I de allra flesta fall ersätts dock inte åtgärd 302 eftersom rensning av en tand ingår i åtgärden för rotbehandling. TLV vill därför finna en lösning där det tydligt ska framgå vilka åtgärder som kan tillämpas för olika delar vid endodontisk behandling.

Vid akut endodontisk behandling bör, enligt de nationella riktlinjerna, antingen trepanation och kavumextirpation utföras eller så bör tanden rensas fullständigt, beroende på diagnos.

I vissa fall blir patienten inte av med sin värk efter trepanation och kavumextirpation. En rensning av tanden kan då istället behöva göras. Det kan även finnas andra tillfällen, exempelvis vid värk i rotfylld

tand, då en rensning kan behöva ske vid akuttillfället. Sådan behandling bör ersättas inom tandvårdsstödet.

Om samma tandläkare som ska utföra rotfyllningen rensar tanden vid akuttillfället, ingår det i åtgärd 501 – 504 för rotfyllningen.

Om det istället är en annan tandläkare än den som ska fortsätta rotbehandlingen, som rensar tanden akut, till exempel vid jourklinik, kan idag åtgärd 302 eller 303 tillämpas för den akuta rensningen. Det är också vad TLV och Försäkringskassan svarar när vi tillfrågas.

Det är dock inte helt tydligt att ibland ersätts sjukdomsbehandlande åtgärder (301-303) för rensning och ibland inte. Det finns också behandlare som tolkar åtgärd 521, *Akut endodontisk behandling*, som att denna åtgärd är ersättningsberättigande för rensning. Allt detta ger osäkerhet för behandlarna och "tvister" vid efterhandskontroller.

TLV anser att detta kan tydliggöras genom att akut endodontisk behandling som utförs av annan behandlare än den som ska utföra rotfyllningen bör ersättas med en separat åtgärd. Detta oavsett om trepanation och utrymning av pulpakavum sker, eller om tanden rensas. Härigenom skulle regelverket kunna bli tydligt genom att åtgärd 301-303 inte är ersättningsberättigande för rensning. Vidare bör åtgärd 521 göras tydligare, så att det med en ny rubrik framgår att den endast är ersättningsberättigande för akut trepanation och kavumextirpation.

I åtgärd 302 och 304 bör det även förtydligas att överkappning eller pulpotomi vid trauma, idag benämnt *smärtbehandling vid tandfrakturer*, ingår i dessa åtgärder för en respektive två eller flera tänder. Se vidare konsekvensutredning för *Åtgärd 301 – 303 samt ny åtgärd 304 för sjukdoms- eller smärtbehandling*, sid 41.

Dessa ändringar skulle innebära att det blir tydligt när och för vilka åtgärder som tandvårdsersättning lämnas för olika moment vid rotbehandling.

Den nya åtgärden 520 bör få en restriktion som innebär att åtgärd 501–504 inte är ersättningsberättigande inom samma ersättningsperiod för samma behandlare. Skulle det senare visa sig att den som rapporterat åtgärd 520 också blir den som kommer att rotfylla, får åtgärden återtas. Därefter kan åtgärder för rotfyllning rapporteras.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 521 tydliggörs med ny rubrik att den endast kan tillämpas för trepanation och kavumextirpation.

En ny åtgärd 520 för akut endodontisk behandling för annan behandlare tillförs.

Åtgärd 520 tillförs, de tillstånd där ersättning lämnas för åtgärd 521, tillstånd: 3051, 3063, 3065, 4001, 4002, 4011, 4012, 4071–4073, 4079–4081, 4772.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan få en mer korrekt kostnadsuppgift för rotbehandling.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att reglerna för vilka åtgärder som är ersättningsberättigande för rotbehandling vid olika situationer blir avsevärt mera tydliga än idag.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara ekonomiska konsekvenser eftersom ändringarna mestadels är en omfördelning mellan vilka åtgärder som är ersättningsberättigande i olika situationer.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

520	<p>Åkut endodontisk behandling, annan behandlare Åtgärden är endast ersättningsberättigande för akut endodontisk behandling av tand i position 1–8 hos annan behandlare än den som ska utföra rotbehandlingen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503 eller 504 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, behandlare och ersättningsperiod.</p>
------------	--

521	<p>Åkut endodontisk behandling trepanation och kavumextirpation Åtgärden innefattar endast ersättningsberättigande för akut endodontisk behandling av tand i position 1–8, med trepanation och kavumextirpation, utan att tanden rensas vid samma besök, samt provisorisk fyllning. Åtgärden är ersättningsberättigande för tand i position 1–8. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503, 504 eller 50420 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är under samma ersättningsperiod endast ersättningsberättigande en gång för samma patient, tandnummer, och behandlare och ersättningsperiod.</p>
------------	---

Följdändring:

501	<p>Rensning och rotfyllning, en rotkanal Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 502, 503, 504, 520 eller ytterligare 501 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>
502	<p>Rensning och rotfyllning, två rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 503, 504, 520 eller ytterligare 502 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>
503	<p>Rensning och rotfyllning, tre rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 504, 520 eller ytterligare 503 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>
504	<p>Rensning och rotfyllning, fyra eller fler rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503, 520 eller ytterligare 504 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>

Förtydliganden i ersättningsregler och åtgärder

Det är mycket viktigt att regelverket är tydligt. Risk finns annars att regelverkets villkor och innehåll kan tolkas olika. Det kan ge upphov till osäkerhet hos behandlarna och svårigheter för Försäkringskassan och rättsväsendet. I slutändan kan det leda till att

- patienter kan riskera att gå miste om statligt tandvårdsstöd för att behandlaren inte är säker på om det planerade behandlingsmomentet är ersättningsberättigande och därför väljer att inte rapportera åtgärden för tandvårdsstöd.
- behandlaren riskerar att bli av med tandvårdsersättning på grund av att denne tolkat regelverket annorlunda än avsett.

TLV arbetar därför kontinuerligt med att försöka förtydliga ersättningsreglerna och innehållet i åtgärderna i åtgärdslistan. Vanligen efter förslag och synpunkter från behandlare.

TLV har även fått ett uppdrag att etablera en webbaserad prisjämförelsetjänst för tandvård. För att en sådan tjänst ska fungera är det viktigt att det tydligt framgår vad de olika åtgärderna i tandvårdsstödet innehåller eller inte innehåller, så att det för patienten blir en korrekt jämförelse mellan olika vårdgivares priser. Enligt 15 § förordning (2008:193) om statligt tandvårdsstöd ska vårdgivarens pris för utförd åtgärd för den aktuella patienten rapporteras till Försäkringskassan. Det vill säga det totala priset för åtgärden oavsett metod eller material.

I följande avsnitt presenteras förslag till förtydliganden som är såväl rent språkliga som tillägg eller korrigeringar som inte ändrar nuvarande tillämpning i sak.

Regel D.2 – åtgärd 541 och 542 tas bort

Åtgärd 541 och 542 tas bort ur D.2.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Regel D.2, *Undantag rotbehandlingsåtgärder*, tillämpas för reparativ vård (4000-tillstånd). Åtgärd 541, *Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle* och 542, *Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd* är inte ersättningsberättigande inom något tillstånd för reparativ vård. Åtgärderna behöver därför inte finnas i regel D.2.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 541 och 542 stryks i regel D.2.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten.

Behandlare och företag:

Ändringen medför inga konsekvenser för behandlaren annat än att texten blir enklare.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom regeln inte kunnat tillämpas för dessa åtgärder.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering.

D.2 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder 501–504, 522–523, ~~541–542~~ är inte ersättningsberättigande för tand i position 8.

Regel D.4, E.4 och E.14 för utbytesåtgärder

Referenspriset är samma för de ersättningsberättigande åtgärderna och utbytesåtgärderna. De två första strecksatserna för hur tandvårdsersättning ska beräknas för utbytesåtgärder kan därför slås samman.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Regel D.4, E.4 och E.14 reglerar utbytesåtgärder. Strecksatserna i reglerna som beskriver referenspriserna behöver inte stå särskrivna utan kan skrivas i en gemensam strecksats, eftersom referenspriset för de angivna ersättningsberättigande åtgärderna och utbytesåtgärderna är samma. Det innebär att antalet strecksatser i reglerna kan minska från tre till två.

Samtidigt bör en förtydligande tidsgräns tillföras regel E.4 och E.14 om att tandvårdsersättning inte lämnas under två år på de tänder som beräkningen av utbytet gjorts på.

Föreslagen ändring:

Regel D.4, E.4 och E.14: Text angående beräkning av tandvårdsersättningen slås ihop till en strecksats.

Regel E.4 och E.14: Förtydligande i tredje och fjärde stycket om tidbegränsning *inom två år*.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten påverkas inte.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att texten i regel D.4, E.4 och E.14 blir enklare att läsa.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

D.4 Utbytesåtgärd krona

Om patienten väljer en behandling i form av en krona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) och regel D.3 inte är tillämplig, används utbytesåtgärd 921 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller utbytesåtgärd 922 om behandlingen avser en premolar eller en molar.

Tandvårdsersättning beräknas motsvarande åtgärd 703 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller motsvarande åtgärd 706 om behandlingen avser en molar eller premolar. Tandvårdsersättning beräknas dock på det lägsta av följande ~~tre~~ belopp

- ~~referenspriset för utförd utbytesåtgärd 921 eller 922, vilket motsvarar~~ referenspriset för den ersättningsberättigande åtgärden (703 för fram- eller hörntand, 706 för molar eller premolar),
- referenspriset för faktiskt utförd utbytesåtgärd, eller
- vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd (921 eller 922).

E.4 Utbytesåtgärd implantat

Om patienten vid tillstånd 5031 eller 5036 väljer en behandling i form av ett implantat, används utbytesåtgärd 925 och 926. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriserna för utförda utbytesåtgärder 925 och 926, vilket motsvarar referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1, eller
- vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
- ~~referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.~~

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på ska utbytesåtgärd 928 och 929 användas när ett implantat utförs. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning endast för utbytesåtgärd 928 när ett implantat utförs.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande entandslucka enligt första stycket för den första tandluckan. Tand, som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte inom två år användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka.

E.14 Utbytesåtgärd ortodonti

Om patienten vid tillstånd 5031 eller 5036 väljer en behandling i form av ortodontisk slutning av tandluckan lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 940. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriset för utförd utbytesåtgärd, 940, vilket motsvarar referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1, eller
- vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd, eller
- ~~referenspriset för faktiskt utförd utbytesåtgärd.~~

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 941 vid entandslucka. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas ingen tandvårdsersättning.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande entandslucka enligt första stycket för den första tandluckan. Tand, som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte inom två år användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka.

Åtgärd 101, 111 och 112, Basundersökning

Förtydligande av åtgärdstexterna.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I åtgärdstexten för åtgärd 101, 111 och 112 anges flera moment som kan behöva utföras vid en basundersökning. Bland annat nämns *identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande utredning*. Om ytterligare undersökning behövs kan detta vara i form av en mindre kompletterande undersökning, en omfattande kompletterande undersökning eller en utredning. I dagens åtgärdstext anges endast kompletterande *utredning*, vilket kan vara ottydligt eller styra fel.

Föreslagen ändring:

Tillförande av *undersökning* eller till åtgärdstexten 101, 111 och 112.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten bör inte påverkas eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

Behandlare och företag:

Ändringen är ett förtydligande som underlättar för behandlare eller företag att förstå föreskriftstexten.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

101	<p>Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare I Åtgärden innefattar åtgärden – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslemhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande <u>undersökning</u> eller utredning, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – riskbedömning, – hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
111	<p>Basundersökning, utförd av tandhygienist I Åtgärden innefattar åtgärden – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande <u>undersökning</u> eller utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 112, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
112	<p>Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, utförd av tandhygienist I Åtgärden innefattar åtgärden – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom fullständig parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande <u>undersökning</u> eller utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>

Inledningstext till åtgärder för konsultation, åtgärd 115 och 116 samt språklig justering av åtgärderna

Förtydligande inledningstext införs.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

TLV bör förtydliga innehållet i de två konsultationsåtgärderna 115 och 116 för specialister så att risken för felanvändning minskar. Det ställs många frågor om dessa åtgärder. Olikartad begrepps användning kan vara en delförklaring då vissa specialiteter använder begreppet konsultation för det inledande besöket med patienten. I många fall kan det istället vara fråga om en undersökning för vilken undersökningsåtgärder ska tillämpas.

En konsultation enligt tandvårdsstödet mening är en remitterad frågeställning till en specialist, där underlag till frågan bifogas, och som besvaras med ett remissvar. Konsultationen kan ske enbart med insända underlag, men också vid ett klinikbesök med patienten närvarande. Även i det senare fallet finns underlag i form av röntgen, anamnes- och statusuppgifter eller modeller att tillgå vid konsultationen.

Föreslagen ändring:

Ny inledningstext till åtgärd 115 och 116 som förtydligar att i åtgärderna ingår bedömning eller behandlingsplanering utifrån en frågeställning som ska vara remitterad, att underlag ska vara bifogade samt att remissvar ska skrivas.

Texten i åtgärd 115 och 116 förtydligas även språkligt.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten bör inte påverkas eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att behandlare lättare kan förstå när åtgärder för konsultation tillämpas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

Konsultationsåtgärder för tandläkare med bevis om specialistkompetens I åtgärd 115–116 ingår bedömning eller behandlingsplanering inklusive svar utifrån en remitterad frågeställning med bifogade underlag såsom anamnesuppgifter, statusuppgifter, röntgenbilder, foton eller modeller.	
115	Konsultation specialisttandvård Åtgärden är endast ersättningsberättigande för en patient som remitterats för konsultation till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 116 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.
116	Konsultation specialisttandvård, omfattande Åtgärden är endast ersättningsberättigande för en patient som remitterats för omfattande konsultation, när minst 60 minuter eller mer krävs, till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 115 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.

Åtgärd 480, Kontroll av koagulation

Rubriktexten förtydligas, i övrigt inga ändringar.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Frågor har inkommit till TLV och synpunkter har lämnats om att åtgärd 480 även bör ersättas vid kirurgisk behandling när patienter använder andra läkemedel som, vid tanduttagningar eller kirurgiska ingrepp, kan ge en ökad blödning, men där det inte finns något koagulationsvärde att mäta. TLV har därför utrett frågan med hjälp av medicinskt sakkunnig vid TLV.

För patienter som behandlas med läkemedel eller har sjukdomar som förlänger blödningstiden kan det behövas särskilda insatser från tandläkaren, såväl innan som efter genomförd behandling för att tandvården ska vara patientsäker. I tandvårdsstödet finns åtgärd 480 som är ersättningsberättigande när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs före en tanduttagning eller ett kirurgiskt ingrepp. För dessa patienter kan det även behövas ett särskilt omhändertagande efter ingreppet.

När en patient medicinerar med läkemedel som exempelvis trombinhämmare eller andra antitrombotiska medel ska det av anamnesen framgå eventuell förekomst av blåmärken, näsblod och mörk urin. Om anamnesen inte innehåller någon av dessa faktorer behöver tandvården inte vidta någon särskild insats jämfört med det man gör inför eller vid kirurgiska ingrepp på andra patienter. Av det skälet bör inte åtgärd 480 vara ersättningsberättigande i dessa fall. Vid förekomst av blåmärken, näsblod och mörk urin bör patienten själv kontakta sin läkare och tandläkaren bör vänta med att göra ett ingrepp som kan ge blödning. Någon utvidgning av åtgärdens tillämpningsområde bör därför inte föreslås.

Däremot bör rubriken för åtgärd 480 ytterligare förtydligas så att det redan där framgår att den endast kan tillämpas när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs.

Föreslagen ändring:

Rubriken för åtgärd 480 förtydligas.

Konsekvenser:

Patient:

Ingen skillnad mot idag.

Behandlare och företag:

Det framgår tydligare för behandlaren när åtgärd 480 är ersättningsberättigande.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förutom redigering av rubriktexten för åtgärd 480 medför förslaget ingen programmering.

480	<p>Kontroll av koagulation när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs, tilläggsåtgärd</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs före tanduttagning eller kirurgiskt ingrepp. I åtgärden innefattar även blödningskontroll efter ingreppet.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 341-343, åtgärder i 400-serien eller åtgärd 541 under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>
-----	---

Ny inledningstext för åtgärd 541 och 542

En ny, separat inledningstext tillförs för åtgärd 541 och 542. Den nuvarande inledningstexten för 500-åtgärderna tillämpas för åtgärd 501–523.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Åtgärder som avser rotbehandling, 500- åtgärderna, har idag en generell inledningstext. Texten beskriver de moment som ingår i en rotbehandling. I 500-åtgärderna ingår även operationsåtgärder för att kirurgiskt behandla en infektion vid rotspetsen på en tand. Dagens generella inledningstext beskriver inte de moment som ska ingå i åtgärderna för apikalkirurgisk behandling.

För åtgärd 541, *Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle* och 542, *Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd* saknas en inledningstext som tydliggör vilka moment som ingår i de åtgärderna.

För förslagen om översyn av inledningstexterna för de olika åtgärdsgrupperna se vidare *Inledningstexter och åtgärdstexter till åtgärdsserie 100 – 700*, sid 60.

Föreslagen ändring:

En inledningstext tillförs åtgärd 541 och 542.

Följdändring: Den inledande generella text som finns idag flyttas så att den endast avser åtgärder för rotbehandling, åtgärd 501-523.

Konsekvenser:

Patient:

Det framgår tydligare för patienter vad som ingår i åtgärderna för rotbehandling respektive apikalkirurgisk behandling.

Behandlare och företag:

Detta gör det enklare att se vad som ingår i åtgärderna för rotbehandling och apikalkirurgisk behandling. Därmed kan frågeställningar och tolkningsproblem undvikas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen inte medför någon ändring i sak.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

<u>Apikalkirurgisk behandling</u>	
<u>I åtgärd 541 och 542 ingår alla material och moment vid behandling såsom operationsuppdukning, blodstillning, suturering, postoperativ information, samt vid behov kontrollröntgen.</u>	
<u>I åtgärderna ingår även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning och behandling av efterbesvär upp till 14 dagar efter behandlingstillfället.</u>	
541	<p>Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle I åtgärden innefattar <u>ingår</u> operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 eller 542 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
542	<p>Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd I åtgärden innefattar <u>ingår</u> operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407 eller 541 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för samma tandposition som åtgärd 163, 404, 405, 407 eller 541 under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition, patient, dag och behandlare.</p>

Åtgärd 606 Motorisk aktivering

Åtgärdstexten förtydligas med att det är individuell instruktion och information som avses i åtgärden.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det är otydligt för behandlare om ersättning kan lämnas för åtgärd 606, *Motorisk aktivering*, vid rörelseträning i grupp. Åtgärd 606 tillämpas vid instruktion och information till rörelseträning, koordinationsträning, hållningsträning, biofeedback, eller tøjning. Instruktionen och informationen ska vara individuellt utformad, dvs utifrån den enskilda patientens behov.

Föreslagen ändring:

Villkorstexten justeras, så att det framgår att det är *individuell* instruktion och information som avses i åtgärden.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten.

Behandlare och företag:

Tydligare regelverk för behandlarna.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

606	<p>Motorisk aktivering Åtgärden <u>innefattar tillämpas för individuell</u> instruktion och information till</p> <ul style="list-style-type: none"> - rörelseträning, - koordinationsträning, - hållningsträning, - biofeedback, eller - tøjning. <p>I åtgärden ingår även reponering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>
-----	--

Inledningstext till åtgärd 845–848 Övriga åtgärder i samband med protetisk behandling

Inledningstexten förtydligas med åtgärderna tillämpas vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse, dvs. inte enbart i samband med protetisk behandling.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Rubriken för inledningstexten till åtgärd 845 – 848 anger att det är *övriga åtgärder i samband med protetisk behandling*. Detta stämmer dock inte. Åtgärderna är även ersättningsberättigande vid behandling av käkfunktionsstörning eller bettavvikelse.

Föreslagen ändring:

Rubriken för inledningstexten till åtgärd 845 – 848 förtydligas genom lydelsen: *Övriga åtgärder vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse*.

Inledningstexten till åtgärdsgruppen förtydligas med vad som ingår i åtgärderna i gruppen, se vidare om inledningstexter i *Inledningstexter och åtgärdstexter åtgärd 800 – 839, Tandstödd och avtagbar protetik*, sid 62.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienter. Åtgärderna är ersättningsberättigande inom samma tillstånd som idag.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att föreskriften blir tydligare för behandlarna.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser eftersom ändringen endast är ett förtydligande.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

Övriga åtgärder vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse i samband med protetisk behandling
 I Åtgärd 845–848 innefattar ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad om inte annat anges.

845	<p>Ocklusionskorrigerande bettslipning Åtgärden <u>innefattar tillämpas för</u> slipning av flera tänder eller protetiska konstruktioner för att utjämna ocklusala interferenser eller anpassa ocklusionsplanet. I Åtgärden <u>innefattar</u> <u>ingår</u> puts, polering, fluorbehandling och uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>
846	<p>Skena, hel eller cementerad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering Åtgärden <u>innefattar tillämpas för</u> laboratoriefremställd skena, hel eller i sektioner. I Åtgärden <u>innefattar</u> <u>ingår</u> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av dess funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, ersättningsperiod och behandlare.</p>

847	Klammerplåt Åtgärden innefattar tillämpas för bettspärplåt eller bettkorrigeringsplåt. I åtgärden innefattar ingår avtryck, anpassning, kontroller och justering samt uppföljning av funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940 eller 941 för samma patient under samma ersättningsperiod. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.
848	Bethöjning eller uppbyggnad för oklusal stabilisering med fyllningsmaterial, per tandposition Åtgärden innefattar tillämpas för uppbyggnad med komposit- eller glasjonomer material inklusive inslipning och puts. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition och ersättningsperiod.

Förtydligande av rubriken för åtgärd 881 Reparation av implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande

Åtgärdsrubriken förtydligas med att åtgärden avser fasta implantatkonstruktioner.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det bör tydligt framgå att åtgärd 881, *Reparation av implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande*, avser reparation av fasta implantatkonstruktioner. För avtagbara konstruktioner på implantat som ska repareras tillämpas åtgärd 831-837.

Föreslagen ändring:

Åtgärdsrubriken för åtgärd 881 förtydligas att det är *fast* implantatförankrad konstruktion som avses.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten.

Behandlare och företag:

Ändringen gör det enklare för att behandlaren att förstå när åtgärden ska tillämpas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser då det inte är någon ändring i sak.

IT-stöd:

Förutom redigering av rubriktexten för åtgärd 881 medför förslaget ingen programmering.

881	Reparation av fast implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande Åtgärden innefattar tillämpas för reparation utan tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.
-----	--

Inledningstexter och åtgärdstexter till åtgärdsserie 100 – 700

Generella inledningstexter tillförs samtliga åtgärdsserier 100–700.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det är viktigt att behandlare i tandvården tydligt kan se i föreskriften vad som ingår i de olika åtgärderna inom det statliga tandvårdsstödet. För varje åtgärdsgrupp i åtgärdslistan anges i en inledningstext det som är generellt för hela åtgärdsgruppen. För några åtgärdsgrupper framgår det tydligt idag, för andra finns ingen sådan generell inledningstext. TLV anser att det bör finnas en generell text om vad som ingår för samtliga åtgärdsgrupper.

När en åtgärd ska rapporteras till Försäkringskassan ska det totala priset för alla ingående moment rapporteras, det anges i 15 § i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Det är viktigt för att patienter lättare ska kunna se vad som utförts och kunna jämföra kostnaden mot referenspriset. Det är också avgörande för om en prisjämförelsetjänst för tandvård ska kunna ge patienterna riktig information.

För åtgärdsserie 400, 500 och 700 bör exempel på några moment i behandlingen anges i inledningstexten på motsvarande sätt som redan finns idag. Det är sådana exempel där tandvården då och då ställer frågor om detta moment ingår i åtgärderna eller inte. Detta som en hjälp för tandvården att exakt veta vad som ingår.

Inledningstexten för 500-åtgärderna bör flyttas ned i tabellen och gälla för åtgärd 501 – 523 i och med att en ny mellanrubrik med egen inledningstext tillförs för åtgärd 541 och 542. Se vidare konsekvensutredning för *Ny inledningstext för åtgärd 541 och 542*, sid 57.

I åtgärdstexten för åtgärd 444 och 445 bör två stycken byta plats så att det i en följd anges vad åtgärderna tillämpas för, och i en följd vad som ingår respektive inte ingår i åtgärderna.

I åtgärd 444 bör förtydligas att borttagande av implantatbro inte ingår i åtgärden motsvarande som i åtgärd 443 och 445.

Föreslagen ändring:

En generell inledningstext tillförs samtliga åtgärdsserier 100–700.

Inledningstexten för 500-åtgärderna flyttas ned i tabellen direkt ovan åtgärd 501 och ändras till att gälla åtgärd 501–523.

I åtgärd 444 och 445 byter två stycken plats så att det tydligare framgår vad åtgärderna tillämpas för och vad som ingår.

I åtgärd 444 förtydligas att borttagande av implantatbro inte ingår i åtgärden.

Åtgärd 446, språkligt förtydligande av åtgärdstexten.

Konsekvenser:

Patient:

När åtgärden innehåller kostnaden för alla moment för att utföra den blir såväl kvitton som kostnadsförslag enklare och lättare för patienten att förstå.

Behandlare och företag:

Förtydligandena i föreskriften gör det enklare för att behandlaren att ha kunskap om vad som ingår i åtgärderna i tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förslaget medför ingen programmering.

Övriga åtgärder vid undersökning och diagnostik

I åtgärd 141–164 ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

200 Sjukdomsförebyggande åtgärder

I Åtgärderna i 200-serien innefattar information och förebyggande behandling vid risk för munhålsrelaterade sjukdomar eller problem ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

300 Sjukdomsbehandlande åtgärder

I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

400 Kirurgiska åtgärder

I Samtliga åtgärderna i 400-serien innefattar ingår alla material och moment vid behandling såsom bedövning, operationsuppdukning, blodstillning, såranpassning, suturering och postoperativ information samt i förekommande fall operationsuppdukning. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad.

I Åtgärderna innefattar ingår även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning.

Handläggning behandling av efterbesvär inklusive dry socket upp till 14 dagar efter behandlingstillfället ingår, samt i förekommande fall vid behov kontrollröntgen.

444	<p>Omfattande parodontalkirurgisk behandling vid sju tänder eller fler, eller vid tre tänder eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden avser tillämpas för mycket omfattande operation vid sju tänder eller fler med parodontal sjukdom i ena eller båda käkar. och innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden avser tillämpas även för parodontal operation av tre tänder eller fler och vid samma operationstillfälle – periimplantitoperation vid två implantat, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. I åtgärden ingår mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. I åtgärden ingår även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. I åtgärden ingår inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>
445	<p>Omfattande kirurgisk behandling av periimplantit vid fem implantat eller fler, eller vid tre implantat eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden avser tillämpas för omfattande operation vid fem implantat eller fler med periimplantit i ena eller båda käkar. Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand. Åtgärden avser tillämpas även för omfattande periimplantitoperation vid tre implantat eller fler och vid samma operationstillfälle – operation vid parodontal sjukdom vid två tänder, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. I åtgärden ingår mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand. I åtgärden omfattar ingår inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 444 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>
446	<p>Rekonstruktiv behandling med membran (GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid – lambåoperation av tand med djup bendefekt eller furkationsinvolvering, eller – Åtgärden är även ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. I åtgärden ingår Rekonstruktiva material ingår i åtgärden. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 447 eller 448 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>

500 Rotbehandlingsåtgärder

Samtliga åtgärder i 500-serien innefattar, i förekommande fall, alla moment vid rotbehandling, såsom kofferdamläggning inklusive nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå) eller uppbyggnad med fyllningsmaterial, röntgen, bakterieprov, upprepade rensningar och kontroller, fram till färdig rotfyllning och förslutning av tanden med temporär fyllning.

I förekommande fall ingår även besök för kontroll samt behandling vid efterbesvär undantaget kirurgisk behandling.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2017-01-15	Referenspris specialist-tandvård fr o m 2017-01-15
<u>Rotbehandling</u>	<u>I åtgärd 501-523 ingår alla material och moment vid behandling, såsom kofferdamläggning inklusive nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå) eller uppbyggnad med fyllningsmaterial, vid behov röntgen, bakterieprov, upprepade rensningar och kontroller, fram till färdig rotfyllning och förslutning av tanden med temporär fyllning.</u>		
	<u>I åtgärderna ingår även besök för kontroll samt behandling vid efterbesvär, undantaget kirurgisk behandling.</u>		

Apikalkirurgisk behandling

I åtgärd 541 och 542 ingår alla material och moment vid behandling såsom operationsuppdukning, blodstillning, suturering, postoperativ information samt vid behov kontrollröntgen.

I åtgärderna ingår även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning och behandling av efterbesvär upp till 14 dagar efter behandlingstillfället.

600 Bettfysiologiska åtgärder

I ~~Samtliga~~ åtgärderna i 600-serien ~~omfattar~~ ingår alla material och moment vid behandling samt i förekommande fall tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

700 Reparativa åtgärder

I ~~Samtliga~~ åtgärderna i 700-serien ~~innehftar~~ ingår alla material och moment vid behandling såsom ~~bedövning~~, exkavering oavsett metod, ~~material och~~ nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), torrläggning, putsning och polering, oklusionsanpassning ~~av oeklosion mot motstående käke, torrläggning (friläggning och anläggande av matrix och kofferdam)~~ samt i förekommande fall vid behov kontrollröntgen.

Endast Fyllningar utförda med fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk är ersättningsberättigande. Till fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk räknas även inlägg eller fasader inklusive dess cementering.

I åtgärderna ~~förekommande fall~~ ingår även återbesök för kontroll och justering.

Inledningstexter och åtgärdstexter åtgärd 800 – 839, Tandstöd och avtagbar protetik

Inledningstexterna till de olika åtgärdsgrupperna förtydligas med vad som ingår i de olika åtgärderna. Innehållet i åtgärd 815, 824, 825, 827, 829 och 839 förtydligas.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

När det gäller protetiska åtgärder finns det stora variationer inom en åtgärd hur den protetiska produkten framställts, både avseende metod och material. För denna åtgärdsgrupp finns ofta även tandtekniska kostnader som delas upp på den tandtekniska fakturan.

Under framtagandet av det nuvarande tandvårdsstödet ansåg regeringen att alla material skulle ingå i åtgärderna, något undantag skulle inte göras för ädelmetaller eller nya dyrare material eller metoder.⁶ Eftersom prissättningen är fri kan vårdgivaren sätta sina egna priser på de olika produkterna inom samma åtgärd. Det åtgärdspris som rapporteras till Försäkringskassan ska dock innehålla den totala kostnaden för åtgärden. Det innebär att alla olika delar på den tandtekniska fakturan ska adderas till åtgärdspriset om de inte redan ingår där.

Inledningstexterna till tandstöd protetik, reparation av tandstöd protetik, avtagbar protetik och reparation av avtagbar protes bör därför tydligt ange vad som ingår i åtgärderna. Men också vad som inte ingår. På motsvarande sätt som i åtgärdsserie 400, 500 och 700 bör vissa moment exemplifieras i inledningstexterna. Det gäller främst sådana moment som tandvärden ställt frågor om de ingår i åtgärderna eller inte.

För åtgärdsgruppen *Tandstöd protetik* bör det framgå att moment såsom nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering oavsett cementeringsmetod och hygieninstruktion vid den nya konstruktionen ingår i åtgärderna. Flertalet moment finns redan idag beskrivna, men uppräkningsen bör kompletteras.

Åtgärd 815 bör förtydligas så att det tydligt framgår att åtgärden kan tillämpas för sadelkrona på krona eller hängande led i en tandstöd bro.

I rubriken för åtgärd 824, *Partiell protes med gjutet skelett, klammerförankrad*, framgår det att protesen ska ha ett gjutet skelett. För åtgärd 825, *Komplicerad partiell protes med stöd av urtagskrona, innerkrona eller attachments*, finns inget angivet om skelett. För åtgärd 825 bör det framgå att åtgärden avser en partiell protes med skelett. Idag kan även 3D-printing användas för att framställa skelett till permanenta partialproteser. Det bör därför förtydligas i både åtgärd 824 och 825 att åtgärderna kan tillämpas för partiella proteser med metallskelettet som är gjutet eller framställt med 3D-teknik.

⁶ Prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd, sid 64f

För åtgärd 824 och 825 bör det i åtgärdstexten även anges att klamrar i ädelmetall ingår. Det är något som tandvården av tradition ofta lagt som en extra åtgärd vid sidan om åtgärden för partialprotesen.

I åtgärd 825 bör det förtydligas i åtgärdstexten att attachments inte ingår i åtgärden. För dessa tillämpas åtgärd 826. Av det skälet finns meningen *om inte annat anges...* med i inledningstexten för *Avtagbar protetik*, åtgärd 822 – 829. Rubriktexten för åtgärd 825 bör förtydligas språkligt så att inte någon kan missförstå att innerkrona eller urtagskrona ingår i åtgärden.

Åtgärd 827, *Hel underkäksprotes*, bör förtydligas med att myodynamisk protes ingår och 829, *Immediatprotes, hel käke*, bör förtydligas att även täckprotes som utförs immediat ingår.

För reparation av avtagbar protes ingår inte förankringselement i åtgärd 839, *Inmontering av förankringselement, per käke*, och det bör anges i åtgärdstexten samt med ett undantag *om inte annat anges* i den inledande texten för åtgärdsgruppen.

Föreslagen ändring:

De inledande texterna till åtgärdsgrupp 800 – 809 *Tandstödd protetik*, 811 – 814, *Reparation av tandstödd protetik*, 822 – 829, *Avtagbar protetik* och 831 – 832, *Reparation av avtagbar protetik*, förtydligas med vad som generell ingår i åtgärderna i respektive åtgärdsgrupp.

Förtydliganden föreslås i följande åtgärder:

- Åtgärd 815, *Sadelkrona*, åtgärdstexten förtydligas med att *åtgärden tillämpas vid reparation med sadelkrona på krona eller hängande led i befintlig bro*.
- Åtgärd 824. Rubriken ändras till *Partiell protes med metallskelett, klammerförankrad*, åtgärdstexten förtydligas med att metallskelett ska vara gjutet eller framställt med 3D-teknik och draget material förtydligas att det är klasp och lod i ädelmetall.
- Åtgärd 825, Rubriken ändras och förtydligas med orden *med metallskelett som förankras*. Rubriken blir då, *Komplicerad partiell protes med metallskelett som förankras med stöd av urtagskrona, innerkrona eller attachments*. Åtgärdstexten förtydligas med att metallskelett ska vara gjutet eller framställt med 3D-teknik, draget material förtydligas att det är klasp och lod i ädelmetall, och åtgärdstexten kompletteras med att attachments inte ingår.
- Åtgärd 827, *Hel underkäksprotes*, förtydligas med att myodynamisk protes ingår.
- Åtgärd 829, *Immediatprotes, hel käke*, förtydligas med att även täckprotes som utförs immediat ingår.
- Åtgärd 839, *Inmontering av förankringselement, per käke*, förtydligas med att förankringselement inte ingår.

Konsekvenser:

Patient:

När åtgärden innehåller kostnaden för alla moment och material blir såväl kvitton som kostnadsförslag enklare och lättare för patienten att förstå.

Behandlare och företag:

Förtydligandena i föreskriften gör det enklare för att behandlaren att ha kunskap om vad som ingår i åtgärderna i tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förslaget medför ingen programmering, men redigering av åtgärdsrubriken för åtgärd 825.

Tandstödd protetik

I Åtgärd 800–809 för tandstödd protetik innefattar ingår i förekommande fall bedövning, alla material och moment vid behandling såsom: nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, och cementering oavsett cementeringsmetod, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad.

I åtgärderna ingår även Kontroll och eventuell justering ingår upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall även kontrollröntgen

<p>Reparation av tandstödd protetik I Åtgärd 811–815 för reparation av tandstödd protetik innefattar i förekommande fall <u>ingår</u> bedövning, <u>alla</u> material <u>och</u> moment vid behandling <u>såsom</u>; nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, <u>och</u> cementering <u>oavsett</u> cementeringsmetod, <u>oklusionsanpassning</u>, <u>hygieninstruktion</u> vid den nya konstruktionen <u>samt</u> vid behov kontrollröntgen. <u>Tandtekniskt</u> arbete <u>oavsett</u> framställningsmetod <u>ingår</u> inklusive all materialkostnad. I åtgärderna <u>ingår</u> även <u>kontroll</u> och eventuell justering <u>ingår</u> upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. <u>I åtgärderna ingår även tandtekniskt</u> arbete <u>inklusive</u> materialkostnad <u>om</u> inte annat anges <u>samt</u> i förekommande fall även kontrollröntgen.</p>	
815	<p>Sadelkrona Åtgärden <u>avsett</u> tillämpas vid reparation med sadelkrona på krona eller hängande led i befintlig bro <u>vid</u> reparation.</p>
<p>Avtagbar protetik I Åtgärd 822–829 vid avtagbar protetik innefattar <u>ingår</u> <u>alla</u> material (<u>inklusive</u> proteständer) <u>och</u> moment vid behandling <u>såsom</u> retentionsanalys, <u>preparation</u> av oklusal stöd eller förningsplan, <u>oklusionsanpassning</u> samt <u>hygieninstruktion</u> vid den nya konstruktionen. <u>Tandtekniskt</u> arbete <u>oavsett</u> framställningsmetod <u>ingår</u> inklusive <u>all</u> materialkostnad <u>om</u> inte annat anges i åtgärdstexten. I åtgärderna <u>innefattas</u> <u>ingår</u> även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden om inget annat anges i åtgärdstexten. Justering <u>innefattas</u> <u>ingår</u> dock inte om tandborttagning i protesområdet skett inom ett år innan protesen slutförts.</p>	
824	<p>Partiell protes med gjutet metallskelett, klammerförankrad Åtgärden tillämpas för partiell protes med gjutet eller med 3D-teknik framställt metallskelett. I åtgärden <u>innefattar</u> <u>ingår</u> gjutna klamrar <u>och</u> klamrar i draget material (<u>klasp</u> <u>och</u> <u>lod</u> i ädelmetall).</p>
825	<p>Komplicerad partiell protes med metallskelett som förankras med stöd av urtagskrona, innerkrona eller attachments Åtgärden tillämpas för partiell protes med gjutet eller med 3D-teknik framställt metallskelett. I åtgärden <u>innefattar</u> <u>ingår</u> gjutna klamrar <u>och</u> klamrar i draget material (<u>klasp</u> <u>och</u> <u>lod</u> i ädelmetall). I åtgärden <u>ingår</u> inte attachments.</p>
826	<p>Attachments, per styck</p>
827	<p>Hel underkäksprotes Åtgärden tillämpas <u>Även</u> för hel underkäksprotes, dentalt stödd täckprotes <u>eller</u> myodynamisk protes <u>är</u> ersättningsberättigande enligt denna åtgärd.</p>
828	<p>Hel överkäksprotes Åtgärden tillämpas <u>Även</u> för hel överkäksprotes <u>eller</u> dentalt stödd täckprotes <u>är</u> ersättningsberättigande enligt denna åtgärd.</p>
829	<p>Immediatprotes, hel käke Åtgärden tillämpas för hel protes <u>eller</u> täckprotes <u>som</u> utförs <u>immediat</u>. I åtgärden <u>innefattar</u> <u>ingår</u> inte justering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>
<p>Reparation av avtagbar protetik I Åtgärd 831–839 <u>innefattar</u> <u>ingår</u> <u>alla</u> material (<u>inklusive</u> eventuella proteständer) <u>och</u> moment vid behandling <u>samt</u> tandtekniskt arbete <u>oavsett</u> framställningsmetod <u>inklusive</u> <u>all</u> materialkostnad <u>om</u> inte annat anges i åtgärdstexten. I Åtgärd 832–839 <u>innefattar</u> <u>ingår</u> även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.</p>	
839	<p>Inmontering av förankringselement, per käke Åtgärden <u>innefattar</u> <u>tillämpas</u> för rebasering av täckprotes med samtidig inmontering av förankringselement. I åtgärden <u>ingår</u> inte förankringselement Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 834, 835, 836 eller 837 för samma käke och patient, under samma dag och med samma behandlare.</p>

Åtgärd 850 – 889 Inledningstexter och åtgärdstexter vid implantatprotetik,

Inledningstexterna till de olika åtgärdsgrupperna förtydligas med vad som ingår i de olika åtgärderna. Innehållet i 850, 852, 854, 856, 858, 861–863, 865, 871–877, 880 och 882–884 förtydligas.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

För åtgärdsgrupperna *Implantatprotetiska åtgärder* och *Reparation av implantatstödd protetik* kan det finnas stora variationer mellan de olika produkterna, inte enbart pga av olika material och tandteknisk framställningsteknik utan även beroende på vilka implantatkomponenter som används.

För dessa åtgärdsgrupper behövs förutom förtydliganden i de inledande texterna till åtgärdsgrupperna även fler förtydliganden i enskilda åtgärder. Det bör även tillföras ytterligare en separat inledningstext för åtgärderna för täckprotes på implantat, åtgärd 871–877.

På motsvarande sätt som för tandstödd protetik är det totala priset för produkten/åtgärden som ska rapporteras till Försäkringskassan. Detta gäller även om behandlaren och patienten i det enskilda fallet väljer en dyrare distans, annan kopplingsdel eller annat material.

I tandvårdsstödet lämnas tandvårdsersättning för en separat åtgärd *för en permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst*. Andra kopplingsdelar eller

distanser ingår i den totala kostnaden för implantatkronan. Detta bör förtydligas i åtgärd 850 och 852 för implantatkrona samt i åtgärd 861–863 och 865 för implantatförankrade broar.

TLV anser att förutom förtydligande i åtgärdstexterna behövs ett allmänt råd som kan exemplifiera vad en annan kopplingskomponent än *en industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat* kan vara. Exempelvis har TLV fått frågor om s.k. onepieceprodukter som är en typ av distans som porslin bränns direkt på.

I åtgärdstexten för implantatförankrade broar för hel käke, åtgärd 861–863 och 865, anges *gjutet eller fräst broskelett*. Idag används 3D-teknik alltmer som framställningsteknik för broskelett eftersom det ger en mycket god passform. Efter avstämning med sakkunniga vill TLV föreslå att även broskelett framställda med 3D-teknik bör ingå i åtgärd 861–863 och 865.

Föreslagen ändring:

För åtgärd 850–889 föreslås följande förtydliganden:

- Åtgärd 850, 852, 861–863 och 865 förtydligas med att annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat ingår i åtgärderna.
- Ett nytt allmänt råd till åtgärd 850, 852, 861–863 och 865 om annan kopplingskomponent.
- Förtydligande tillägg i åtgärd 861–863 och 865 att i åtgärderna ingår broar såväl med fräst eller gjutet broskelett som med 3D-teknik framställt broskelett.
- Ny mellanrubrik med egen inledningstext för åtgärd 871–878 för täckprotes på implantat.
- Åtgärd 854, 856, 880, 882 – 884 förtydligas med vad som inte ingår i åtgärderna.
- Språkliga ändringar i åtgärder och inledningstexter.

Konsekvenser:

Patient:

När åtgärden innehåller kostnaden för alla moment för att utföra den blir såväl kvitton som kostnadsförslag enklare och lättare för patienten att förstå. Det blir enklare att jämföra priser mellan olika vårdgivare.

Behandlare och företag:

Ändringen gör det enklare för behandlaren att förstå vad som ingår i åtgärderna och vad som ska rapporteras till Försäkringskassan.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förslagen medför ingen programmering förutom redigering av åtgärdsrubriken för åtgärd 877.

Implantatprotetiska åtgärder

I Åtgärd 850–878865 innefattar ingår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom provisorium på implantatet, förslutning, cementering, oklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen, Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten.

I åtgärderna ingår även kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.

I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.

850

Implantatförankrad krona, en per käke

I Åtgärden innefattar ingår i förekommande fall annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och fästskruv.

Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800, 801, 804, 852, 853, 926 eller 929 i samma käke för samma patient under samma dag.

Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.

Se bilaga 3 allmänna råd.

852

Implantatförankrad krona, flera i samma käke

Åtgärden tillämpas när flera implantatkronor, eller implantatkrona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle.

I Åtgärden innefattar ingår i förekommande fall annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och fästskruv.

Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.

Se bilaga 3 allmänna råd.

854	Semipermanent krona eller hängande led på implantat, per led Åtgärden avser tillämpas för konstruktion med metallskelett. <u>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller cylinder.</u>
855	Fästskruv/broskruv och cylinder vid semipermanent krona på implantat, per implantat
856	Långtidstemporär laboratoriefremställd krona eller hängande led på implantat, per led Åtgärden är endast ersättningsberättigande för en konstruktion som ska ha en beräknad livslängd om minst sex månader. <u>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv, cylinder eller temporär distans.</u>
857	Fästskruv/broskruv och cylinder vid långtidstemporär laboratoriefremställd krona på implantat, per implantat
858	Distans inklusive distansskruv, per styck Åtgärden innefattar tillämpas för alla typer av permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst. <u>I åtgärden innefattar ingår läkhätta.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871–873, 889 eller med utbytesåtgärd 926 eller 929 för samma tandposition under samma ersättningsperiod.
861	Implantatförankrad bro, överkäke, på fyra implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, tillämpas för helkäksimplantat med fräst, eller gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. <u>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv.</u> <u>Se bilaga 3 allmänna råd.</u>
862	Implantatförankrad bro, överkäke, på fem implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, tillämpas för helkäksimplantat med fräst, eller gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. <u>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv.</u> <u>Se bilaga 3 allmänna råd.</u>
863	Implantatförankrad bro, överkäke, på sex implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, tillämpas för helkäksimplantat med fräst, eller gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. <u>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv.</u> <u>Se bilaga 3 allmänna råd.</u>
864	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>
865	Implantatförankrad bro, underkäke, på fyra implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, tillämpas för helkäksimplantat med fräst, eller gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. <u>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv.</u> <u>Se bilaga 3 allmänna råd.</u>

Allmänna råd om åtgärd 850, 852, 861-863 och 865. Annan kopplingskomponent.

Annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat kan till exempel vara

- onepiece distanskomponent som kronan byggs direkt på
- integrerad distans eller kopplingsbricka mellan implantat och implantatkrona/implantatkonstruktion, och som är industriellt framställd eller fräst.

<u>Täckprotes på implantat</u> I åtgärd 871–878 ingår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom preprotetisk bettslipning, förslutning, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten. <u>I åtgärderna ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</u>	
871	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på två implantat, eller implantatstöd täckprotes, underkäke, oavsett antal implantat <u>I åtgärden innefattar ingår prefabricerade tänder, förankringselement och distans oavsett typ och övriga implantatkomponenter, utom implantat.</u>
872	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på tre implantat <u>I åtgärden innefattar ingår prefabricerade tänder, förankringselement och distans oavsett typ och övriga implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.</u>
873	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på fyra implantat eller fler <u>I åtgärden innefattar ingår prefabricerade tänder, förankringselement och distans oavsett typ och övriga implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.</u>
874	Tillägg för alveolarbar på två implantat <u>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</u>
875	Tillägg för alveolarbar på tre implantat <u>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</u>
876	Tillägg för alveolarbar på fyra implantat <u>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</u>

877	<p>Implantatstöd täckprotes, exklusive implantat, implantatkomponenterdistanser och förankringselement I Åtgärden innefattaringår endast den avtagbara täckprotesen, såsom när en gammal täckprotes behöver göras om eller då en implantatförankrad bro behöver tas bort och ersättas med en täckprotes.</p>
<p>Reparation av implantatstöd protetik I Åtgärd 880–884 innefattaringår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom provisorium på implantatet, förslutning, cementering, oklusionsanpassning hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten. I Åtgärderna ingår även kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.</p>	
880	<p>Av- och återmontering av implantatförankrade konstruktioner på ett till två implantat Åtgärden innefattartillämpas för avmontering av implantatförankrad konstruktion på ett eller två implantat, återmontering och förslutning. I åtgärden ingår samt i förekommande fall byte av frakturerad fästskruv/broskruv eller distansskruv. I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller distansskruv. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 882 eller med ytterligare åtgärd 880 för samma patient under samma dag.</p>
881	<p>Reparation av fast implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande Åtgärden innefattartillämpas för reparation utan tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, kåke, dag och behandlare.</p>
882	<p>Av- och återmontering av implantatförankrade konstruktioner på sammanlagt tre eller flera implantat Åtgärden innefattartillämpas för avmontering av implantatförankrad konstruktion, återmontering och förslutning. I åtgärden samt i förekommande fall ingår byte av frakturerad fästskruv/broskruv eller distansskruv. I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller distansskruv. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera konstruktioner stödda på sammanlagt tre till sju implantat även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera konstruktioner stödda på sammanlagt åtta implantat eller fler även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 880 för samma patient under samma dag.</p>
883	<p>Reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats Åtgärden innefattartillämpas för avmontering, reparation eller ombyggnad, provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll. Med fast implantatförankrad konstruktion avses bro, barkonstruktion eller singelkrona på implantat. Åtgärden är ersättningsberättigande för – utbyte av en eller flera proteständer eller delar av basmaterialet, – svetsning eller lödning av nytt hängande led inklusive nytt porslin på upp till tre befintliga led, – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin på upp till fyra befintliga led, eller – annan reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion som kräver tandteknisk insats. I åtgärden ingår inte hängande led, distansskruv eller fästskruv/broskruv. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, kåke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>
884	<p>Reparation/ombyggnad av implantatförankrad bro där omfattande tandteknisk insats krävs Åtgärden innefattartillämpas för avmontering, reparation eller ombyggnad, provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll. Åtgärden är ersättningsberättigande för – utbyte av samtliga proteständer på implantatförankrad bro, – förstärkning av implantatförankrad bro med utförande av metallbacking, lasersvetsning eller lödning samt i förekommande fall nytt basmaterial, – svetsning eller lödning av ny brodel med minst en ny implantatkrona inklusive nytt porslin på befintliga led, – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin på mer än fyra befintliga led, eller – ombyggnad eller reparation av implantatförankrad bro som inkluderar nytt porslin på mer än tre befintliga led. I åtgärden ingår inte implantatkrona eller hängande led i ny brodel, distansskruv eller fästskruv/broskruv. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, kåke, dag och behandlare.</p>

Inledningstexter och åtgärdstexter för utbytesåtgärder

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Åtgärdsserien för utbytesåtgärder inleds med en definition av vad som avses med utbytesåtgärder. En definition bör istället återfinnas där övriga definitioner samlas, i föreskriftens 4 §. Se vidare 4 § Definition av utbytesåtgärd, sid 23.

Den övriga inledningstexten för utbytesåtgärderna är väldigt omfattande och därmed svår att läsa och se vad som ingår i de olika delarna. Det blir tydligare om de olika delarna kan delas upp för respektive grupp av utbytesåtgärder. Även för dessa åtgärder bör det tydligt framgå vad åtgärderna innehåller. Det åtgärdspris som rapporteras till Försäkringskassan ska innehålla den totala kostnaden.

Föreslagen ändring:

Texten som förklarar vad utbytesåtgärd är flyttas från 900-serien till 4 §.

Resterande inledningstext för utbytesåtgärderna delas upp i en inledningstext för respektive grupp av utbytesåtgärder. Dessa inledningstexter förtydligas samtidigt med vad som ingår i åtgärderna i respektive grupp.

Konsekvenser:

Patient:

Det blir tydligare för en patient som läser i föreskriften vad som ingår i de olika utbytesåtgärderna.

Behandlare och företag:

Ändringen gör det enklare för att behandlaren att se vad som ingår i åtgärderna.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förslaget medför ingen programmering.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Utbytesåtgärder Utbytesåtgärder används när patienten väljer en annan behandling än den som är ersättningsberättigande för aktuellt tillstånd. En sådan annan behandling är i sig inte ersättningsberättigande men ersättning motsvarande de ersättningsberättigande åtgärderna ingår i tandvårdsstödet. För att rapportera utbytt behandling används utbytesåtgärder. Utbytesåtgärdernas referenspriser är detsamma som referenspriserna för respektive ersättningsberättigande åtgärd eller behandling. Om patienten väljer en krona när i stället en fyllning är ersättningsberättigande är referenspriset för utbytesåtgärden motsvarande en tretytsfyllning. För fram- eller hörntand innebär det åtgärd 703 och för premolar eller molar åtgärd 706. Om patienten väljer implantatbehandling eller ortodontisk slutning av entandslucka i stället för den ersättningsberättigande behandlingen som är tandstödd protetik, är referenspriserna för utbytesåtgärderna motsvarande referenspriserna för två kronor och ett hängande led (åtgärd 801 x 2 och åtgärd 804). Utbytesåtgärderna för behandling med implantat är uppdelade i en kirurgisk och en protetisk åtgärd vilka avslutas var för sig. Samtliga åtgärder innefattar behandling och material, inklusive provisorium på implantat, fram till behandlingen är slutförd. Vidare ingår implantat och implantatkomponenter samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges. Även efterkontroller och justering ingår liksom, i förekommande fall, kontrollröntgen. I utbytesåtgärderna för ortodontisk slutning av tandlucka innefattas fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparat (fast eller avtagbar) samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad. Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan.</p>			
<p>Utbytesåtgärd krona I utbytesåtgärderna för krona ingår alla material och moment vid behandling såsom nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering oavsett cementeringsmetod, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad. I åtgärderna ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</p>			
921	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand Utbyte sker mot åtgärd 703. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 701, 702, 703 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
922	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar Utbyte sker mot åtgärd 706. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 704, 705, 706, 707 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
<p>Utbytesåtgärder implantat i entandslucka Utbytesåtgärderna för behandling med implantat är uppdelade i en kirurgisk och en protetisk åtgärd vilka avslutas var för sig. I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling inklusive provisorium på implantat och hygieninstruktion vid den nya konstruktionen, fram till behandlingen är slutförd. Vidare ingår implantat, alla typer av distanser eller kopplingskomponenter, övriga implantatkomponenter samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad. I åtgärderna ingår även efterkontroller och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden samt vid behov kontrollröntgen.</p>			
925	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5036. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 801. I Åtgärden innefattar ingår operation inklusive för- och efterbehandling, sedermed med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404, 405, 407, 427, 428, 430, 431 eller 432 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
926	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031 eller 5036 Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. I Åtgärden innefattar ingår implantatkrona, inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och eventuell fästskruv. I Åtgärden innefattar ingår även förslutning eller cementering. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
927	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
928	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5036 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 804. I Åtgärden innefattar ingår operation inklusive för- och efterbehandling, sederling med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404, 405, 407, 427, 428, 430, 431 eller 432 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
929	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031 eller 5036 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801. I Åtgärden innefattar ingår implantatkrona, inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och fästskruv. I Åtgärden innefattar ingår även förslutning eller cementering. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
930	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
931	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
932	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
933	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
934	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
<p><u>Utbytesåtgärd ortodontisk slutning av entandslucka</u> I utbytesåtgärdena för ortodontisk slutning av entandslucka ingår alla material och moment vid fullständig ortodontisk behandling inklusive fotodokumentation, kefalometrisk mätning och analys, retentionsapparat (fast eller avtagbar), hygieninstruktion vid utlämnande av apparaturen samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling. Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan. I åtgärdena ingår även tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.</p>			
940	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka Utbyte sker mot åtgärd 804 och två åtgärd 801. Åtgärden innefattar tillämpas för ortodontisk behandling för att sluta luckan. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod. Tandvårdersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940/941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
941	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar tillämpas för ortodontisk behandling för att sluta luckan. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod. Tandvårdersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940/941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
943	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
944	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
990	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		

Språklig översyn av föreskriften och dess bilagor

Genomgång av vilka uttryck som ska användas för att få en mer enhetlig föreskrift.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Föreskriften för statligt tandvårdsstöd har ändrats varje år sedan 2008. Efter åtta omtryck och ett ändringstryck uppvisar föreskriften ett icke enhetligt språkbruk. Samma uttryck kan användas med delvis olika betydelse. Olika uttryck har använts såsom synonymer. Detta är olyckligt i en föreskrift, som ska kunna tydas såväl av behandlare i sin vardag, av Försäkringskassans personal och även av en domstol. De begrepp som används ska även vara enkla att förstå, i den mån det är möjligt eftersom språkbruket till stor del är odontologiskt. En genomlysning av språket i hela föreskriften har därför inletts under år 2016.

Exempel:

Innefattar - Ordet har använts med delvis olika innebörd. I åtgärd 101 används begreppet för att förklara vad som inryms i en basundersökning, oavsett om samtliga moment utförs i det enskilda fallet. I åtgärd 301 används begreppet i betydelsen att åtgärden kan tillämpas vid ett stort antal olika behandlingar, men bara en av behandlingarna behöver utföras. I åtgärd 404 används begreppet i betydelsen att åtgärden endast kan tillämpas om operationen sker med *lambå*.

För att det tydligare ska framgå vad som avses bör begrepp istället användas enligt följande:

- Åtgärden *tillämpas för* en behandling. Bör användas när en åtgärd kan användas för flera olika behandlingar, men det räcker att en behandling utförs. Alternativt att endast en behandling omnämns som är den som ska utföras för att ersättning ska lämnas.
- Åtgärden *är endast ersättningsberättigande* för en behandling. Bör användas när behandlingen måste innehålla ett eller flera moment/material för att vara ersättningsberättigande, innehåller därvid en form av begränsning. Exempel: *Åtgärden är endast ersättningsberättigande för lambåoperation.*
- I åtgärden *ingår*, för vissa moment, material eller annat om de behövs för att utföra behandlingen. Att ett moment ingår i åtgärden behöver inte innebära att det måste utföras. Exempelvis ingår kariesdiagnostik i basundersökning, åtgärd 101, men om patienten är tandlös så utförs inte denna. Uttrycket kan även användas som ett förtydligande om att det inte är möjligt att ta en annan åtgärd för vissa moment, eftersom dessa redan ingår i befintlig åtgärd.

Arbetet med att språkligt se över föreskriften är ännu inte slutfört, men inför denna remittering föreslås viss justering av föreskriftens språkbruk. Arbetet kommer att fortsätta och andra språkliga ändringar remitteras kommande år.

Föreslagen ändring:

Uttrycket *Åtgärden innefattar* tas genomgående bort ur föreskriftens bilaga 2 och ersätts med *I åtgärden ingår...*, *Åtgärden tillämpas för/vid ...* eller *Åtgärden är endast ersättningsberättigande för...* beroende på dess innebörd i det enskilda fallet.

Begreppet *avser* byts ut i föreskriften mot *ingår*, *tillämpas för/vid*.

Begreppet *omfattar* ändras till *ingår*. Undantag gäller när tid anges, såsom i åtgärd 205 där ordet kvarstår.

Formuleringen *åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd x, y z eller ytterligare åtgärd x* ändras genom att upprepningen av ordet *åtgärd* stryks.

Språklig ändring föreslås generellt i samtliga inledningstexter till åtgärdsrader.

Begreppen *lambåoperation* och *operation med lambå* används synonymt i åtgärderna men ändras så att de uttrycks på samma sätt. *Uppfällning av lambå* inför parodontal infektionsbehandling och *friläggning med lambå* har en delvis annan innebörd och får kvarstå tills vidare.

För att förtydliga i bilaga 3 att det är allmänna råd som presenteras så inleds varje rubrik med texten "*Allmänna råd om...*".

Där saklig ändring i föreskriften ändå föreslås i denna remiss, ändras även språkbruket vid behov.

Språklig ändring föreslås i följande tillstånd: 5905, 5907, 5908, 5909, 5910, 5911, 5912, 5913.

Språklig ändring föreslås i följande åtgärd: 101, 111, 112, 115, 116, 121- 123, 126, 141, 161-164, 201, 204, 205, 301-303, 311, 313, 314, 321, 322, 341-343, 362, 403-405, 407, 420-432, 435, 436, 441-447, 480, 521, 541, 542, 601-604, 606, 607, 707, 708, 800-803, 806-809, 815, 822-825, 827-829, 831-837, 839, 845-848, 850, 852, 854, 858, 861-863, 865, 871-873, 877, 880-884, 888, 925, 926, 928, 929.

Konsekvenser:

Patient:

Inga konsekvenser för patienten.

Behandlare och företag:

Risken för missförstånd minskar genom ett tydligare språkbruk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Inga ekonomiska konsekvenser.

IT-stöd:

Medför ingen programmering, i något fall behövs textredigering av åtgärdsrubrik.

101	<p>Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare I Åtgärden innefattar – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslmhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande undersökning eller utredning, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – riskbedömning, – hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
201	<p>Information eller instruktion vid risk för munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden innefattar tillämpas för – information till patienten om orsakssamband i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, tandslitage eller käkfunktionsstörning, eller – utförlig instruktion gällande egenvård. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111 eller 112 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
342	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, större mer omfattande Åtgärden innefattar tillämpas för omfattande behandling av periimplantit vid flera implantat eller deputation/mechanisk infektionsbehandling vid parodontala problem, när det finns ett flertal fördjupade tandköttsfickor eller furkationsinvolveringar. I Åtgärden innefattar i förekommande fall även polering eller behandling med fluor efter deputation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
404	<p>Kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad, per operationstillfälle Åtgärden innefattar är endast ersättningsberättigande för lambåoperation med lambå. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 427, 428, 430, 431 eller 432 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 405, 407, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 420–426, 542 eller med utbytesåtgärd 925 eller 928, för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>
801	<p>Permanent tandstöd krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera kronor, eller bröstödkrona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle. Åtgärden tillämpas även för konstruktion bestående av en krona och hängande led. Åtgärden avser både separata kronor och bröstöd. I Åtgärden innefattar laboratoriefremställd krona eller onlay. Åtgärden innefattar även krona eller onlay som är laboratoriefremställda eller framställda med CAD/CAM-teknik. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>

Övergångsregler

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

För de flesta ändringsförslag finns inget behov av övergångsregler utan de nya föreskrifterna träder i kraft den 15 januari 2018. De regler tillämpas som är gällande när utförd åtgärd slutförs.

En tandreglering kan fortgå i mer än två års tid och är relativt kostsam. Det finns därför behov av övergångsregler i de fall där regelverket ändras och patienter som enligt gällande föreskrifter har möjlighet att få tandvårdsstöd, men där ändringsförslag medför att patienten ej längre får tillgång till tandvårdsstöd. Om förutsättningarna ändras under pågående behandling bör övergångsregler finnas så att behandlingen kan fortgå enligt kostnadsförslag.

Översynen över alla tandregleringstillstånd har medfört förtydliganden vilket klargör tillståndens tillämpning. För tillstånd 5913, 5914 medför ändringsförslagen totalt sett en möjlighet till fler behandlingar inom tandvårdsstödet. Dock finns risk att några patienter plötsligt hamnar utanför tandvårdsstödet när kriterierna förtydligas.

Föreslagen ändring:

Övergångsregler föreslås för tillstånd 5913 och 5914 samt för utbytesåtgärd 940 och 941. Föreslagen formulering avseende tillstånd 5913, 5914 är skriven med hänsyn till att patienter ska få slutföra sin behandling med tandvårdsstöd enligt tidigare lydelse. Detta samtidigt som patienter med föreslagna ändringar av tillstånden direkt ska kunna dra fördel av de lägre ställda kriterierna för tandvårdsstöd.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten som igångsatt en tandregleringsbehandling får möjlighet att slutföra denna med tandvårdsstöd.

Behandlare och företag:

Behandlarna kan slutföra påbörjad tandregleringsbehandling enligt kostnadsförslag.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Berör ytterst få patienter, vilket får marginella kostnader för tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Förslaget medför ingen programmering.

Förslag:

Äldre föreskrifter får tillämpas för behandlingar inom tillstånd 5913 eller 5914 som påbörjats före ikraftträdandet, dock längst till och med 14 januari 2021.

För behandlingar med utbytesåtgärd 940 eller 941 som påbörjats mellan den 15 januari 2017 och 14 januari 2018 gäller äldre lydelse avseende regel E.15, dock längst till och med 14 januari 2021.

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer XXXXXXXXXXHSLF
Utgivare: Rättschef Pär Ödman, Socialstyrelsen

Föreskrifter om ändring i Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd;

**HSLF-FS
2017:X**

Utkom från trycket
den XX juni 2017
Omtryck

beslutade den X juni 2017.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket föreskriver med stöd av 2, 5 och 22 §§ förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd i fråga om Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd¹

dels att 4, 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att bilaga 1–3 till föreskrifterna ska ha följande lydelse, och beslutar om följande allmänna råd.

Föreskrifterna och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Inledande bestämmelse

1 § I denna föreskrift ges kompletterande bestämmelser till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

De ord och benämningar som används i föreskrifterna har samma betydelse som i lagen.

Ersättningsberättigande tandvård och referenspriser

2 § Behandlaren fastställer vilka tillstånd som föreligger för att sedan avgöra vilka tandvårdsåtgärder som kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna. Av bilaga 1 till föreskrifterna (Ersättningsregler) framgår samtliga tillstånd inom det statliga tandvårdsstödet.

Av bilaga 2 till föreskrifterna (Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser angivna i kronor) framgår vad som ingår

¹ Senaste omtryck HSLF-FS 2016:49.

i respektive ersättningsberättigande tandvårdsåtgärd samt referenspriser för åtgärden. Referenspris för specialisttandvård kan ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning i enlighet med 5 §.

Av bilaga 3 till föreskrifterna framgår allmänna råd till vissa tillstånd och åtgärder i bilaga 1 och 2. (TLVFS 2014:6).

Allmänna råd

Nytt tillstånd kan behöva fastställas efter att en behandling utförts. Till exempel när en tand med sjukdom har avlägsnats uppkommer ett nytt tillstånd för tandlöshet.

Ursprungliga tillstånd kvarstår såvida inte definitiva åtgärder slutförts. Temporära fyllningar/kronor/broar eller temporära proteser kan utföras utan att ursprungligt tillstånd ändras. Dokumentation bör ske innan behandling påbörjas. Temporära behandlingar kan till exempel behövas om:

- förbehandling med expektansperiod behövs, eller
- en patient behöver remitteras till annan behandlare och under väntetiden behöver viss behandling.

Nytt tillstånd kan även behöva fastställas

- efter trepanation när tandsubstans förlorats eller en skada i permanent tandstödd konstruktion uppkommit, eller
- vid behandling av symtomgivande sprickbildning i tand när en omfattande förlust av tandsubstans uppkommit.

(TLVFS 2014:6)

Tandvårdsersättning

3 § När patientens sammanlagda kostnader för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder, beräknade enligt 2 kap. 4 § andra stycket lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, under en ersättningsperiod överstiger 3 000 kronor lämnas tandvårdsersättning med

- 50 procent av den del av kostnaderna som överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor, och
- 85 procent av den del som överstiger 15 000 kronor.

Definitioner

4 §²

Infraocklusion

Med infraocklusion avses en tand som efter förväntat avslutat tandframbrott har en tuggyta som är lägre än omgivande tänder i känen

beroende på hindrad eller ofullständig eruption (tandframbrott) eller ankylos (sammanväxt mellan tandrot och käkben).

Om en hel sida saknar kontakt (beroende på annat skäl än ofullständig eruption) betraktas detta inte som infraokklusion utan som ett lateralt öppet bett. (TLVFS 2009:1).

Partiellt erupterad tand

En partiellt erupterad/semiretinerad (delvis frambruten) tand bedöms som tandlöshet när tillstånd ska fastställas, om tanden inte kan användas till att fästa en konstruktion på. (TLVFS 2009:1).

Ny tandposition

Ny tandposition föreligger för en tand när den har ersatt en annan tands plats i tandbågen med minst hälften av den ersatta tandens bredd. (TLVFS 2009:1).

Kvadrant

En kvadrant avser tandposition 1 till 8 på samma sida och i samma käke. (HSLF-FS 2016:49).

Påbörjad åtgärd

En åtgärd är påbörjad för

- rotbehandling när trepanation skett,
- fyllningsterapi när preparation av kavitet skett,
- tandstödd protetik när preparation för protetisk konstruktion påbörjats,
- avtagbar protetik när definitivavtryck tagits,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när avtryck tagits,
- implantatkirurgi, antingen när ett implantat installerats eller när benaugmentation utförts,
- implantatprotetik när definitivavtryck tagits, eller
- tandreglering när apparatur utlämnats.

Implantatbehandling är påbörjad när implantatkirurgi påbörjats. (HSLF-FS 2016:49).

Slutförd åtgärd

En åtgärd är slutförd för

- rotbehandling när rotfyllningen är utförd,
- fyllningsterapi när fyllningen är utförd,
- tandstödd protetik när konstruktionen är utlämnad,
- avtagbar protetik när protesen är utlämnad,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad,

HSLF-FS 2017:X

- implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade,
- implantatprotetik när konstruktionen eller komponenten är utlämnad, eller
- tandreglering när apparatur är avlägsnad och retention är inledd.

Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad.

Om det finns särskilda skäl får, vid tandstöd protetik, avtagbar protetik och implantatprotetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad. (TLVFS 2014:6).

Allmänna råd

Slutförd åtgärd är inte alltid detsamma som avslutad behandling inom åtgärden. Till exempel är åtgärd för protes slutförd och rapporteras när protesen är utlämnad. Behandling som ingår i åtgärd för protes innefattar även efterkontroll och justering upp till tre månader.

Att en protetisk konstruktion är utlämnad bör innebära att patienten fått den i munnen för användning.

Särskilda skäl för annan tidpunkt för slutförd protetisk konstruktion kan till exempel vara då ytterligare protetisk konstruktion ska utföras vilken måste inpassas till den utlämnade konstruktionen. I detta fall bör ersättning lämnas när nästa konstruktion inpassats. (TLVFS 2009:6).

Utbytesåtgärd

Utbytesåtgärd används när patienten väljer en annan behandling än den som är ersättningsberättigande för aktuellt tillstånd, i det fall utbytesåtgärd finns föreskriven för tillståndet. För en sådan annan behandling lämnas ersättning motsvarande en ersättningsberättigande behandling inom aktuellt tillstånd. För att rapportera utbytt behandling används utbytesåtgärder.

Utbytesåtgärdernas referenspriser motsvarar referenspriset för den ersättningsberättigande behandlingen. Hur tandvårdsersättning för utbytesåtgärd beräknas framgår av regel D.4, E.4 och E.14. (HSLF-FS 2017:X).

Referenspris för specialisttandvård

5 § Referenspris för specialisttandvård kan endast ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning, under förutsättning att

- en patient remitterats av en behandlare inom tandvård eller övrig hälso- och sjukvård till tandläkare med bevis om specialistkompetens, och
- tandvårdsåtgärderna utförs av denne inom dennes specialistområde.

Om det finns särskilda skäl får referenspris för specialisttandvård ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning vid ytterligare behandling inom specialistområdet utöver vad som anges i remissen.

Behandling som en patient remitterats för är slutförd när slutligt remissvar har skickats.

När den behandling som en patient remitterats för är slutförd, får inte referenspris för specialisttandvård ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning, för eventuella ytterligare tandvårdsåtgärder som tandläkaren med bevis om specialistkompetens utför på patienten. (TLVFS 2012:2).

Allmänna råd

Särskilda skäl för när referenspris för specialisttandvård kan ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning vid ytterligare ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder inom specialistområdet utöver vad som anges i remissen, kan vara när tandvårdsåtgärder behöver utföras som ett led i eller som en förutsättning för den remitterade behandlingen. (TLVFS 2012:2).

Särskilt tandvårdsbidrag

6 §³ Patienter som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa har, i enlighet med 2 kap. 1 a § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, rätt till särskilt tandvårdsbidrag som får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder.

De sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kan berättiga till särskilt tandvårdsbidrag anges i 4 a § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskriver om dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar samt om de underlag som ska styrka sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder:

- 101, 103, 111, 112, 113, 114, 161, 162,

³ Senaste lydelse HSLF-FS 2016:49.

- 201, 204, 205, 206, *207, 208, 209* och
- 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342, 343. (*HSLF-FS 2017:X*).

Övergångsbestämmelser

Denna författning⁴ träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna författning⁵ träder i kraft den 1 juli 2009.

Denna författning⁶ träder i kraft den 1 januari 2010.

Denna författning⁷ träder i kraft den 1 juli 2010.

Denna författning⁸ träder i kraft den 1 september 2011.

Denna författning⁹ träder i kraft den 1 januari 2013.

Denna författning¹⁰ träder i kraft den 1 september 2013.

Denna författning¹¹ träder i kraft den 1 september 2014.

Denna författning¹² träder i kraft den 15 januari 2016.

Denna författning¹³ träder i kraft den 15 januari 2017.

1. Denna författning¹⁴ träder i kraft den 15 januari 2018.

2. Äldre föreskrifter får tillämpas för behandlingar inom tillstånd 5913 eller 5914 som påbörjats före ikraftträdandet, dock längst till och med 14 januari 2021.

3. För behandlingar med utbytesåtgärd 940 eller 941 som påbörjats mellan den 15 januari 2017 och 14 januari 2018 gäller äldre lydelse avseende regel E.15, dock längst till och med 14 januari 2021.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

STAFFAN BENGTTSSON

Leif Lundquist

⁴ TLVFS 2008:1.

⁵ TLVFS 2009:1.

⁶ TLVFS 2009:6.

⁷ TLVFS 2010:2.

⁸ TLVFS 2011:2.

⁹ TLVFS 2012:2.

¹⁰ TLVFS 2013:2.

¹¹ TLVFS 2014:6.

¹² TLVFS 2015:1.

¹³ HSLF-FS 2016:49

¹⁴ HSLF-FS 2017:X

Bilaga 1 Ersättningsregler

För ersättningsreglerna används följande huvudrubriker:

- A. Undersökningar och utredningar
- B. Hälsofrämjande insatser
- C. Behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd
- D. Reparativ vård
- E. Rehabiliterande och habiliterande vård

A. Undersökningar och utredningar

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
1001	Basundersökning.	För åtgärd 103 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <i>För åtgärd 123 och 124 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</i>	101, 103, 111, 112, 114, 121, 122, 123, 124, 141, 161
1301	<i>Behov av mindre omfattande undersökning.</i>	För åtgärd 103 och 113 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <i>För åtgärd 124 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</i>	103, 113, 114, 115, 121, 122, 124, 141, 161, 162, 163, 164
1302	<i>Behov av omfattande undersökning eller utredning.</i>	För åtgärd 107 <i>och</i> 108 ska skäl till undersökning och undersökningsfynd noteras i patientjournalen. <i>För åtgärd 123–126 och 131–134 ska skäl för röntgenundersökning noteras i patientjournalen.</i>	107, 108, 114, 115, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163, 164

B. Hälsofrämjande insatser

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
2021	Förhöjd risk för karies.	B.1	161, 162, 201, 204, 205, 206, 362
<i>2031</i>	<i>Tandsten på tänder eller implantat.</i>	–	<i>207, 208, 209, 362</i>
2041	Förhöjd risk för parodontit.	B.1	201
2051	Förhöjd risk för periimplantit.	B.1	201
2061	Förhöjd risk för bettdysfunktion/käkfunktionsstörning.	B.1	201, 362, 601, 602, 604, 606
2071	Förhöjd risk för erosion, abrasion eller attrition.	B.1	201, 204, 205, 206, 362

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

För hälsofrämjande insatser gäller, i den mån det anges i villkoren för respektive tillstånd, följande regel för ersättning. (TLVFS 2015:1).

B.1 Dokumentation

Riskbedömning, som anger att förhöjd risk föreligger, ska dokumenteras. (TLVFS 2014:6).

C. Behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3021	Initialkaries.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 201, 204, 205, 206, 311, 312, 313, 314, 321, 362
3022	Illning, känslig tandhals.	–	301, 362
3041	Gingivit.	–	162, 209, 301, 302, 311, 312, 341, 362, 480
3042	Mukositis vid implantat.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	162, 209, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 362, 480, 880, 882
3043	Parodontit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan. Åtgärd 446 är ersättningsberättigande vid djup bedefekt och furkationsinvolvering. Vid lokal mjukvävnadsretraktion är åtgärd 446 endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein. Åtgärd 447 är endast ersättningsberättigande vid djup bedefekt. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 401, 402, 403, 404, 407, 441, 442, 444, 446, 447, 448, 480
3044	Periimplantit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 405, 429, 435, 436, 441, 443, 445, 480, 880, 882
3045	Perikoronit.	–	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3046	Andra sjukdomar <i>eller</i> tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Åtgärd 446 är endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. <i>Tillstånd 3046 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</i> Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 164, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882
3051	Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna.	C.1	163, 164, 301, 302, 303, <i>304</i> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <i>520</i> , 521, 522, 523, 541, 542
3061	Luxation av tand vid trauma.	–	301, 302, 303, <i>304</i> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3062	Gingival påbitning.	–	301, 302, 362, 601, 602, 604
3063	Rotfraktur, tvär.	C.1	301, 302, 303, <i>304</i> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <i>520</i> , 521, 522, 523,
3064	Rotfraktur, längs.	–	301, 302, 303, <i>304</i> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480
3065	Kron-rotfraktur.	C.1	301, 302, 303, <i>304</i> , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, <i>520</i> , 521, 522, 523,
3071	Afte inklusive traumatiskt sår.	–	301, 302, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 831
3072	Protesstomatit.	–	301, 302, 303, 831, 833
3073	Proteskavsår.	–	301, 831
3111	<i>Andra besvär eller inflammationer i spottkörtlar, munslimhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader.</i>	<i>Tillstånd 3111 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</i>	162, 163, 164, 301, 302, 303, 362, 404, 405, 407, 480
3121	Retinerad tand.	–	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3122	Övertalig tand.	–	362, 404, 405, 406, 480
3151	Elongerad tand.	–	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
<i>3152</i>	<i>Traumatiserande ocklusion.</i>	–	<i>301, 362</i>
3161	Käkfunktionsstörning.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan. <i>Tillstånd 3161 kan inte tillämpas när det finns ett specifikt tillstånd för sjukdomen eller skadan inom tandvårdsstödet.</i>	301, 302, 303, <i>304</i> , 311, 312, 313, 314, 362, 601, 602, 603, 604, 606

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3162	Instabil ocklusion – vid käkledssmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i ocklusion samt med smärta från käksystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käksystemet.	Behandling med ocklusionskorrigerande är ersättningsberättigande när det krävs för att åtgärda instabil ocklusion – vid käkledssmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i ocklusion samt med smärta från käksystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käksystemet. I patientjournalen ska patientens symtom beskrivas samt varför behandling måste utföras. Ocklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Om detta inte är möjligt ska ocklusionsavvikelsen beskrivas i patientjournalen tillsammans med orsaken till varför annan dokumentation inte kan utföras. Otillräckligt antal tandpar i ocklusion Otillräckligt antal tandpar i ocklusion föreligger när det – på aktuell sida saknas ocklusion mellan det sista tandparet, eller – vid frontalt öppna bett endast finns ocklusionskontakt mellan de två mest distala tandparen eller färre.	607, 846, 848

För behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd gäller, i den mån det anges i villkoren för respektive tillstånd, följande regel för ersättning.

C.1 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder 501–504, 522–523, 541–542 är inte ersättningsberättigande för tand i position 8. (TLVFS 2015:1).

D. Reparativ vård

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4001	Kavitet i tand på grund av primärkaries.	D.2, D.4, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4002	Omfattande kavitet i tand på grund av primärkaries.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4011	Kavitet i tand på grund av sekundärkaries.	D.2, D.4, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4012	Omfattande kavitet i tand på grund av sekundärkaries.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	161, 162, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4071	Tandslitage på grund av erosion, abrasion eller attrition.	D.2, D.4, För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	205, 206, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707	921, 922
4072	Omfattande tandslitage på grund av abrasion eller attrition in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	205, 206, 301, 302, 303, 304, 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4073	Omfattande tandslitage på grund av erosion in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras, samt – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan.	204, 205, 206, 301, 302, 303, 304 , 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4074	Kavitet i tand på grund av extern resorption.	D.4	362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4075	Infraokklusion.	D.4	362, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4076	Infraokklusion där minst en tredjedel av kronhöjden är under ocklusionsplanet.	D.1, D.4, D.5, D.6 Krona är ersättningsberättigande för tand i position 1–7.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4077	Mineraliseringsstörning med defekt av ringa omfattning.	D.4 Ersättningsberättigande endast för tand i position 3–3.	362, 701, 702, 703, 707, 708	921
4078	Extremt missfärgad tand.	D.1, D.5, D.6 Ersättningsberättigande endast för missfärgad tandsubstans på nonvital tand i position 3–3 i överkäken. Missfärgningen ska omfatta minst en tredjedel av tandkronans buckalyta och ska vara mörkare än mörkaste färg på en Vita-skala (Lumin® Vacuum-Farbskala, Vita Zahnfabrik, H. Rauter GmbH & Co., Bad Säckingen, Tyskland) samt avvika jämfört med omgivande tänder.	362, 800, 801, 802, 803	–
4079	Symtomgivande sprickbildning i tand.	D.2, D.4	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4080	Fraktur eller förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.2, D.4 D.7	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4081	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, 304 , 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520 , 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4471	Bristande kontaktpunkt mellan två tänder.	D.4 Ersättningsberättigande endast för tandposition 4–8. Minst en av de approximala tandytorna ska ha en fyllning.	341, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 704, 705, 706, 707, 708	922
4771	Fraktur eller förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.4, D.7	301, 302, 303, 304, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4772	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, 304, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 520, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	921, 922
4881	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>			
4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1–7 när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, 304, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, 800, 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, 812, 815	921, 922
4883	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Långtidstemporär krona är ersättningsberättigande vid omfattande defekt när utvärdering av behandling av karies eller parodontit, rotbehandling eller behandling av käkfunktionsstörning behöver göras under minst sex månader på grund av att prognosen är osäker för den permanenta behandlingen.	362, 802, 803, 809	–
4884	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand – hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter, eller – för tand med tveksam prognos.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Semipermanent eller långtidstemporär krona är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras – för patient när hälsotillståndet förhindrar att hela tandvårdsbehovet kan tillgodoses, eller – för aktuell tand med tveksam prognos.	362, 802, 803, 807, 809	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

För reparativ vård gäller, i den mån det anges i villkoren för respektive tillstånd, följande regler för ersättning. (TLVFS 2015:1).

För fastställande av tillstånd se 2 § med tillhörande allmänna råd.

D.1 Dokumentation

Innan behandling påbörjas med åtgärd 800–808 ska aktuellt tillstånd dokumenteras. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. Om dokumentation enligt ovan inte är möjlig innan behandling påbörjas ska den ske så snart det är möjligt. (TLVFS 2014:6).

D.2 Undantag rotbehandlingsåtgärder¹⁵

Rotbehandlingsåtgärder 501–504, 522–523 är inte ersättningsberättigande för tand i position 8. (HLSF-FS 2017:X).

D.3 Kronregel

Krona, åtgärd 800–803, är ersättningsberättigande vid kavitet, fraktur, förlust av tandsubstans, förlust av fyllningsmaterial eller tandslitage, som är omfattande, för tand i position 1–7.

Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans eller omfattande förlust av fyllningsmaterial innebär att

- kaviteten, frakturen, förlusten av tandsubstans eller förlusten av fyllningsmaterial omfattar minst fyra av fem ytor på premolar eller molar, eller tre av fyra ytor på framtand eller hörntand samt inbegriper incisalskåret, eller
- två tredjedelar av tandkronans volym är förlorad.

Vid beräkningen inbegrips även ytor som har ersatts av fyllningsmaterial.

Omfattande kavitet vid sekundärkaries vid en ersättningsberättigande befintlig krona innebär i stället att

- kariesangreppet inte kan åtgärdas utan att kronan avlägsnas, eller
- underliggande tandsubstans försvagats så mycket att kronan inte är långsiktigt hållbar.

Orsaken till varför en befintlig krona inte kan behållas ska dokumenteras i patientjournalen.

Omfattande kavitet vid rotkaries innebär i stället att minst tre av fyra rotytor omfattas. I beräkningen inbegrips även rotytor som tidigare har ersatts med fyllningsmaterial.

Omfattande tandslitage vid abrasion eller attrition innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buckal- eller lingualytan.

Omfattande tandslitage vid erosion innebär att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buckal-, lingual- eller ocklusalytan. (TLVFS 2014:6).

¹⁵ Senaste lydelse HSLF-FS 2016:49. Ändringen innebär att åtgärd 541–542 tas bort ur regeln.

D.4 Utbytesåtgärd krona¹⁶

Om patienten väljer en behandling i form av en krona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) och regel D.3 inte är tillämplig, används utbytesåtgärd 921 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller utbytesåtgärd 922 om behandlingen avser en premolar eller en molar.

Tandvårdsersättning beräknas motsvarande åtgärd 703 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller motsvarande åtgärd 706 om behandlingen avser en molar eller premolar. Tandvårdsersättning beräknas dock på det lägsta av följande belopp

– *referenspriset för utförd utbytesåtgärd 921 eller 922, vilket motsvarar* referenspriset för den ersättningsberättigande åtgärden (703 för fram- eller hörntand, 706 för molar eller premolar), eller

– vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd 921 eller 922. (HSLF-FS 2017:X).

D.5 Tandstöd protetik, utförd inom reparativ vård, som görs om

Inom två år efter slutförande av

– åtgärd 800, 801 eller 815 är åtgärd 800, 801, 811 eller 815 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,

– åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802 eller 803 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,

– åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,

– åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,

– åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921 eller 922 för samma tandposition,

– åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926 eller 940 för bredvidliggande tandposition, eller

– åtgärd 800 eller 801 på båda tänderna som utbytesåtgärder beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 929, 940 eller 941 för aktuell tandposition. (HSLF-FS 2016:49).

D.6 Undantag från D.5

Efter förhandsprövning är åtgärd 800, 801, 802, 803, 806, 808, 811 eller 815 ersättningsberättigande eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925 eller 926 inom två år från det att åtgärd 800, 801, 802, 803, 806, 808 eller 815 slutförts om

– patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,

– konstruktionen på ingående tand utsatts för yttre våld, eller

– konstruktionen på ingående tand behöver göras om på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser.

Vad som anges i första stycket ska i motsvarande mån gälla även när en tand som använts för beräkning av ersättning vid utbytesåtgärd behöver behandlas. (TLVFS 2015:1).

¹⁶ Senaste lydelse TLVFS 2014:6.

D.7 Reparativa åtgärder, krona eller utbytesåtgärder vid karies, fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial

Vid karies, fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial är reparativa åtgärder, 701–708, eller krona, åtgärd 800–803, ersättningsberättigande, eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921–922 endast vid

- dentinkariesangrepp som måste åtgärdas, eller
- fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial av sådan omfattning att skadan måste åtgärdas med reparation. (*TLVFS 2014:6*).

Remiss

E. Rehabiliterande och habiliterande vård

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5001	Helt tandlös underkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 827, 829, 858, 865, 871, 874, 878	–
5002	Helt tandlös överkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 828, 829, 858, 861, 862, 863, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 878	–
5005	Partiell tandlöshet, oavsett antal tänder, <i>som</i> ska åtgärdas med avtagbar protes.	E.0, E.5, E.8, E.9, E.11 Urtagkrona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) är ersättningsberättigande när den behövs för att – delprotesen ska retineras, – stötdanden ska klara belastningen, eller – delprotesen ska få en gynnsam insättnings- och uttagsriktning. Urtagkrona är <i>endast</i> ersättningsberättigande i kombination med avtagbar protes. Förutom dokumentation enligt E.0 ska dokumentation av att behandling med urtagkrona är nödvändig ske med foto, modell eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.	362, 800, 801, 802, 803, 806, 808, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 835	–
5006	<i>Lucka med en eller flera tänder utan krondel där rötterna ska behållas och luckan tillfälligt åtgärdas med avtagbar protes.</i>	<i>E.0</i>	<i>362, 822, 823</i>	–
5010	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 6–8 saknas.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Vid implantatstött protetik är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande.	362, 420 (högst en), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 850 eller 852 (högst en totalt), 858 (högst en)	–
5011	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 5–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid behandling med tandstött bro är högst två stöd och ett hängande led ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik inom position 6–6 är högst två implantat ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 858 (högst två)	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5012	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 4–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid behandling med tandstödd bro är högst två stöd och ett hängande led ersättningsberättigande. Vid implantatstödd protetik inom position 6–6 är högst två implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5013	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 3–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstödd protetik inom position 6–6 är högst tre implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst tre), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst tre totalt), 853 (högst två), 858 (högst tre)	–
5014	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 2–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstödd protetik inom position 6–6 är högst tre implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst tre), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst tre totalt), 853 (högst tre), 858 (högst tre)	–
5015	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Implantatstödd protetik är ersättningsberättigande för saknade tänder inom position 6–6 enligt följande. – När tre eller färre bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst två implantat ersättningsberättigande. – När fyra eller fem bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst tre implantat ersättningsberättigande. – När sex bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fyra implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst fyra enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804, (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fyra totalt enligt villkor), 853 (högst tre), 858 (högst fyra)	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5016	Frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1 och bakåt saknas samt tandlöshet som går över på motstående sida.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Implantatstödd protetik är ersättningsberättigande för saknade tänder inom position 6–6 enligt följande. – När tre eller färre bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst två implantat ersättningsberättigande. – När fyra eller fem bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst tre implantat ersättningsberättigande. – När sex eller sju bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fyra implantat ersättningsberättigande. – När åtta eller nio bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fem implantat i överkäken eller fyra implantat i underkäken ersättningsberättigande. – När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst sex enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fem totalt enligt villkor), 853 (högst fem), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–
5020	Tandlöst område inom tandposition 6–6 med – otillräcklig benvolym för implantatinstallation, eller – bedefekt som hindrar hygienisk utformning av protetisk konstruktion.	E.5, E.6, E.7, E.9 Dokumentation av det tandlösa området ska ske med foto eller modell om det inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. Dessutom ska skälen för att benuppbbyggnad är nödvändig beskrivas i patientjournalen. Åtgärd 427 är endast ersättningsberättigande inför implantatinstallation vid annat tillfälle. Åtgärd 428 och 431 är endast ersättningsberättigande för sinuslyft med buckal entré eller onlayteknik. Åtgärd 430 är endast ersättningsberättigande inför implantatinstallation vid annat tillfälle eller för operation med sinuslyft med buckal entré vid samtidig implantatoperation. Åtgärd 432 är endast ersättningsberättigande vid samtidig implantatoperation, för sinuslyft med buckal entré eller täckning av buckala eller linguala fenestrationer. Dokumentation av buckala eller linguala fenestrationer ska ske med foto.	362, 427, 428, 430, 431, 432, 480	–
5031	Entandslucka inom position 6–6.	E.0, E.2, E.3, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 <i>Vid tandstödd protetik är högst ett brostöd på var sida om tandluckan, eller högst två brostöd i följd på ena sidan om tandluckan, ersättningsberättigande.</i> Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation av molar i tandposition 6 eller 5. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 805 (högst två)	925, 926, 928, 929, 940, 941

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5033	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6–6.	<p>E.0, E.2, E.3, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13</p> <p><i>Vid tandstödd protetik är högst ett brostöd på var sida om tandluckan, eller högst två brostöd i följd på ena sidan om tandluckan, ersättningsberättigande.</i></p> <p>Vid tandstödd protetik med tandlöshet i position 6 och 7 kan bron utsträckas till position 8.</p> <p>Vid tvåtandslucka i position 6–7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande.</p> <p>Åtgärd 853 är endast ersättningsberättigande inom tandposition 2–2.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst två), 805 (högst två), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5034	Tretandslucka.	<p>E.0, E.2, E.3, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13</p> <p>Vid tandstödd protetik är högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande.</p> <p>Vid implantatstödd protetik inom position 6–6 är högst två implantat ersättningsberättigande.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst tre), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5035	Fyra- eller flertandslucka.	<p>E.0, E.2, E.3, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13</p> <p>Vid tandstödd protetik är högst fyra hängande led och högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande.</p> <p>Implantatstödd protetik är ersättningsberättigande för saknade tänder inom position 6–6 enligt följande.</p> <ul style="list-style-type: none"> – När tre eller färre bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst två implantat ersättningsberättigande. – När fyra eller fem bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst tre implantat ersättningsberättigande, – När sex eller sju bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fyra implantat ersättningsberättigande. – När åtta eller nio bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är högst fem implantat i överkäken eller fyra implantat i underkäken ersättningsberättigande. – När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande. <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 420 (högst sex enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst fyra), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fem totalt enligt villkor), 853 (högst fem), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5036	Entandslucka inom position 6–6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, <i>E.3</i> , E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Bron kan utsträckas <i>till två stöd på</i> aktuell sida om brostöder <i>inte</i> bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen. Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation av molar i tandposition 6 eller 5. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929
5037	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 6–6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, <i>E.3</i> , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, <i>E.13</i> Bron kan utsträckas <i>till två stöd på</i> aktuell sida om brostöder <i>inte</i> bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida beskrivas i patientjournalen. Vid tvåtandslucka i position 6–7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Åtgärd 853 är endast ersättningsberättigande inom tandposition 2–2. <i>Kopplad konstruktion är inte ersättningsberättigande mellan bräckligt ändstöd och implantat.</i> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), 850 eller 852 (högst två totalt), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5041	Ofullständig rotfyllning.	E.0 <i>Åtgärd för rotbehandling eller apikalkirurgi är endast ersättningsberättigande om tanden ska bli föremål för reparations- eller rehabiliteringsåtgärd inom tandvårdsstödet.</i>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523, 541, 542	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5042	Förändringar i vertikal käkrelation eller omfattande abrasion, attrition eller erosion av flera tänder när skäl föreligger för att förändra betthöjd eller ocklusionsplan genom preprotetisk eller annan förberedande bett-anpassning.	E.0 Skena eller bettspärrplåt är ersättningsberättigande vid vertikal utrymmesbrist eller instabil okklusion. När betthöjdsförändring behöver utföras är långtidstemporär krona eller bro ersättningsberättigande – för tänder med omfattande abrasion, attrition eller erosion när kronterapi är ersättningsberättigande enligt tillstånd 4072 eller 4073, eller – för tänder eller implantat när tillstånd 5071 eller 5072 föreligger. Förutom dokumentation enligt E.0 ska behovet av att förändra betthöjd eller ocklusionsplan beskrivas i patient-journalen.	362, 809, 846, 847, 848, 856, 857, 858	–
5043	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5044	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5045	Partiell tandlöshet inom tandposition 6–6 när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.	E.0, E.5, E.9 Långtidstemporär bro är ersättningsberättigande vid partiell tandlöshet när utvärdering av behandling av karies, parodontal behandling, rotbehandling eller behandling av käkfunktionsstörning behöver göras under minst sex månader på grund av att prognosen är osäker för den permanenta behandlingen. Långtidstemporära kronor och hängande led är endast ersättningsberättigande med samma antal kronor och hängande led som är ersättningsberättigande inom motsvarande tillstånd för tandlöshet.	362, 802, 803, 809	–
5046	Partiell tandlöshet inom tandposition 6–6 – hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter, eller – i bett med tveksam prognos.	E.0, E.5, E.9 Semipermanent eller långtidstemporär bro är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras – för patient när hälsotillståndet förhindrar utförande av permanent konstruktion, eller – i bett med tveksam prognos.	362, 802, 803, 807, 809	–
5051	Avsaknad av retention.	E.0 Ersättningsberättigande om tillståndet kräver behandling inför <i>tandstöd protetik</i> inom tandvårdsstödet.	362, 407, 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523	–
5052	Tand i position 8 nödvändig vid bettrehabilitering.	E.0 Ersättningsberättigande om tand i position 8 behövs som stöd i eller för en protetisk konstruktion och kräver rotbehandling – inför rehabilitering inom tandvårdsstödet (åtgärder inom 800-serien), eller – för att en befintlig bro ska kunna behållas.	362, 501, 502, 503, 504, 522, 523	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5061	Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering som inte är parodontalt sanerat eller när sjukdomsprogressionen inte avstannat.	<p>E.0, E.5, E.9</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande förutsatt tandmobilitet av minst grad II samt benförlust på motsvarande minst halva rothöjden på 60 procent av antalet tänder i aktuell käke inom tandposition 6–6. 60 procent av 12 eller 11 tänder motsvarar 7 tänder, av 10 tänder motsvarar 6 tänder, av 9 eller 8 tänder motsvarar 5 tänder, av 7 eller 6 tänder motsvarar 4 tänder.</p> <p>Tandmobilitet grad II innebär mobilitet överstigande 1 mm i horisontell riktning mätt vid tandkronan.</p> <p>Benförlusten mäts där den parodontala skadan är mest omfattande vid respektive tand.</p> <p>Endast sammanbunden konstruktion är ersättningsberättigande.</p>	362, 802, 803, 804, 805, 807, 809	–
5062	Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering som är parodontalt sanerat och sjukdomsprogressionen har avstannat.	<p>E.0, E.5, E.9</p> <p>Patienten ska ha genomgått utvärderad parodontal sanering och sjukdomsprogressionen bedöms ha avstannat.</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande</p> <ul style="list-style-type: none"> – förutsatt att det efter parodontalbehandlingen föreligger tandmobilitet av minst grad II samt benförlust på motsvarande minst en tredjedel av rothöjden på 50 procent av antalet tänder i aktuell käke inom tandposition 6–6. 50 procent av 12 eller 11 tänder motsvarar 6 tänder, av 10 tänder motsvarar 5 tänder, av 9 eller 8 tänder motsvarar 4 tänder, av 7 eller 6 tänder motsvarar 3 tänder, – efter tandregleringsbehandling som utförts på grund av parodontal sjukdom inom tillstånd 5914, eller – för permanent protetisk konstruktion när semipermanent eller långtids-temporär konstruktion utförts inom tillstånd 5061. <p>Tandmobilitet grad II innebär mobilitet överstigande 1 mm i horisontell riktning mätt vid tandkronan.</p> <p>Benförlusten mäts där den parodontala skadan är mest omfattande vid respektive tand.</p> <p>Endast sammanbunden konstruktion är ersättningsberättigande.</p>	362, 801, 802, 803, 804, 805, 808	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5071	Dysfunktionell ocklusion i samband med protetisk behandling inom annat ersättningsberättigande tillstånd.	<p>E.5, E.6, E.7, E.8, E.9, E.13</p> <p>Behandling av dysfunktionell ocklusion i motstående eller aktuell käke i samband med protetisk behandling inom annat tillstånd som ingår i tandvårdsstödet är endast ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion eller för att den protetiska behandlingen ska vara möjlig att genomföra. Tillstånd 5071 tillämpas för behandling av tänder, inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion, som inte rymms inom annat ersättningsberättigande tillstånd. <i>Tillstånd 5071 tillämpas inte för behandling av tandlöshet.</i></p> <p>Ocklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller och med beskrivning i patientjournalen av varför behandling måste utföras.</p> <p>Protetisk behandling är ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas, eller – molarstöd mot avtagbar permanent protes i motstående käke. <p>Interfererande kontakter</p> <p>Endast bettslipning är ersättningsberättigande när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagorande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de interfererande kontaktarna.</p> <p>Krona är ersättningsberättigande om sådan bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Bethöjning</p> <p>När det föreligger utrymnesbrist eller bettavvikelse med risk för vävnadsskada är protetisk behandling för bethöjning ersättningsberättigande vid höjning av bettet med 2 mm eller mer. Bethöjningen ska motsvara en höjning med 2 mm eller mer mätt vid incisivpinnen i en artikulatör.</p> <p>Korrektion av ocklusionsplan</p> <p>Vid avvikande ocklusionsplan är behandling ersättningsberättigande för att etablera fungerande artikulation.</p> <p>När tillstånd 5071 föreligger för båda tänderna i ett antagorande tandpar</p> <p>Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagorande tandpar</p> <ul style="list-style-type: none"> – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, – vid avvikelse i transveralled som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås. 	362, och a) 701–708, eller b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 877, 878, 881, 883, 884	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5072	Dysfunktionell ocklusion som kräver protetisk korrektion på grund av otillräckligt antal ockluderande tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada.	<p>E.5, E.6, E.7, E.8, E.9</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion. <i>Tillstånd 5072 tillämpas för behandling av tänder, inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion. Tillstånd 5072 tillämpas inte för behandling av tandlöshet.</i></p> <p><i>Ocklusionsavvikelsen ska</i> dokumenteras med foto eller modeller. Beskrivning av otillräckligt antal ockluderande tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada samt varför behandling måste utföras ska dokumenteras i patientjournalen.</p> <p>Vid enbart frontalt öppet bett är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt tandposition 3–6, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Vid postnormalt bett som inte är djupt är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt inom tandposition 3–6 samt frontal kontakt vid framåtgångning, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7 samt frontal kontakt vid framåtgångning, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Vid övriga avvikelser är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, eller – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Otillräckligt antal ockluderande tandpar</p> <p>Otillräckligt antal ockluderande tandpar föreligger när det för tandposition 4–7 på aktuell sida finns färre än två ockluderande tandpar. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke.</p> <p>Interfererande kontakter</p> <p>Endast bettslipning är ersättningsberättigande</p> <ul style="list-style-type: none"> – när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagoniserande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de inter- 	<p>362, och</p> <p>a) 701–708, eller</p> <p>b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 881, 883, 884</p>	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<p>fererande kontakterna, eller – vid tvångsföring när funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning. Krona är ersättningsberättigande i ovan angivna fall om bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Krona för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, – vid avvikelser i transversalled som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås.</p>		
5443	<p>Trasig eller illpassande protes hel käke, avser även täckprotes, i behov av reparation eller rebasering. När hel protes ändras till täckprotes genom rebasering och samtidig inmontering av förankringselement.</p>	För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 839, 878	–
5444	<p>Trasig, illpassande delprotes i behov av reparation eller rebasering. Delprotes som måste byggas till.</p>	För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 878	–
5445	<p>Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd brokonstruktion. Fraktur eller skada i tandstödd brokonstruktion vilket inkluderar när ett stöd har extraherats under bro och krona byggs om till ett hängande led.</p>	<p>E.0 Ny konstruktion ersätts enligt respektive tillstånd för tandlöshet när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför reparation, återcementering eller nyframställning av del av konstruktionen inte är möjlig.</p>	301, 302, 303, 304, 362, 701, 702, 703, 704, 705, 811, 812, 813, 814, 815	–
5446	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5447	<p>Implantatkonstruktion i helt tandlös käke med</p> <ul style="list-style-type: none"> – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform, – ny implantat- eller tandförlust när implantatkonstruktion ska byggas om, byggas ut till helkäksimplantat eller ändras till täckprotes, eller – ny implantat- eller tandförlust i käke som medför att samtliga tänder förlorats och nytt delimplantat placeras bredvid befintlig implantatkonstruktion. <p>Helt tandlös käke som har implantat installerade men med avsaknad av permanent suprakonstruktion.</p>	<p>E.0, E.2, E.6, E.7, E.9</p> <p>Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p> <p>Vid utbyggnad till helkäksimplantat är upp till två implantat per sida ersättningsberättigande i underkäken och upp till tre implantat per sida ersättningsberättigande i överkäken.</p> <p>Vid ombyggnad till täckprotes är ett implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i underkäken och upp till två implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i överkäken.</p> <p>När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande.</p>	<p>301, 302, 303, 362, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 429, 480, 811, 815, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 874, 875, 876, 877, 878, 880, 881, 882, 883, 884, 888, 889</p>	–
5448	<p>Implantatkonstruktion i friändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med</p> <ul style="list-style-type: none"> – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, – ny implantat- eller tandförlust när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ut, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3. <p>Installerat implantat i friändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med avsaknad av permanent suprakonstruktion när</p> <ul style="list-style-type: none"> – implantat inte har installerats under pågående ersättningsperiod, eller – implantat har installerats med utbytesåtgärd. 	<p>E.0, E.2, E.6, E.9, E.13</p> <p>Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p> <p>När tio, elva eller tolv bredvidliggande tandpositioner åtgärdas är endast åtgärd 861–863 eller 865 för helkäksimplantat ersättningsberättigande.</p>	<p>301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 815, 850, 852, 853, 858, 861, 862, 863, 865, 880, 881, 882, 883, 884, 888, 889</p>	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5449	Implantatkonstruktion i entandslucka med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3.	E.0, E.2, E.6, E.9 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – fraktur, skadade komponenter eller slitage av sådan grad att reparation inte är möjlig, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas i patientjournalen varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 850, 852, 858, 880, 881, 883, 888, 889	–
5450	Installerade implantat utan suprakonstruktion i helt tandlös käke, två-, tre-, fyra- eller flertandslucka eller frändstandlöshet när utvärdering eller belastning behövs innan permanent implantatkonstruktion kan utföras.	E.0, E.2 Långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när utvärdering eller belastning av implantat behövs under minst sex månader på grund av – osäker prognos för implantat, – reoperation efter förlust av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, – kompletterande operation av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, eller – osäker prognos för grann tand till den planerade konstruktionen. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för utvärdering eller belastning beskrivas i patientjournalen. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 856, 857, 858	–
5451	Installerade implantat utan suprakonstruktion hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter.	E.0, E.2 Semipermanent eller långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras på implantaten för patient när hälsotillståndet förhindrar utförande av permanent konstruktion.	362, 854, 855, 856, 857, 858	–
5901	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5903	Ansikts- eller käkmissbildning.	E.0, E.10	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5904	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5905	Sagittal bettavvikelse.	E.0, E.10 <i>Tandreglering är ersättningsberättigande vid funktionellt eller utseendemässigt störande överbett eller underbett vid</i> – horisontell överbitning <i>minst</i> 6 mm <i>med</i> ofullständig läppslutning, – horisontell överbitning <i>minst</i> 9 mm , eller – negativ horisontell överbitning <i>minst</i> 2 mm. Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5906	Vertikal bettavvikelse, <i>frontalt eller lateralt öppet bett.</i>	E.0, E.10 Tandreglering är ersättningsberättigande vid – <i>öppet bett som omfattar minst tre tandpar i följd inom tandposition 6–6 och samtidigt är öppet minst 4 mm mellan incisalskären/kusptopparna vid minst ett tandpar, eller</i> – <i>lateralt öppet bett när det för tandposition 4–7 finns färre än två ockluderande tandpar på aktuell sida. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motsstående käke.</i> Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5907	Funktionell bettavvikelse <i>eller saxbett.</i>	E.0, E.10 <i>Tandreglering är ersättningsberättigande vid</i> – <i>anterior eller lateral tvångsföring med glidning minst 2 mm som bedöms inte kunna slipas in, eller</i> – <i>saxbett när det finns färre än två ockluderande tandpar inom tandposition 4–7 på aktuell sida. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motsstående käke.</i> <i>Vid tvångsföring med glidning mindre än 2 mm är endast bettslipning ersättningsberättigande.</i> Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5908	Vävnadsskadande bettavvikelse.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande vid bettavvikelse som orsakar tand- eller mjukvävnadsskada vid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – djupt bett med gingivalt trauma, <i>såvida kontakten mot gingivan inte är ringa och kan slipas in utan att elongation bedöms ske, eller</i> – tandslitage <i>som innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av bukkal- eller lingualytan.</i> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska tand- eller mjukvävnadsskadan dokumenteras med foto eller modell samt beskrivas i patientjournalen. Det ska i patientjournalen även beskrivas varför tandreglering är nödvändig i ena eller båda käkarna.</p>	362, 301, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5909	Tandpositionsavvikelse, trångställning.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande vid trångställning i överkäken inom tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott om minst 6 mm.</i></p> <p><i>Tandreglering är även ersättningsberättigande vid trångställning i underkäken inom tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott om minst 7 mm och det samtidigt i underkäken finns minst ett av följande tre förhållanden:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>minst en tand som är utblockerad så att dess plats i tandbågen på smalaste stället är mindre än en tredjedel av tandkronans bredaste del mesialt-distalt,</i> – <i>minst två roterade incisiver som var och en är roterade minst 30 grader, eller</i> – <i>minst en gingival retraktion om minst 3 mm från emaljcementgränsen på tand inom position 2–2 som kan härledas till tandpositionsavvikelsen.</i> <p>Mätning av trångställningen sker i <i>tandbågen</i> från distalytans prominens mellan tandposition 3–3. Platsunderskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3–3.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling i båda käkar krävs för att uppnå bettfunktion eller för att tandbågen i andra käken inte ska påverkas negativt.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5910	Tandpositionsavvikelse, glesställning.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande vid glesställning i överkäken inom tandposition 3–3 vid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – lokaliserad glesställning med diastema <i>minst</i> 4 mm i ett approximalrum, – lokaliserad glesställning med diastema i två eller tre approximalrum vardera <i>minst</i> 3 mm, eller – utspridd glesställning med sammanlagt platsöverskott <i>minst</i> 10 mm inom tandposition 3–3 varav minst ett diastema uppgår till minst 3 mm. <p>Mätning av glesställningen sker <i>i tandbågen</i> från distalytans prominens mellan tandposition 3–3. Platsöverskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3–3.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar i de fall behandlingen av överkäken kräver att behandling måste genomföras i underkäken för att tandförflyttningen i överkäken inte ska hindras.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5911	Tandpositionsavvikelse, felställning.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande för tand eller tänder i överkäken inom tandposition 3–3 som är roterade 45 grader eller mer.</i></p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5912	Tandpositionsavvikelse, tandretention.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande för retinerad tand inom tandposition 3–3 som är viktig för bettfunktionen.</i></p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5913	Tandpositionsavvikelse, tand som eruperat, eller på grund av platsbrist, står i avvikande läge.	<p>E.0, E.10</p> <p><i>Tandreglering är ersättningsberättigande för</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>hörtand i överkäken som står helt utanför tandbågen,</i> – <i>andra premolaren i överkäken som står helt eller delvis utanför tandbågen i ett prenatalt bett, eller bett med prenatal tendens, där tanden behövs i</i> 	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 1

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<p><i>tandbågen för att inte förvärra bettavvikelsen, eller</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>andra premolaren i underkäken som står helt eller delvis utanför tandbågen i ett post normalt bett, eller bett med postnormal tendens, där tanden behövs i tandbågen för att inte förvärra bettavvikelsen.</i> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>		
5914	<p>Tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom.</p> <p><i>Bettavvikelse eller behov av tandpositionsförändring i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.</i></p>	<p>E.0</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för tänder med bennedbrytning om minst en tredjedel av rothöjden <i>inom</i> tandposition 3–3 <i>som</i> efter utvärderad parodontal behandling <i>har</i> felställning med elongation av tänder, solfjäderformad spridning eller traumatiserande påbitning som inte kan korrigeras med bettslipning.</p> <p>Tandreglering är <i>även</i> ersättningsberättigande <i>när det krävs inför protetik som ersätts inom tandvårdsstödet när</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – utrymmesbrist <i>föreligger,</i> – <i>tand behöver</i> rätas upp <i>för att</i> undvika rotbehandling, – distalisering av tand <i>behövs</i> vid fränsstandlöshet, eller – planerad stödtand inte kan skapa tillräcklig retention. <p>I kombination med protetisk rehabilitering vid utrymmesbrist eller vid mindre omfattande upprätning av tänder är <i>endast</i> tandreglering med <i>klammerplåt eller tandreglering upp till sex månader</i> ersättningsberättigande om inte annan tandregleringsbehandling krävs för att uppnå bettfunktion och för att <i>få</i> önskad tandförflyttning.</p> <p>Det ska av dokumentation i patientjournal framgå varför tandreglering är nödvändig samt varför behandling med <i>klammerplåt, tandreglering upp till sex månader</i> eller inslipning inte är möjlig.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för behandling i två käkar beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, 847, <i>900</i> , 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

För rehabiliterande och habiliterande vård gäller, i den mån det anges i villkoren för respektive tillstånd, följande regler för ersättning. (TLVFS 2015:1).

Vid fastställande av tillstånd se 2 § med tillhörande allmänna råd.

E.0 Dokumentation¹⁷

Aktuellt tillstånd ska dokumenteras i patientjournalen innan behandling påbörjas. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. För åtgärd 301–304, 701–705, 811, 812 eller 881 är skriftlig journaldokumentation *av tillståndet* tillräcklig. (HSLF-FS 2017:X).

E.1 Undantag rotbehandlingsåtgärder¹⁸ har upphävts genom HSLF-FS 2017:X.

E.2 Begränsning implantatstödd protetik

Under en ersättningsperiod ersätts högst sex implantat (åtgärd 420), sex implantatkronor (åtgärd 850 eller 852) och sex distanser (åtgärd 858) i överkäken och högst fyra implantat, fyra implantatkronor och fyra distanser i underkäken.

För tandposition 7 eller 8 i partiellt tandlösa käkar är inte åtgärd 420–426 eller 850–858 ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925–929.

Endast operation avseende de implantat som är ersättningsberättigande för respektive tillstånd eller operation avseende utbytesåtgärder ingår.

Konstruktion bestående av ett (1) implantat med implantatkrona och ett (1) hängande led är endast ersättningsberättigande när hängande ledet finns inom tandposition 2–2.

Vid implantatstödd sektionsbro med fler än två extensionsled i följd är inte någon del av bron ersättningsberättigande. (HSLF-FS 2016:49).

E.3 Stöd vid tandstödd protetik¹⁹

Vid tandlöshet som involverar tandposition 5 och stödtand finns i position 6 men saknas i position 7, kan en tandstödd bro utsträckas till tandposition 8. Detta under förutsättning att två stöd distalt om tandposition 5 är ersättningsberättigande inom aktuellt tillstånd.

Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande. (HSLF-FS 2017:X).

E.4 Utbytesåtgärd implantat²⁰

Om patienten vid tillstånd 5031 eller 5036 väljer en behandling i form av ett implantat används utbytesåtgärd 925 och 926. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- *referenspriserna för utförda utbytesåtgärder 925 och 926, vilket motsvarar referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1, eller*
- vårdgivarens pris för de utförda utbytesåtgärderna.

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på ska utbytesåtgärd 928 och 929 användas när ett implantat utförs. Om åtgärd 800 eller 801 har

¹⁷ Senaste lydelse HSLF-FS 2016:49.

¹⁸ Senaste lydelse TLVFS 2015:1.

¹⁹ Tidigare regel E.3 upphävd genom TLVFS 2010:2.

²⁰ Senaste lydelse TLVFS 2014:6.

utförts *inom två år* på båda stötdänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning endast för utbytesåtgärd 928 när ett implantat utförs.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande entandslucka enligt första stycket för den första tandluckan. Tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte *inom två år* användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka. (HSLF-FS 2017:X).

E.5 Tandstöd protetik, utförd inom rehabiliterande vård, som görs om

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 800, 801, 804 eller 815 är åtgärd 800, 801, 804, 811–815, 420–428, 430–432, 850, 852, 853 eller 858 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802 eller 803 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 428 eller 431 är åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 inte ersättningsberättigande för samma kvadrant,
- åtgärd 800 eller 801 på en av tänderna som utbytesåtgärd beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926 eller 940 för bredvidliggande tandposition, eller
- åtgärd 800 eller 801 på båda tänderna som utbytesåtgärd beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 929, 940 eller 941 för aktuell tandposition.

E.5 gäller inte för åtgärd 804 när den har använts tillsammans med åtgärd 805 i samma konstruktion. (HSLF-FS 2016:49).

E.6 Implantat, del av käke, som görs om eller utbytesåtgärd implantat, som görs om

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 421, 423 eller 425 är åtgärd 421, 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 422, 424 eller 426 är åtgärd 422, 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 är åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 inte ersättningsberättigande för samma kvadrant,
- åtgärd 858 är åtgärd 858 eller 889 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 850, 852 eller 853 är åtgärd 804, 815, 850, 852, 853, 881, 883, 884 eller 888 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 850, 852 eller 853 är åtgärd 801–803 inte ersättningsberättigande för rehabilitering av tandluckan för ett stöd på vardera sidan om tvåtandslucka alternativt två stöd på vardera sidan om tvåtandslucka med bräckligt ändstöd,
- åtgärd 850, 852 eller 853 är åtgärd 801–803 inte ersättningsberättigande vid rehabilitering av tandluckan för två stöd på vardera sidan om tre- eller flertandslucka, eller
- åtgärd 861–863 eller 865 är åtgärd 850, 852, 853, 861–863, 865, 881, 883, 884 eller 888 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd 925 eller 928 är åtgärd 800 eller 801 inte ersättningsberättigande för ett stöd på vardera sidan vid entandslucka.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd 925 eller 928 är åtgärd 804 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av

- utbytesåtgärd 925 eller 928 är åtgärd 420–428 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma tandposition, eller
- utbytesåtgärd 926 eller 929 är åtgärd 815, 850, 852, 853, 858, 881 eller 883 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 926 eller 929 för samma tandposition. (*HSLF-FS 2016:49*).

E.7 Implantat som görs om, hel käke

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 423 eller 425 är åtgärd 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 424 eller 426 är åtgärd 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 är åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 inte ersättningsberättigande för samma kvadrant,
- åtgärd 861–863 eller 865 är åtgärd 815, 850, 852, 853, 861–863, 865, 871–878, 881, 883, 884 eller 888 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 858 är åtgärd 858 eller 889 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 874–876 är åtgärd 874–876 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 871–873 är åtgärd 832–837, 839, 850, 852, 853, 858, 861–863, 865, 871–873 eller 877 inte ersättningsberättigande för samma käke. (*HSLF-FS 2016:49*).

E.8 Avtagbar protetik som görs om

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 824–825 är ny åtgärd 824–825 eller åtgärd 832–837 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 827–828 är ny åtgärd 827–828 eller åtgärd 832–837 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Undantag gäller när tänder i protesområdet extraherats inom ett år innan åtgärd 824–825 eller 827–828 slutförts. I dessa fall är åtgärd 833 ersättningsberättigande en gång inom ett år efter att åtgärd 824–825 eller 827–828 slutförts. (*HSLF-FS 2016:49*).

E.9 Undantag från E.5–E.8 samt E.15

Efter förhandsprövning är åtgärd 420–428, 430–432, 800–804, 808, 811–815, 850, 852–853, 858, 861–863, 865, 874–876, 881 eller 883–889 ersättningsberättigande eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 928 eller 929 inom två år från det att åtgärd 420–428, 430–432, 800–804, 808, 815, 850, 852–853, 858, 861–863, 865, 874–876 eller utbytesåtgärd 925, 926, 928, 929, 940 eller 941 slutförts om

- patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,
- konstruktionen på ingående tand eller implantat utsatts för yttre våld, eller
- konstruktionen på ingående tand eller implantat behöver göras om på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser.

Vad som anges i första stycket ska i motsvarande mån gälla även när en tand som använts för beräkning av ersättning av utbytesåtgärd behöver behandlas.

Om den behandling som ska göras om har utförts inom reparativ vård (tillstånd inom 4000-serien) ska regel D.6 tillämpas.

I fall när utbytesåtgärd 925 eller 928 slutförts men implantatet inte kan användas är åtgärd 801 eller 804 ersättningsberättigande efter förhandsprövning.

Efter förhandsprövning är åtgärd 824–825, 827–828, 832–837 eller 871–873 ersättningsberättigande inom ett år från det att åtgärd 824–825, 827–828 eller 871–873 slutförts om

- patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,
- konstruktionen, tand eller implantat som konstruktionen stödjer på, utsatts för yttre våld, eller
- konstruktionen behöver åtgärdas på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser. (HSLF-FS 2016:49).

E.10 Tandreglering²¹

För *att* tandreglering *ska vara ersättningsberättigande ska* avvikelserna vara funktionellt eller utseendemässigt tydligt störande och av en omfattning som *minst* svarar mot följande behandlingsbehov: utseendemässigt eller funktionellt störande anomalier, *omfattande agenesier*, djupbett med gingivalt trauma, öppna bett *eller saxbett med otillräcklig ocklusion*, tvångsförande korsbett, saxbett *eller inverteringar*, uttalade frontala trång- eller glesställningar, postnormala bett med stor horisontell överbitning, *prenormala bett med eller utan tvångsföring*, retinerade *incisiver eller* hörntänder, *tand i avvikande läge som är viktig för eller stör bettfunktionen, eller* estetiskt eller funktionellt störande rotationer. (HSLF-FS 2017:X).

E.11 Befintligt implantat

Vid fastställande av tillstånd 5005, 5010–5016, 5031 eller 5033–5037 ska redan befintligt implantat eller befintlig implantatstött krona bredvid saknad tand likställas med tandlöshet. För de tillstånd där E.11 gäller är högst samma antal åtgärd 850 och 852 som 420 ersättningsberättigande under samma ersättningsperiod. (TLVFS 2014:6).

²¹ Senaste lydelse TLVFS 2010:2.

E.12 Befintligt hängande led

Vid fastställande av tillstånd 5010–5016, 5033–5035 eller 5037 ska befintligt hängande led, breddvid saknad tand eller breddvid implantat där regel E.11 är tillämplig, likställas med tandlöshet. (TLVFS 2014:6).

E.13 Kopplad konstruktion mellan tand och implantat

Kopplade konstruktioner mellan tand och implantat är ersättningsberättigande inom tandposition 6–6.

För att en kopplad konstruktion ska vara ersättningsberättigande, ska den vid

- friändstandlöshet innehålla färre implantat än vad som maximalt är ersättningsberättigande,
- tandlucka innehålla färre implantat än vad som maximalt är ersättningsberättigande samt inbegripa minst ett hängande led mellan tand och implantat.

Hängande led i tandposition 6 är inte ersättningsberättigande. (HSLF-FS 2016:49).

E.14 Utbytesåtgärd ortodonti²²

Om patienten vid tillstånd 5031 eller 5036 väljer en behandling i form av ortodontisk slutning av tandluckan lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 940. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- *referenspriset för utförd utbytesåtgärd 940, vilket motsvarar referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1, eller*
- vårdgivarens pris för utförd utbytesåtgärd.

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 941 vid entandslucka. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts *inom två år* på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas ingen tandvårdsersättning.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande entandslucka enligt första stycket för den första tandluckan. Tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte *inom två år* användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka. (HSLF-FS 2017:X).

E.15 Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om²³

Inom två år efter slutförande av utbytesåtgärd 940 eller 941 är

- åtgärd 800 eller 801 inte ersättningsberättigande för granntanden på vardera sidan av den ursprungliga entandsluckan
- *åtgärd 804 inte ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 928 eller 929, för samma entandslucka.* (HSLF-FS 2017:X).

²² Senaste lydelse TLVFS 2014:6.

²³ Senaste lydelse HSLF-FS 2016:49.

Bilaga 2 Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser angivna i kronor

För de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärderna används följande serier:

- 100 Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder
- 200 Sjukdomsförebyggande åtgärder
- 300 Sjukdomsbehandlande åtgärder
- 400 Kirurgiska åtgärder
- 500 Rotbehandlingsåtgärder
- 600 Bettfysiologiska åtgärder
- 700 Reparativa åtgärder
- 800 Protetiska åtgärder
- 900 Tandreglering och utbytesåtgärder

100 Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
Undersökningsåtgärder, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder			
I undersökningsåtgärderna 101–114 ingår upptagande av anamnes- och statusuppgifter som är nödvändiga för undersökning och diagnostik inklusive information till patienten avseende dessa. I förekommande fall ingår <ul style="list-style-type: none"> – behandlingsplanering – foton för diagnostik, för behandlingsplanering och för dokumentation, – provtagning, receptförskrivning och remisshantering inklusive dokumentation, – undersökningsprotokoll, skriftlig prisuppgift eller skriftlig behandlingsplan enligt 10, 12 §§ förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. 			
101	Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare <i>I åtgärden ingår</i> <ul style="list-style-type: none"> – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslemhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande <i>undersökning eller</i> utredning, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – riskbedömning, – hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluor-behandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
102	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
103	Kompletterande eller akut undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> – kompletterande eller akut undersökning, eller – kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112 när vidare undersökning behövs inför bettrehabilitering eller vid munhälso-relaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 107, 108 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.		
104	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
105	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
106	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
107	<p>Omfattande, kompletterande eller akut undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <i>omfattande</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kompletterande eller akut undersökning, eller – kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. <p>Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112 när vidare, mer omfattande, undersökning behövs inför bettrehabilitering eller av munhälsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 108, 206 eller ytterligare 107 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		
108	<p>Utredning inklusive undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas när omfattande undersökning och utredning om sammanlagt 60 minuter eller mer krävs inför bettrehabilitering eller av munhälsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden kan tillämpas som en enskild åtgärd eller som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 107 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, behandlare och ersättningsperiod.</p>		
111	<p>Basundersökning, utförd av tandhygienist <i>I åtgärden ingår</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande <i>undersökning eller</i> utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 112, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
112	<p>Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, utförd av tandhygienist <i>I åtgärden ingår</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom fullständig parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande <i>undersökning eller</i> utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – bildtagning nödvändig för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
113	<p>Akut eller annan undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – undersökning av akuta tillstånd, eller – annan undersökning än vad som innefattas i åtgärd 111, 112 eller 114. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 114 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
114	<p>Kompletterande parodontal undersökning eller kariesutredning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid fullständig parodontal undersökning</p> <ul style="list-style-type: none"> – efter undersökning hos tandläkare, – efter basundersökning inom åtgärd 111 hos tandhygienist, eller – för utvärdering av behandlingsresultat efter avslutad behandlingsserie inklusive expektansperiod. <p>Åtgärden är även ersättningsberättigande för fördjupad kariesutredning inklusive kostanames. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 113 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
<p>Konsultationsåtgärder för tandläkare med bevis om specialistkompetens I åtgärd 115–116 ingår bedömning eller behandlingsplanering inklusive svar utifrån en remitterad frågeställning med bifogade underlag såsom anamnesuppgifter, statusuppgifter, röntgenbilder, foton eller modeller.</p>			
115	<p>Konsultation specialisttandvård Åtgärden är <i>endast</i> ersättningsberättigande för en patient som remitterats för konsultation till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 116 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
116	<p>Konsultation specialisttandvård, omfattande Åtgärden är <i>endast</i> ersättningsberättigande för en patient som remitterats för omfattande konsultation, när <i>minst</i> 60 minuter krävs, till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 115 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
<p>Åtgärder för röntgenundersökning I åtgärd 121–126 ingår exponering, framtagning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar.</p>			
121	<p>Röntgenundersökning av enskild tand I åtgärden <i>ingår</i> nödvändiga intraorala bilder. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 122, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.</p>		
122	<p>Röntgenundersökning, delstatus I åtgärden <i>ingår</i> nödvändiga intraorala bilder av mer än en tandposition. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
123	Röntgenundersökning, helstatus <i>I åtgärden ingår</i> nödvändiga intraorala bilder som täcker samtliga tänder apikala och marginala förhållanden samt käkbenet i tandlösa områden. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 124 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.		
124	Panoramaröntgenundersökning Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 123 eller 126 som exponeras för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.		
125	Röntgenundersökning, extraoral Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
126	Röntgenundersökning, omfattande <i>I åtgärden ingår</i> intraoralt helstatus och panoramaröntgen exponerade samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 123 eller 124 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.		
Åtgärder för tomografiundersökning I åtgärd 131–134 ingår exponering, rekonstruktioner och reformateringar, eventuell framkallning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar.			
131	Tomografiundersökning, en kvadrant <i>eller tandposition 3-3</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 132, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
132	Tomografiundersökning, två kvadranter <i>eller sinus</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
133	Tomografiundersökning, tre kvadranter <i>eller käkleder</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
134	Tomografiundersökning, fyra kvadranter Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 133 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
Övriga åtgärder vid undersökning och diagnostik <i>I åtgärd 141–164 ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.</i>			
141	Studiemodeller, för behandlingsplanering Åtgärden <i>tillämpas för</i> studiemodeller av båda käkarna och index. Åtgärden är endast ersättningsberättigande när studiemodeller behövs för behandlingsplanering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
161	<p>Salivsekretionsmätning <i>I åtgärden ingår</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – information om provtagningen, – insamlande av saliv, – mätning av sekretionsvärden, – dokumentation, samt – eventuellt remissvar. <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
162	<p>Laboratoriekostnader vid mikrobiologisk undersökning <i>I åtgärden ingår</i> endast laboratoriekostnaden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
163	<p>Biopsi Åtgärden <i>tillämpas för</i> biopsitagning. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall</i> sutur samt skriftligt svar. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 429, 435–445, 541 eller 542 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
164	<p>Laboratoriekostnader vid patologanatomisk diagnostik (PAD) <i>I åtgärden ingår</i> endast laboratoriekostnaden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
191	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i></p>		

200 Sjukdomsförebyggande åtgärder

I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
201	<p>Information eller instruktion vid risk för munhälsorelaterade sjukdomar eller problem <i>Åtgärden tillämpas för</i> – information till patienten om orsakssamband i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, tandslitage eller käkfunktionsstörning, eller – utförlig instruktion gällande egenvård. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111 eller 112 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
202	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
203	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
204	<p>Profylaxskena, per skena <i>I åtgärden ingår</i> avtryckstagning samt framställning, utprovning och utlämning av skena. Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger per patient, dag och behandlare.</p>		
205	<p>Fluorbehandling, kortare behandlingstid <i>I åtgärden ingår</i> i förekommande fall professionell tandrengöring. Åtgärden omfattar cirka 10 minuter behandlingstid. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 206, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
206	<p>Fluorbehandling <i>I åtgärden ingår</i> i förekommande fall professionell tandrengöring. Åtgärden omfattar cirka 20 minuter behandlingstid. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111 eller 112 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 107, 108, 205, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
207	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten <i>Åtgärden tillämpas för depuration/mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat.</i> <i>I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten.</i> Åtgärden omfattar upp till och med 15 minuter behandlingstid. Vid samtidig basundersökning omfattar åtgärden 15 minuter behandlingstid utöver den tid som ingår i åtgärd 101, 111 eller 112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 205, 206, 208, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
208	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, omfattande Åtgärden tillämpas för depuration/mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat. I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten. Åtgärden omfattar mer än 15 minuter behandlingstid. Vid samtidig basundersökning omfattar åtgärden mer än 15 minuter behandlingstid utöver den tid som ingår i åtgärd 101, 111 eller 112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 205, 206, 207, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
209	<p>Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, särskilt tidskrävande Åtgärden tillämpas för depuration/mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten på tänder eller implantat om minst 40 minuter. I åtgärden ingår i förekommande fall polering eller behandling med fluor efter avlägsnande av tandsten. Åtgärden är endast ersättningsberättigande enskilt eller tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 362 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		

300 Sjukdomsbehandlande åtgärder

I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
301	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, mindre omfattande Åtgärden <i>tillämpas för mindre omfattande</i> sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av</p> <ul style="list-style-type: none"> – justering vid dekubitus, – enkel temporär fyllning, – spolning vid perikoronit eller abscess, – behandling av känsliga tandhalsar, – nervblockad vid ofrofaciala smärttillstånd (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), – intramuskulär injektion, – slipning av enstaka tand/tänder, – mindre korrigering av äldre laboratoriefremställd hård bettskena. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <i>specifik</i> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 302, 303, 304 eller ytterligare 301 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		
302	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling Åtgärden <i>tillämpas för</i> sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av</p> <ul style="list-style-type: none"> – en långtidstemporär fyllning, – incision, spolning och tamponad vid abscess inklusive bedövning, – en temporär krona, – behandling av postoperativa besvär (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), – behandling vid dry socket, – <i>överkappning eller pulpotomi</i> vid tandfraktur inklusive temporär fyllning, – bonding av extraherad tand till granntand, – <i>avlägsnande av vävnadsskadande extensjonsled inklusive puts,</i> – <i>avlägsnande av broled inför operation, inklusive puts</i> – akupunktur, – annan behandling av tillstånd i käkled eller käkmuskler. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <i>specifik</i> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 303, 304 eller ytterligare 302 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		
303	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, omfattande Åtgärden <i>tillämpas för mer</i> omfattande sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av</p> <ul style="list-style-type: none"> – två långtidstemporära fyllningar, – två temporära kronor, – <i>temporär mjukbasning av protes,</i> – behandling av omfattande postoperativ blödning (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), – splinting vid parodontit när mobila tänder bondas till varandra. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när <i>specifik</i> åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 304 eller ytterligare 303 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
304	<p>Sjukdoms- eller smärtbehandling, särskilt tidskrävande Åtgärden är endast ersättningsberättigande för – tre eller flera långtidstemporära fyllningar, – tre eller flera temporära kronor, – ombyggnad av laboratoriefremställd hård bettskena för annan funktion, med tandteknisk insats, eller – tidskrävande behandling vid trauma Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 303 eller ytterligare 304 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
311	<p>Information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden tillämpas för – information om orsakssamband vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem, eller – utförlig instruktion gällande egenvård. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 312, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
312	<p>Uppföljande information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111 eller 112 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
313	<p>Beteendemedicinsk behandling, 60 minuter eller mer Åtgärden tillämpas för kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>		
314	<p>Beteendemedicinsk behandling Åtgärden tillämpas för kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 313 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
321	<p>Icke-operativ behandling av kariessjukdom Åtgärden tillämpas för intensiv fluorbehandling, antimikrobiell behandling eller fördjupad kostrådgivning baserad på en kostanmänes. I åtgärden ingår i förekommande fall professionell tandrengöring. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
322	<p>Stegvis exkavering <i>Åtgärden tillämpas för exkavering med en efterföljande expektansperiod innan permanent terapi kan utföras.</i> <i>I åtgärden ingår långtidstemporär fyllning och vid behov kontrollröntgen.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, <i>ersättningsperiod</i> och tandnummer. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 303, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, <i>800 eller 801</i> för samma patient och tandnummer under samma dag.</p>		
341	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, mindre omfattande <i>Åtgärden tillämpas för mindre omfattande</i> deuration/mekanisk infektionsbehandling vid gingivala eller parodontala problem eller vid implantat. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även polering eller</i> behandling med fluor <i>efter deuration.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
342	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, omfattande <i>Åtgärden tillämpas för</i> omfattande behandling av periimplantit vid flera implantat eller deuration/mekanisk infektionsbehandling vid parodontala problem, när det finns ett flertal fördjupade tandköttsfickor eller furkationsinvolveringar. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även polering eller</i> behandling med fluor <i>efter deuration.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
343	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, särskilt tidskrävande <i>Åtgärden tillämpas för</i> mycket omfattande behandling av periimplantit eller deuration/mekanisk infektionsbehandling vid omfattande parodontala problem, som kräver särskilt tidskrävande behandling om 90 minuter eller mer i total tidsåtgång. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även polering eller</i> behandling med fluor <i>efter deuration.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 342 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare och högst fyra gånger under en ersättningsperiod.</p>		
362	<p>Lustgassedering, per gång <i>I åtgärden ingår</i> information om lustgassedering, introduktion med syrgas, lustgasupptrappning, lustgasavtrappning, syrgasavtrappning samt kort övervakning efter slutförd sedering.</p>		

400 Kirurgiska åtgärder

I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling såsom operationsuppdukning, blodstillning, suturering och postoperativ information.

I åtgärderna ingår även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning, behandling av efterbesvär inklusive dry socket upp till 14 dagar efter behandlingstillfället, samt vid behov kontrollröntgen.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
Tanduttagning och dentoalveolär kirurgi			
401	Tanduttagning, en tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 427, 428, 430, 431, 432 eller 441 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.		
402	Tanduttagning, när separation eller friläggning krävs, en tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 427, 428, 430, 431, 432, eller 441 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.		
403	Tanduttagning, tillkommande, enkel Åtgärden <i>tillämpas för</i> tanduttagning av en tand – inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle, <i>och</i> – <i>som</i> är enkel att extrahera, vid parodontal försvagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 427, 428, 430, 431, 432 eller 441 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.		
404	Kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad, per operationstillfälle Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för lambåoperation.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 427, 428, 430, 431 eller 432 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 405, 407, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 420–426, 542 eller med utbytesåtgärd 925 eller 928, för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
405	<p>Omfattande dentoalveolär kirurgi Åtgärden är <i>endast</i> ersättningsberättigande <i>för lambåoperation</i>. <i>Åtgärden tillämpas</i> för</p> <ul style="list-style-type: none"> – kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder vid komplicerade förhållanden, – kirurgiskt avlägsnande av tänder i flera kvadranter, – avlägsnande av annan vävnad vid komplicerade förhållanden, – slutning av oroantral kommunikation vid extraktionskomplikation, eller – komplicerad kirurgisk friläggning av tand, med anbringande av ortodontiskt förankringsselement. <p>Med komplicerade förhållanden avses i direkt anslutning till mandibularkanal, mycket komplicerad roatanomi, distoangulärt tippade tänder, inskränkt gapförmåga, horisontellt liggande tänder eller extremt högt liggande tänder i överkäken.</p> <p><i>I åtgärden ingår</i> sedering med peroral läkemedel.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 427, 428, 430, 431 eller 432 i samma kvadrant för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 407, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 420–426, 542 eller med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
406	<p>Tanduttagning, övertalig tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 427, 428, 430, 431 eller 432 i samma kvadrant för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
407	<p>Övrig dentoalveolär kirurgi eller plastik, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – korrigering mjukvävnadskirurgi, – avlägsnande av mjukvävnadsförändring, – benplastik som kräver lambå, – frenulumplastik, – preprotetisk friläggning med lambå, – separation och extraktion av del av molar inklusive tillputsning av kvarvarande rot, eller – övrig kirurgi som kräver lambå och inte inryms i annan ersättningsberättigande åtgärd för kirurgi. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 420–426, 542 eller med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 427, 428, 430, 431 eller 432 i samma kvadrant för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
Implantatkirurgiska åtgärder			
420	<p>Implantat, per styck <i>I åtgärden ingår</i> implantat, täckskruv och inlänkingsdistans.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 427 eller 428 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 431 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 i samma tandposition, för samma patient under samma dag.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
421	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, ett implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> operation, inklusive för- och efterbehandling. <i>I förekommande fall ingår</i> sedering med perorala läkemedel <i>och</i> preparation av implantatsäte med osteotom. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424 eller 426 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 423, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 421 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 431 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p>		
422	<p>Kirurgisk friläggning av ett implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden <i>tillämpas för</i> friläggning med samtidig insättning av en distanskomponent. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 424, 426 eller med ytterligare åtgärd 422 för samma patient under samma dag.</p>		
423	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, två eller tre implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> operation inklusive för- och efterbehandling. <i>I förekommande fall ingår</i> sedering med perorala läkemedel <i>och</i> preparation av implantatsäte med osteotom. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424 eller 426 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 423 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 431 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p>		
424	<p>Kirurgisk friläggning av två eller tre implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden <i>tillämpas för</i> friläggning med samtidig insättning av två eller tre distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422, 426 eller med ytterligare åtgärd 424 för samma patient under samma dag.</p>		
425	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, fyra eller fler implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> operation, inklusive för- och efterbehandling. <i>I förekommande fall ingår</i> sedering med perorala läkemedel <i>och</i> preparation av implantatsäte med osteotom. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424 eller 426 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 427 eller 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 431 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat installeras per käke.</p>		
426	<p>Kirurgisk friläggning av fyra eller fler implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden <i>tillämpas för</i> friläggning med samtidig insättning av fyra eller fler distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422 eller 424 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat friläggs per käke.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
427	<p>Benaugmentation med egen vävnad i en kvadrant Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för</i> lambåoperation för uppbyggnad av otillräcklig benvolym med kroppsegen vävnad inför implantatinstallation vid annat tillfälle i en eller flera tandpositioner i en kvadrant. <i>I förekommande fall ingår</i> operation vid tagställe och sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 420, 421, 423, 425, 428, 432 eller ytterligare 427 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 430 eller 431 för samma patient och samma kvadrant under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i käkkirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>		
428	<p>Benaugmentation med benersättningsmaterial i en kvadrant Åtgärden <i>tillämpas för</i> lambåoperation för uppbyggnad av otillräcklig benvolym eller bedefekt med benersättningsmaterial i en eller flera tandpositioner i en kvadrant. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för sinuslyft med buckal entré eller onlayteknik. <i>I åtgärden ingår</i> rekonstruktiva material <i>och i förekommande fall</i> sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 420, 421, 423, 425, 427, 432 eller ytterligare 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 430 eller 431 för samma patient och samma kvadrant under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i käkkirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>		
429	<p>Kirurgiskt avlägsnande av implantat, per operationstillfälle Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för lambåoperation för</i> avlägsnande av ett eller flera implantat. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall</i> sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för samma patient under samma dag.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
430	<p>Benaugmentation med egen vävnad i en kvadrant i samband med benaugmentation i annan kvadrant eller implantatoperation i samma kvadrant, tilläggsåtgärd, per kvadrant</p> <p>Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för</i> lambåoperation för uppbyggnad av otillräcklig benvolym med kroppsegen vävnad i en eller flera tandpositioner i en kvadrant</p> <ul style="list-style-type: none"> – inför implantatinstallation vid annat tillfälle, eller – för sinuslyft med buckal entré vid samtidig implantatoperation för att skapa utrymme för implantatinstallation. <p><i>I åtgärden ingår i förekommande fall</i> operation vid tagställe.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för preparation av implantatsäte med osteotom/osteotomteknik.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med</p> <ul style="list-style-type: none"> – åtgärd 421, 423, 425, 427 eller 428 i annan kvadrant under samma dag, inför implantatinstallation vid annat tillfälle, eller – åtgärd 420, 421, 423 eller 425 i samma kvadrant under samma dag, för sinuslyft med buckal entré vid samtidig implantatoperation. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 427, 428, 431, 432 eller ytterligare 430 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
431	<p>Benaugmentation med benersättningsmaterial i samband med benaugmentation eller implantatoperation i annan kvadrant, tilläggsåtgärd, per kvadrant</p> <p>Åtgärden <i>tillämpas för</i> lambåoperation för uppbyggnad av otillräcklig benvolym eller bendefekt med benersättningsmaterial i en eller flera tandpositioner i en kvadrant. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för sinuslyft med buckal entré eller onlayteknik.</p> <p><i>I åtgärden ingår</i> rekonstruktiva material.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 425, 427 eller 428 i annan kvadrant för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 420, 421, 423, 425, 427, 428, 430, 432 eller ytterligare 431 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i käkkirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>		
432	<p>Benaugmentation med benersättningsmaterial i samband med implantatinstallation, tilläggsåtgärd, per kvadrant</p> <p>Åtgärden <i>tillämpas för</i> lambåoperation för uppbyggnad av otillräcklig benvolym med benersättningsmaterial vid samtidig implantatoperation med implantatinstallation i en eller flera tandpositioner i en kvadrant. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för</p> <ul style="list-style-type: none"> – sinuslyft med buckal entré, eller – täckning av buckala eller linguala fenestrationer. <p><i>I åtgärden ingår</i> rekonstruktiva material.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för preparation av implantatsäte med osteotom/osteotomteknik.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 420, 421, 423 eller 425 i samma kvadrant för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 427 eller 428 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401–407, 430, 431 eller ytterligare 432 i samma kvadrant, för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 925 eller 928 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Dokumentation av buckala eller linguala fenestrationer ska ske med foto.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
435	<p>Avlägsnande av ett implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		
436	<p>Avlägsnande av ett implantat, enkel Åtgärden <i>tillämpas för</i> avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		
Parodontalkirurgiska åtgärder			
441	<p>Parodontalkirurgisk behandling vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling av periimplantit vid ett implantat, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i> mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i samma kvadrant för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
442	<p>Parodontalkirurgisk behandling vid tre till sex tänder, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i> omfattande operation vid tre till sex tänder med parodontal sjukdom och i förekommande fall samtidig operation vid periimplantit vid ett implantat. <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
443	<p>Kirurgisk behandling av periimplantit vid två till fyra implantat, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i> omfattande operation vid två till fyra implantat med periimplantit och i förekommande fall samtidig operation vid parodontal sjukdom vid en till två tänder. <i>I åtgärden ingår</i> mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand. <i>I åtgärden ingår</i> inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
444	<p>Omfattande parodontalkirurgisk behandling vid sju tänder eller fler, eller vid tre tänder eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i> mycket omfattande operation vid sju tänder eller fler med parodontal sjukdom i ena eller båda käkar. Åtgärden <i>tillämpas även för</i> parodontal operation av tre tänder eller fler och vid samma operationstillfälle – periimplantitoperation vid två implantat, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. <i>I åtgärden ingår mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. I åtgärden ingår även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</i> <i>I åtgärden ingår inte borttagande av implantatbro.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
445	<p>Omfattande kirurgisk behandling av periimplantit vid fem implantat eller fler, eller vid tre implantat eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden <i>tillämpas för</i> omfattande operation vid fem implantat eller fler med periimplantit i ena eller båda käkar. Åtgärden <i>tillämpas även för</i> omfattande periimplantitoperation vid tre implantat eller fler och vid samma operationstillfälle – operation vid parodontal sjukdom vid två tänder, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. <i>I åtgärden ingår mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand.</i> <i>I åtgärden ingår</i> inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 444 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
446	<p>Rekonstruktiv behandling med membran (GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid – lambåoperation av tand med djup bendefekt eller furkationsinvolvering, <i>eller</i> – behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsrektion vid tand. <i>I åtgärden ingår</i> rekonstruktiva material. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 447 eller 448 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
447	<p>Rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation av tand med djup bendefekt. <i>I åtgärden ingår</i> rekonstruktiva material. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 448 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
448	<p>Fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation vid lokal mjukvävnadsrektion vid tand. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442 eller 444 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 447 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi eller käkkirurgi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom parodontologi eller käkkirurgi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
Övriga åtgärder			
480	<p>Kontroll av koagulation när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs, tilläggsåtgärd Åtgärden är <i>endast</i> ersättningsberättigande när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs före tanduttagning eller kirurgiskt ingrepp. <i>I åtgärden ingår</i> även blödningskontroll efter ingreppet. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 341-343, åtgärder i 400-serien eller åtgärd 541 under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
491	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
492	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

500 Rotbehandlingsåtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Rotbehandling <i>I åtgärd 501–523 ingår alla material och moment vid behandling såsom kofferdamläggning inklusive nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå) eller uppbyggnad med fyllningsmaterial, vid behov röntgen, bakterieprov, utprepade rensningar och kontroller, fram till färdig rotfyllning och förslutning av tanden med temporär fyllning. I åtgärderna ingår även besök för kontroll samt behandling vid efterbesvär, undantaget kirurgisk behandling.</i></p>			
501	<p>Rensning och rotfyllning, en rotkanal Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 502, 503, 504, 520 eller ytterligare 501 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
502	<p>Rensning och rotfyllning, två rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 503, 504, 520 eller ytterligare 502 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
503	<p>Rensning och rotfyllning, tre rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 504, 520 eller ytterligare 503 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
504	<p>Rensning och rotfyllning, fyra eller fler rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503, 520 eller ytterligare 504 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
520	<p>Akut endodontisk behandling, annan behandlare Åtgärden är endast ersättningsberättigande för akut endodontisk behandling av tand i position 1–8 hos annan behandlare än den som ska utföra rotbehandlingen. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503 eller 504 för samma patient och tandnummer under samma ersättningsperiod och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 521 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, behandlare och ersättningsperiod</p>		
521	<p>Akut trepanation och kavumextirpation Åtgärden är endast ersättningsberättigande för akut endodontisk behandling av tand i position 1–8, med trepanation och kavumextirpation, utan att tanden rensas vid samma besök. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503, 504 eller 520 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, behandlare och ersättningsperiod.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
522	<p>Komplicerad kanallokalisation Åtgärden är <i>endast</i> ersättningsberättigande för fastställande av rensdjup vid – lokalisation av trång oblitererad eller kraftigt krökt kanal, eller – kanallokalisation genom laboratoriefremställd krona. Vidgning av rotkanal ingår inte i åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, behandlare och ersättningsperiod.</p>		
523	<p>Stiftborttagning Åtgärden <i>tillämpas för</i> avlägsnande av stift i rotkanal före rotfyllningsåtgärd eller vid ny stiftförankring vid protetik. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		
<p>Apikalkirurgisk behandling <i>I åtgärd 541 och 542 ingår alla material och moment vid behandling såsom operationsuppdukning, blodstillning, suturering, postoperativ information samt vid behov kontrollröntgen. I åtgärderna ingår även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning och behandling av efterbesvär upp till 14 dagar efter behandlingstillfället.</i></p>			
541	<p>Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle <i>I åtgärden ingår</i> operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163 eller 542 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
542	<p>Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tillägsåtgärd <i>I åtgärden ingår</i> operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407 eller 541 under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för samma tandposition som åtgärd 163, 404, 405, 407 eller 541 under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition, patient, dag och behandlare.</p>		
591	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i></p>		

600 Bettfysiologiska åtgärder

I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
601	<p>Bettskena i hård akrylat i överkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena Åtgärden <i>tillämpas för</i> laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, Shoreskena, molarstödsskena, Hawleyplåt/Dessnerplåt). <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
602	<p>Bettskena i hård akrylat i underkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena Åtgärden <i>tillämpas för</i> laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, molarstödsskena). <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
603	<p>Reponeringsskena, per skena Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för</i> laboratoriefremställd reponeringsskena i överkäke. <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialiskompetens i bettfysiologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid utbildningsklinik inom bettfysiologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och ersättningsperiod.</p>		
604	<p>Mjukplastskena, laboratoriefremställd, utförd på bettfysiologiska indikationer, per skena <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
605	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
606	<p>Motorisk aktivering Åtgärden <i>tillämpas för individuell</i> instruktion och information till rörelseträning, koordinationsträning, hållningsträning, biofeedback eller tøjning. <i>I åtgärden ingår även reponering.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
607	<p>Bettslipning för ocklusal stabilisering Åtgärden <i>tillämpas för</i> slipning av tänder eller protetiska konstruktioner för att skapa stabilitet mellan över- och underkäke. <i>I åtgärden ingår</i> puts, polering, fluorbehandling och uppföljning samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
691	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

700 Reparativa åtgärder

I åtgärderna ingår *alla material och moment vid behandling såsom* exkavering *oavsett metod* nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), *torrläggning*, putsning och polering, *ocklusionsanpassning* samt *vid behov* kontrollröntgen.

Endast fyllningar utförda med fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk är ersättningsberättigande. Till fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk räknas även inlägg eller fasader *inklusive dess cementering*.

I *åtgärderna* ingår även återbesök för kontroll och justering.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
701	Fyllning av en yta på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 702, 703, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 701 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
702	Fyllning av två ytor på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 702 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
703	Fyllning av tre eller flera ytor på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 703 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
704	Fyllning av en yta på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 704 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
705	Fyllning av två ytor på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 706 eller 707 eller ytterligare 705 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
706	Fyllning av tre eller flera ytor på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 705 eller 707 eller ytterligare 706 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
707	Krona i plastiskt material, klinikframställd Åtgärden <i>tillämpas för</i> uppbyggnad av krona i plastiskt material på tand, där samtliga väggar eller ytor på molar, premolar, hörntand eller framtand är skadade. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 705 eller 706 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.		
708	Stifförankring i rotkanal vid fyllningsterapi, tillägsåtgärd Åtgärden <i>tillämpas för</i> cementerat stift för fyllning i rotfylld kanal. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 707 eller 811 för samma tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition, dag och behandlare.		

800 Protetiska åtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Tandstödd protetik <i>I åtgärd 800–809 ingår alla material och moment vid behandling såsom</i> nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering <i>oavsett cementeringsmetod, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad.</i> <i>I åtgärderna ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			
800	<p>Permanent tandstödd krona, en per käke <i>I åtgärden ingår krona eller onlay som är laboratorieframställd eller framställd med CAD/CAM-teknik.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 801, 804, 850, 852, 853, 926 eller 929 i samma käke, för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
801	<p>Permanent tandstödd krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera kronor eller <i>prostöd</i> utförs i samma käke vid samma tillfälle. <i>Åtgärden tillämpas även för konstruktion bestående av en krona och hängande led.</i> <i>I åtgärden ingår kronor eller onlay som är laboratorieframställda eller framställda med CAD/CAM-teknik.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
802	<p>Laboratorieframställd pelare med intraradikulärt stift Åtgärden <i>tillämpas för</i> alla typer av gjutna pelare, med eller utan kappa samt i en eller flera rotkanaler.</p>		
803	<p>Klinikframställd pelare med intraradikulärt stift Åtgärden <i>tillämpas för</i> klinikframställd pelare med cementerat stift i rotfylld kanal.</p>		
804	<p>Hängande led vid tandstödd protetik, per led Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
805	<p>Emaljretinerad konstruktion, laboratorieframställd, per stöd</p>		
806	<p>Radikulärförankring vid avtagbar protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> pelare och rothätta med förankringselement.</p>		
807	<p>Semipermanent krona eller hängande led, per led Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för</i> konstruktion med gjuten eller fräst inre del.</p>		
808	<p>Innerkrona för teleskop- eller konuskonstruktioner Åtgärden <i>tillämpas</i> även för annan innerkrona som behövs vid en ersättningsberättigad konstruktion till exempel vid koppling med implantat.</p>		
809	<p>Långtidstemporär laboratorieframställd krona eller hängande led, per led Åtgärden <i>är endast ersättningsberättigande för en konstruktion som</i> har en beräknad livslängd om minst sex månader.</p>		
<p>Reparation av tandstödd protetik <i>I åtgärd 811–815 ingår alla material och moment vid behandling såsom</i> nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering <i>oavsett cementeringsmetod, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad.</i> <i>I åtgärderna ingår även kontroll och eventuell justering ingår upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
811	Cementering av lossnad tandstödd eller implantatstödd protetisk konstruktion, per stöd Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition, dag och behandlare.		
812	Reparation av krona eller bro, utan tandteknisk insats Åtgärden <i>tillämpas för</i> reparation utan tandteknisk insats vid – broreparation, – uppbyggnad av hängande led när tandrot avlägsnats från krona i bro, eller – intraradikulär stiftförankring och kompositfyllning vid trepanationshål genom krona. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
813	Broreparation med tandteknisk insats Åtgärden <i>tillämpas för</i> broreparation med tandteknisk insats – när ny brodel kopplas till befintlig bro, eller – vid brokoppling mellan två befintliga brodelar. <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> preparation, avtryck, teknikerframställning av brokopplingsdelar och återcementering. <i>I</i> åtgärden ingår i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.		
814	Broreparation med tandteknisk insats, omfattande Åtgärden <i>tillämpas för</i> broreparation med omfattande tandteknisk insats när befintlig bro avlägsnats och nytt akryl- eller porslinsarbete behöver utföras efter reparation. <i>I</i> åtgärden ingår återcementering samt i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.		
815	Sadelkrona Åtgärden <i>tillämpas vid reparation med sadelkrona, på krona eller hängande led</i> , i befintlig bro.		
Avtagbar protetik <i>I</i> åtgärd 822–829 <i>ingår alla material och moment vid behandling såsom retentionsanalys, preparation av okklusala stöd eller förmingsplan, okklusionsanpassning</i> samt <i>hygieninstruktion vid den nya konstruktionen</i> . Tandtekniskt arbete <i>oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad</i> om inte annat anges <i>i åtgärdstexten</i> . <i>I</i> åtgärderna <i>ingår</i> även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden om inget annat anges i åtgärdstexten. Justering <i>ingår</i> dock inte om tandborttagning i protesområdet skett inom ett år innan protesen slutförts.			
821	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
822	Partiell protes för temporärt bruk, en till tre tänder <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> i förekommande fall bockade klamrar samt kontroll och justering upp till en månad efter slutförande av åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.		
823	Partiell protes för temporärt bruk, fyra eller fler tänder <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> i förekommande fall bockade klamrar samt kontroll och justering upp till en månad efter slutförande av åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.		
824	Partiell protes med <i>metallskelett</i>, klammerförankrad <i>Åtgärden tillämpas för partiell protes med gjutet eller med 3D-teknik framställt metallskelett.</i> <i>I</i> åtgärden <i>ingår</i> klamrar i draget material (<i>klasp och lod i ädelmetall</i>).		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
825	Komplicerad partiell protes med metallskelett som förankras med stöd av urtagkrona, innerkrona eller attachments <i>Åtgärden tillämpas för partiell protes med gjutet eller med 3D-teknik framställt metallskelett.</i> <i>I åtgärden ingår klamrar i draget material (klasp och lod i ädelmetall).</i> <i>I åtgärden ingår inte attachments.</i>		
826	Attachments, per styck		
827	Hel underkäksprotes <i>Åtgärden tillämpas för hel underkäksprotes, dentalt stödd täckprotes eller myodynamisk protes.</i>		
828	Hel överkäksprotes <i>Åtgärden tillämpas för hel överkäksprotes, eller dentalt stödd täckprotes.</i>		
829	Immediatprotes, hel käke <i>Åtgärden tillämpas för hel protes eller täckprotes som utförs immediat.</i> <i>I åtgärden ingår inte justering.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.		
Reparation av avtagbar protetik <i>I åtgärd 831–839 ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten.</i> <i>I åtgärd 832–839 ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.</i>			
831	Justering av avtagbar protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> justering av tidigare utförd protes. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
832	Lagning av protes eller tillsättning av protestand Åtgärden <i>tillämpas för</i> lagning av protes utan avtryck. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
833	Rebasering av protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> permanent rebasering. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 834 eller 835 för samma patient och käke under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
834	Lagning av protes där avtryck krävs Åtgärden <i>tillämpas för</i> lagning där avtryck krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 835, 836 eller 837 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
835	Rebasering och lagning av protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> permanent rebasering och samtidig lagning av protes där avtryck krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 834, 836, 837 eller 839 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
836	<p>Komplicerad lagning av protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> komplicerad lagning där svetsning av nya stöd eller fästen behövs eller vid utbyte av ett flertal proteständer inklusive eventuell provning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 834, 835 eller 837 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.</p>		
837	<p>Komplicerad lagning av protes där uppväxning och gjutning av ny del utförs vilken svetsas till befintlig protes Åtgärden <i>tillämpas för</i> komplicerad lagning där uppväxning och gjutning av ny del utförs vilken svetsas till befintlig protes. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 834, 835 eller 836 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.</p>		
838	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
839	<p>Inmontering av förankringselement, per käke Åtgärden <i>tillämpas för</i> rebasering av täckprotes med samtidig inmontering av förankringselement. <i>I åtgärden ingår inte förankringselement.</i> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 834, 835, 836 eller 837 för samma käke och patient, under samma dag och med samma behandlare.</p>		
<p>Övriga åtgärder vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse <i>I åtgärd 845–848 ingår alla material och moment vid behandling samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.</i></p>			
845	<p>Oklusionskorrigerande bettslipning Åtgärden <i>tillämpas för</i> slipning av flera tänder eller protetiska konstruktioner för att utjämna oklusal interferenser eller anpassa oklusionsplanet. <i>I åtgärden ingår</i> puts, polering, fluorbehandling och uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>		
846	<p>Skena, hel eller cementerad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering Åtgärden <i>tillämpas för</i> laboratoriefremställd skena, hel eller i sektioner. <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av dess funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, ersättningsperiod och behandlare.</p>		
847	<p>Klammerplåt Åtgärden <i>tillämpas för</i> bettspärplåt eller bettkorrigeringsplåt. <i>I åtgärden ingår</i> avtryck, anpassning, kontroller och justering samt uppföljning av funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. <i>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940 eller 941 för samma patient under samma ersättningsperiod.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>		
848	<p>Betthöjning eller uppbyggnad för oklusal stabilisering med fyllningsmaterial, per tandposition Åtgärden <i>tillämpas för</i> uppbyggnad med komposit- eller glasjonomermaterial inklusive inslipning och puts. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition och ersättningsperiod.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Implantatprotetiska åtgärder <i>I åtgärd 850–865 ingår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom provisorium på implantatet, förslutning, cementering, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten. I åtgärderna ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			
850	<p>Implantatförankrad krona, en per käke <i>I åtgärden ingår i förekommande fall annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800, 801, 804, 852, 853, 926 eller 929 i samma käke för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</i></p>		
851	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i></p>		
852	<p>Implantatförankrad krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera implantatkronor, eller implantatkrona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag. Se bilaga 3 allmänna råd.</i></p>		
853	<p>Hängande led vid implantatförankrad bro Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
854	<p>Semipermanent krona eller hängande led på implantat, per led Åtgärden tillämpas för konstruktion med metallskelett. <i>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller cylinder.</i></p>		
855	<p>Fästskruv/broskruv och cylinder vid semipermanent krona på implantat, per implantat</p>		
856	<p>Långtidstemporär laborierframställd krona eller hängande led på implantat, per led Åtgärden är endast ersättningsberättigande för en konstruktion som har en beräknad livslängd om minst sex månader. <i>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv, cylinder eller temporär distans.</i></p>		
857	<p>Fästskruv/broskruv och cylinder vid långtidstemporär laborierframställd krona på implantat, per implantat</p>		
858	<p>Distans inklusive distansskruv, per styck Åtgärden tillämpas för alla typer av permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst. <i>I åtgärden ingår läkhätta. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871–873, 889 eller med utbytesåtgärd 926 eller 929 för samma tandposition under samma ersättningsperiod.</i></p>		
861	<p>Implantatförankrad bro, överkäke, på fyra implantat Åtgärden tillämpas för helkäksimplantat med fräst, gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv. Se bilaga 3 allmänna råd.</i></p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
862	Implantatförankrad bro, överkäke, på fem implantat Åtgärden tillämpas för helkäksimplantat med fräst, gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv. Se bilaga 3 allmänna råd.</i>		
863	Implantatförankrad bro, överkäke, på sex implantat eller fler Åtgärden tillämpas för helkäksimplantat med fräst, gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv. Se bilaga 3 allmänna råd.</i>		
864	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
865	Implantatförankrad bro, underkäke, på fyra implantat eller fler Åtgärden tillämpas för helkäksimplantat med fräst, gjutet eller med 3D-teknik framställt broskelett. <i>I åtgärden ingår i förekommande fall även annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat, protetisk cylinder och broskruv. Se bilaga 3 allmänna råd.</i>		
867	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
<p>Täckprotes på implantat <i>I åtgärd 871–878 ingår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom preprotetisk bettslipning, förslutning, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten. I åtgärden ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			
871	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på två implantat, eller implantatstöd täckprotes, underkäke, oavsett antal implantat <i>I åtgärden ingår förankringselement och distans oavsett typ.</i>		
872	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på tre implantat <i>I åtgärden ingår förankringselement och distans oavsett typ.</i>		
873	Implantatstöd täckprotes, överkäke, på fyra implantat eller fler <i>I åtgärden ingår förankringselement och distans oavsett typ.</i>		
874	Tillägg för alveolarbar på två implantat <i>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</i>		
875	Tillägg för alveolarbar på tre implantat <i>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</i>		
876	Tillägg för alveolarbar på fyra implantat <i>I åtgärden ingår fästskruv och knäppe eller annat förankringselement oavsett material.</i>		
877	Implantatstöd täckprotes, exklusive distanser och förankringselement <i>I åtgärden ingår endast den avtagbara täckprotesen.</i>		
878	Förankringselement täckprotes, tillägg, per styck Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871, 872 eller 873 för samma patient och käke under samma dag och vid samma mottagning.		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Reparation av implantatstödd protetik <i>I åtgärd 880–884 ingår alla material om inte annat anges i åtgärdstexten, alla moment vid behandling såsom provisorium på implantatet, förslutning, cementering, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad om inte annat anges i åtgärdstexten.</i> <i>I åtgärderna ingår även kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			
880	<p>Av- och återmontering av implantatförankrade konstruktioner på ett till två implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> avmontering av implantatförankrad konstruktion på ett eller två implantat, återmontering och förslutning. <i>I åtgärden ingår</i> byte av frakturerad fästskruv/broskruv eller distansskruv. <i>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller distansskruv.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 882 eller med ytterligare åtgärd 880 för samma patient under samma dag.</p>		
881	<p>Reparation av fast implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande Åtgärden <i>tillämpas för</i> reparation utan tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
882	<p>Av- och återmontering av implantatförankrade konstruktioner på sammanlagt tre eller flera implantat Åtgärden <i>tillämpas för</i> avmontering av implantatförankrad konstruktion, återmontering och förslutning. <i>I åtgärden ingår</i> byte av frakturerad fästskruv/broskruv eller distansskruv. <i>I åtgärden ingår inte fästskruv/broskruv eller distansskruv.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera konstruktioner stödda på sammanlagt tre till sju implantat även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera konstruktioner stödda på sammanlagt åtta implantat eller fler även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 880 för samma patient under samma dag.</p>		
883	<p>Reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats Åtgärden <i>tillämpas för</i> avmontering, reparation eller ombyggnad, provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll. Med fast implantatförankrad konstruktion avses bro, barkonstruktion eller singelkrona på implantat. Åtgärden är ersättningsberättigande för – utbyte av en eller flera proteständer eller delar av basmaterialet, – svetsning eller lödning av nytt hängande led inklusive nytt porslin på upp till tre befintliga led, – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin på upp till fyra befintliga led, eller – annan reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion som kräver tandteknisk insats. <i>I åtgärden ingår inte hängande led, distansskruv eller fästskruv/broskruv.</i> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
884	<p>Reparation/ombyggnad av implantatförankrad bro där omfattande tandteknisk insats krävs</p> <p>Åtgärden <i>tillämpas för</i> avmontering, reparation eller ombyggnad, provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande för</p> <ul style="list-style-type: none"> – utbyte av samtliga proteständer på implantatförankrad bro, – förstärkning av implantatförankrad bro med utförande av metallbacking, lasersvetsning eller lödning samt i förekommande fall nytt basmaterial, – svetsning eller lödning av ny brodel med minst en ny implantatkrona inklusive nytt porslin på befintliga led, – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin på mer än fyra befintliga led, eller – ombyggnad eller reparation av implantatförankrad bro som inkluderar nytt porslin på mer än tre befintliga led. <p><i>I åtgärden ingår inte implantatkrona, hängande led i ny brodel, distansskruv eller fästskruv/broskruv.</i></p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
885	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		
886	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6).</i>		
887	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		
888	<p>Fästskruv/broskruv, per styck</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation.</p> <p>Åtgärden <i>tillämpas för</i> fästskruv/broskruv för att skruva fast en protetisk konstruktion på implantat- eller distansnivå.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850 eller 852 för samma tandposition eller med åtgärd 861–863, 865 eller 874–876 för samma käke under samma ersättningsperiod.</p>		
889	<p>Distansskruv, per styck</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 858 för samma tandposition under samma dag.</p>		
890	<i>Har upphävts genom (HSLF-FS 2016:49).</i>		
891	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

900 Tandreglering och utbytesåtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Tandreglering <i>I åtgärd 900–908 ingår alla material och moment vid fullständig ortodontisk behandling inklusive fotodokumentation, kefalometrisk mätning och analys, hygieninstruktion vid utlämnande av apparaturen samt retentionsapparat (fast eller avtagbar). Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad. I åtgärderna ingår även besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling.</i></p>			
900	<p>Tandreglering, aktiv behandling högst 6 månader Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid i högst 6 månader i ena eller båda käkar. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för ortodontisk behandling enbart med klammerplåt. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847,901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 900 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
901	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling 6 månader till 1 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 6 månader–1 år för – tandreglering i en käke, eller – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 901 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
902	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1 år till 1,5 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1–1,5 år för – tandreglering i en käke, eller – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 902 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
903	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1,5 år till 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1,5–2 år för – tandreglering i en käke, eller – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 904, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 903 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
904	<p>Tandreglering, en käke, aktiv behandling mer än 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid mer än 2 år för – tandreglering i en käke, eller – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i samma käke. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 905, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 904 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
905	<p>Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling högst 1 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid högst 1 år för – tandreglering i båda käkar, – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller – tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 906, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 905 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
906	<p>Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling 1 år till 1,5 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1–1,5 år för</p> <ul style="list-style-type: none"> – tandreglering i båda käkar, – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller – tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 907, 908, 940, 941 eller ytterligare 906 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
907	<p>Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling 1,5 år till 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid 1,5–2 år för</p> <ul style="list-style-type: none"> – tandreglering i båda käkar, – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller – tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 908, 940, 941 eller ytterligare 907 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		
908	<p>Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling mer än 2 år Åtgärden tillämpas vid aktiv behandlingstid mer än 2 år för</p> <ul style="list-style-type: none"> – tandreglering i båda käkar, – tandreglering i en käke och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka i andra käken, eller – tandreglering i båda käkar och samtidig ortodontisk slutning av entandslucka. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 940, 941 eller ytterligare 908 för samma patient under samma ersättningsperiod.</p>		

HSLF-FS 2017:X, Bilaga 2

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist-tandvård fr o m 2018-01-15
<p>Utbytesåtgärd krona <i>I utbytesåtgärderna för krona ingår alla material och moment vid behandling såsom nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och preprotetiska fyllningar, preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering oavsett cementeringsmetod, ocklusionsanpassning, hygieninstruktion vid den nya konstruktionen samt vid behov kontrollröntgen. Tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod ingår inklusive all materialkostnad. I åtgärderna ingår även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.</i></p>			
921	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand Utbyte sker mot åtgärd 703. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 701, 702, 703 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
922	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar Utbyte sker mot åtgärd 706. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 704, 705, 706, 707 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
<p>Utbytesåtgärder implantat i entandslucka <i>Utbytesåtgärderna för behandling med implantat är uppdelade i en kirurgisk och en protetisk åtgärd vilka avslutas var för sig. I åtgärderna ingår alla material och moment vid behandling inklusive provisorium på implantat och hygieninstruktion vid den nya konstruktionen, fram till behandlingen är slutförd. Vidare ingår implantat, alla typer av distanser eller kopplingskomponenter, övriga implantatkomponenter samt tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad. I åtgärderna ingår även efterkontroller och justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden samt vid behov kontrollröntgen.</i></p>			
925	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5036. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 801. I åtgärden <i>ingår</i> operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404, 405, 407, 427, 428, 430, 431 eller 432 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
926	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031 eller 5036 Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. I åtgärden <i>ingår</i> implantatkrona, distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och eventuell fästskruv. I åtgärden <i>ingår</i> även förslutning eller cementering. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
927	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i></p>		
928	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5036 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stötdänderna som utbytet beräknas på. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 804. I åtgärden <i>ingår</i> operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404, 405, 407, 427, 428, 430, 431 eller 432 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2018-01-15	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2018-01-15
929	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031 eller 5036 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801. <i>I åtgärden ingår implantatkrona, distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och fästskruv. I åtgärden ingår även förslutning eller cementering. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 800 eller 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</i></p>		
930	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
931	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
932	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
933	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
934	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
<p>Utbytesåtgärd ortodontisk slutning av entandslucka <i>I utbytesåtgärderna för ortodontisk slutning av entandslucka ingår alla material och moment vid fullständig ortodontisk behandling inklusive fotodokumentation, kefalometrisk mätning och analys, retentionsapparat (fast eller avtagbar), hygieninstruktion vid utlämnande av apparaturen samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling. Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan. I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete oavsett framställningsmetod inklusive all materialkostnad.</i></p>			
940	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka Utbyte sker mot åtgärd 804 och två åtgärd 801. Åtgärden <i>tillämpas för</i> ortodontisk behandling för att sluta luckan. <i>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod. Tandvårdsersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940/941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</i></p>		
941	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden <i>tillämpas för</i> ortodontisk behandling för att sluta luckan. <i>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 847, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907 eller 908 för samma patient under samma ersättningsperiod. Tandvårdsersättning lämnas för högst två utbytesåtgärd 940/941 sammanlagt för samma patient under samma ersättningsperiod.</i></p>		
943	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
944	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:6)</i>		
990	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		

Bilaga 3 Allmänna råd till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter om statligt tandvårdsstöd

Tillstånd

Dessa allmänna råd har genom (TLVFS 2014:6) ersatts av allmänna råd i anslutning till 2 §.

Allmänna råd om tillstånd 3043, 3046. Överextenderade kronor/broar som ger vävnadsskada

Parodontal sjukdom eller annan vävnadsskada bör i första hand behandlas med åtgärder inom 300- och 400-serien. I vissa fall när en överextenderad krona orsakar parodontit eller annan vävnadsskada kan överskott behöva slipas bort eller kronan eller bron behöva avlägsnas som en del i infektionsbehandlingen för att behandlingen ska lyckas. När det är nödvändigt bör en ny konstruktion vara ersättningsberättigande om behandling av tandlösheten omfattas av tandvårdsstödet eller tandpositionen inryms inom regel D.3. Dokumentation av att behandlingen är nödvändig kan ske med foto eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.

Allmänna råd om tillstånd 5001, 5002, 5012–5016, 5034, 5035. Tänder kvar under behandling för att retinera provisorisk ersättning

Vid uppräknade tillstånd för tandlöshet kan tänder som ska tas bort behöva behållas en tid under en behandling. Det kan till exempel behövas för att kunna retinera en temporär bro eller protes under behandlingstiden. Det innebär att det vid tidpunkter under en behandling finns fler tänder kvar än vad tillståndet anger. Beskrivning i patientjournal med motivering för varför tänder med extraktionsdiagnos behålls fram till färdig konstruktion bör finnas. Rapportering av åtgärder sker inom det tillstånd som den slutliga konstruktionen ska utföras.

Exempel: Tillstånd 5016 Friändstandlöshet vänster överkäke som går över till 13. En behandling med delimplantat 12–25 planeras. Tanderna 21 och 24 behålls under läknings- och behandlingstiden för att kunna retinera en temporär protes. Åtgärd för operation av implantat och åtgärd för implantat rapporteras inom tillstånd 5016. Tanderna 21 och 24 extraheras i samband med distansanslutning/definitivavtryck. (TLVFS 2010:2).

Allmänna råd om tillstånd 5031, 5033, 5036, 5037. Emaljretinerad konstruktion som provisorisk ersättning

Vid en- eller tvåtandslucka kan en emaljretinerad bro behöva användas som temporär lösning under läkningstid. I de fall det i den dokumenterade behandlingsplanen framgår att konstruktionen är avsedd som temporär terapi bör såväl den emaljretinerade bron som den slutliga terapin vara ersättningsberättigande. (TLVFS 2010:2).

Allmänna råd om tillstånd 5031 och 5036. Entandslucka vid separation av molar i tandposition 6 eller 5

Tillstånd 5031 eller 5036 kan även avse en tandlucka som uppkommer efter separation av den mesiala eller distala roten av en molar i tandposition 6 eller i position 5 om första molaren bytt tandposition. (TLVFS 2015:1).

Allmänna råd om tillstånd 5036 och 5037. Bräckligt ändstöd

Rotfyllt stöd med bräcklig rot kan till exempel vara vid

- rot med stift vars dimension överstiger omgivande dentinväggars sammanlagda tjocklek eller har en ogynnsam riktning som avviker från rotkanalen, eller
- rot vars övre begränsning ligger nära benkanten.

Ogynnsam rotanatomi kan till exempel vara vid

- tunn, gracil rot, eller
- konisk rot.

Kort rot bör anses föreligga när längden är mindre än två tredjedelar av normal rotlängd.

Parodontal nedbrytning som medför bräckligt ändstöd kan till exempel vara

- när benstödet är mindre än hälften av ursprungligt benstöd,
- vid vertikal benficka, eller
- vid ogynnsam/ökad mobilitet.

Ogynnsam påbitning kan föreligga

- vid ogynnsamma bettförhållanden som till exempel djupbett, korsbett, saxbett eller inverteringar, eller
- ogynnsamma belastningsförhållanden till exempel när få tänder ockluderar eller vid uttalad bruxism.

Kort/bräcklig klinisk krona kan till exempel vara vid

- låg dentinpelare, eller
- dentinpelare med fyllningar vilka utgör mer än hälften av volymen.

Bräckligt ändstöd kan även anses föreligga när flera av ovanstående förhållanden finns samtidigt även om inte vart och ett av dem skulle medföra att ändstödet är bräckligt. (HSLF-FS 2016:49).

Allmänna råd om tillstånd 5450. Utvärdering eller belastning av implantat innan permanent konstruktion kan utföras

Utvärdering av implantat innan permanent konstruktion utförs kan vara nödvändig vid osäker prognos för enskilda implantat. Belastning av installerade implantat innan permanent konstruktion utförs kan vara nödvändig under

- läkningstid vid reoperation eller kompletterande operation, eller
- expectansperiod när osäker prognos föreligger för granntand till den planerade implantatkonstruktionen.

Osäker prognos för implantat kan vara vid

- bentransplantat, eller
- marginal benförlust vid implantatet under inläkning.

Reoperation efter implantatförlust kan vara när nytt implantat måste installeras istället för förlorat implantat och övriga installerade implantat måste belastas under läkningstiden.

Kompletterande operation kan vara

- när granntand bredvid den planerade konstruktionen har förlorats efter implantatinstallation, eller
- vid andra tillfällen när fler implantat behövs för att konstruktion ska kunna utföras.

Osäker prognos för granntand till den planerade konstruktionen kan vara när trauma eller annan skada på granntand konstaterats efter implantatinstallation. (TLVFS 2012:2).

Allmänna råd om åtgärd 304. Tidskrävande behandling vid trauma

Tidskrävande behandling vid trauma kan till exempel vara

- överkappning eller pulpotomi på två tänder eller fler,
- reponering av exartikulerad eller luxerad tand/tänder inklusive splinting,
- reparation av befintlig brokonstruktion för att användas som temporär ersättning.

(HSLF-FS 2017:X).

Allmänna råd om åtgärd 800 och 801. Permanent tandstödd krona

Med onlay bör avses en laboratorie- eller CAD/CAM-framställd kronersättning för en tand där samtliga kuspar eller samtliga kuspar utom en är skurna. (TLVFS 2014:6).

Allmänna råd om åtgärd 850, 852, 861–863 och 865. Annan kopplingskomponent

Annan kopplingskomponent än industriellt framställd eller fräst distans som skruvas fast separat kan till exempel vara

- onepiece distanskomponent som kronan byggs direkt på,
- integrerad distans eller kopplingsbricka mellan implantat och implantatkrona/implantatkonstruktion, och som är industriellt framställd eller fräst. (HSLF-FS 2017:X).

Allmänna råd om åtgärd 865. Implantatförankrad bro, underkäke, på fyra implantat eller fler

Där prognosen bedöms vara god kan i speciella fall en bro på tre implantat vara ersättningsberättigande. Faktorer som kan påverka är implantatplacering, käkens storlek, krafter i bettet och benkvalitet. (TLVFS 2014:6).

Allmänna råd om åtgärd 883. Reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats

Annan reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats kan till exempel vara reparation av en implantatförankrad bro utan nytt porslin eller av en barkonstruktion för en täckprotes. (HSLF-FS 2016:49.)

Slutförd åtgärd

Dessa allmänna råd har genom (TLVFS 2009:6) ersatts av allmänna råd i anslutning till 4 §.

Diagnos/tillstånd 4882, 5036, 5037, 5445

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 4882, 5445, 5446

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5005

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5071

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Diagnos/tillstånd 5071 och 5072

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5072

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Diagnos/tillstånd 5445

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5446

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5446 och regel E.11

Ombyggnad/tillbyggnad av befintlig implantatkonstruktion vid ny tand- eller implantatförlust

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Regel E.4, E.5, E.6 och E.9

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Åtgärd 101–105

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Kompletteringsåtgärd, specialist, 491, 492, 591, 691, 891

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Remiss

Beställningsadress:
Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-598 191 90
e-post: kundservice@wolterskluwer.se
www.wolterskluwer.se/offentligapublikationer

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket,
08-568 420 50
www.tlv.se/tlv/regelverk/foreskrifter/
Tryck: Exakta Print AB